

POLITIET

Hatkriminalitet i Norge 2024

Rapport om registrerte anmeldelser og utvikling
Mai 2025

Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet

POLITIDIREKTORATET | OSLO POLITIDISTRIKT

Forord

Hatkriminalitet er et alvorlig og vedvarende samfunnsproblem som utfordrer vår tillit, trygghet og demokratiske verdigrunnlag. Når mennesker utsettes for straffbare handlinger på bakgrunn av hvem de er – deres etnisitet, religion, seksuelle orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, eller funksjonsnedsettelse – rammes ikke bare individet. Hele grupper som deler disse kjennetegnene opplever frykt, marginalisering og redusert deltakelse i samfunnslivet.

Utviklingen de siste årene viser at hatkriminalitet skjer på flere arenaer, inkludert i offentligheten og på digitale plattformer, ofte i tilknytning til ytringsrommet vårt. Særlig i et valgår, hvor meningsbrytning og debatt står sentralt, blir utfordringene knyttet til trusler, hets og hatefulle ytringer enda mer synlige. Vi må beskytte både ytringsfriheten og de demokratiske verdiene som trues av slike ytringer. Samtidig forsterkes behovet for et årvåkent og kompetent politi av internasjonale konfliktlinjer og anti-liberale strømninger som påvirker samfunnet.

Politiets ansvar er tydelig: Vi skal avdekke, etterforske og forebygge hatkriminalitet, uavhengig av hvor i landet det skjer. Dette krever en koordinert innsats og kompetanseheving på tvers av politidistriktene i Norge. Gjennom etableringen og styrkingen av det nasjonale kompetansemiljøet har vi de siste årene tatt viktige steg for å bygge spesialisert kunnskap og støtte til politidistriktene. Dette arbeidet er langsiktig og krevende, men avgjørende for at alle borgere skal oppleve likeverdig beskyttelse.

I 2023 gjennomførte det nasjonale kompetansemiljøet omfattende opplæring for utpekte kontaktpersoner og deres team på hatkriminalitet i alle politidistriktene. Målet med opplæringen var å bidra til økt avdekking av hatkriminalitet, bedre kvalitet på etterforskning og påtalearbeid, og en bedre ivaretagelse av fornærmede. Det ble også lagt vekt på å fremme en tettere dialog med tverrfaglige samarbeidspartnere. Kompetansemiljøet vil i 2025 fortsette den nasjonale opplæringen ved å identifisere spesifikke behov i politidistriktene, for å sikre målrettet kompetanseheving som møter de spesifikke utfordringene som hvert distrikt står overfor. Resultatene av satsningen har vært positive, men det er fortsatt et kontinuerlig behov for å styrke og videreutvikle arbeidet på dette området.

Rapporten gir et nasjonalt bilde av anmeldt hatkriminalitet i 2024. Den gir et felles kunnskapsgrunnlag, og synliggjør både utviklingstrekk og mørketall. Den peker på områder der politiet må bli bedre, ikke minst når det gjelder hatkriminalitet mot nasjonale minoriteter og urfolk, samt mot personer med nedsatt funksjonsevne. Dette understreker viktigheten av et kontinuerlig arbeid for å bygge tillit og kompetanse, samt å sikre at alle samfunnsgrupper får den beskyttelsen de har rett til.

Denne rapporten skal være et bidrag inn i dette arbeidet.

Ida Melbo Øystese

Oslo, mai 2025

Innhold

Forord	1
Sammendrag	4
1. Bakgrunn og formål	5
1.1 Formål	5
1.2 Bakgrunn for rapporten	5
<i>Hatkriminalitet – Et sammensatt fenomen med høy aktualitet</i>	5
<i>Politiet har økt satsningen innen hatkriminalitet de siste to tiårene</i>	6
<i>Kompetansemiljøet jobber for å styrke kunnskapen i politiet</i>	7
1.3 Så hva er egentlig hatkriminalitet?	8
<i>Straffelovens bestemmelser</i>	8
<i>Hvorfor skal noen grupper ha særskilt vern?</i>	10
<i>Registrering av hatmotiv i politiets saksbehandling</i>	11
<i>Ikke alle handlinger som oppleves som hatefulle er hatkriminalitet</i>	12
2. Metode og analyse	13
2.1 Datagrunnlag	13
<i>Registrering og vurdering av sakskoder og hatmotiv</i>	13
<i>Ikke alle anmeldte saker er hatkriminalitet</i>	14
2.2 Analytisk tilnærming	14
<i>Om datagrunnlag og analyse av saksbehandling og oppklaringsprosent</i>	15
3. Omfang og utvikling	16
3.1 Fortsatt økning i antall anmeldelser innen hatkriminalitet	16
<i>Utvikling på nasjonalt nivå</i>	16
<i>Store forskjeller mellom politidistriktene i registrert hatkriminalitet</i>	18

4.	Typer lovbrudd	19
4.1	Nesten 4 av 10 anmeldelser er hatefulle ytringer	19
5.	Registrerte hatmotiv	22
5.1	6 av 10 hatmotiv var kodet på hudfarge/etnisitet	22
5.2	Fortsatt jevn økning i registrering på hudfarge/etnisitet	23
5.3	Hvilke lovbrudd preger de ulike hatmotivene?	25
	<i>Hudfarge/etnisitet</i>	<i>26</i>
	<i>Seksuell orientering.....</i>	<i>27</i>
	<i>Kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk</i>	<i>29</i>
	<i>Religion Islam.....</i>	<i>30</i>
	<i>Annen religion og livssyn</i>	<i>31</i>
	<i>Antisemittisme</i>	<i>32</i>
	<i>Nedsatt funksjonsevne.....</i>	<i>33</i>
6.	Saksbehandling og oppklaring	34
6.1	Påtaleavgjorte saker i 2024	34
	<i>Saksavgjørelser og henleggelser.....</i>	<i>36</i>
6.2	Nedgang i oppklaringsprosent de siste to årene	37
	<i>Oppklaringsprosent for ulike lovbruddskategorier</i>	<i>38</i>
	<i>Oppklaringsprosent etter registrerte hatmotiv</i>	<i>39</i>
	<i>Oppklaringsprosent etter politidistrikt</i>	<i>40</i>
6.2	Saksbehandlingstid	41
	<i>Overordnet saksbehandlingstid for oppklarte og ikke oppklarte saker.....</i>	<i>41</i>
	<i>Saksbehandlingstid etter politidistrikt for oppklarte saker</i>	<i>41</i>
	Vedlegg.....	44
	<i>Kapittel 3-4. Omfang og typer lovbrudd</i>	<i>45</i>
	<i>Kapittel 5. Registrerte hatmotiv</i>	<i>49</i>
	<i>Kapittel 6. Saksbehandling og oppklaring</i>	<i>59</i>

Sammendrag

Fortsatt økning i antall anmeldelser innen hatkriminalitet

Totalt ble 1172 anmeldelser registrert og etterforsket som hatkriminalitet i Norge i 2024.

Dette er en økning på 82 saker siden 2023, som utgjør 8 prosentpoeng siden fjoråret.

Sammenlignet med andre lovbruddskategorier har ingen hatt den samme relative økningen som hatkriminalitet de siste årene.

Nesten 4 av 10 anmeldelser er hatefulle ytringer

Hatefulle ytringer (37 %) er fortsatt den kategorien som ble anmeldt mest i løpet av 2024, etterfulgt av fysisk vold (20 %) og hensynsløs adferd (15 %). Økningen fra 2023 til 2024 kom primært i form av flere anmeldelser av fysisk vold. På den andre siden, var det lavere antall anmeldelser mot offentlig tjenesteperson, samt diskrimineringslovbrudd.

6 av 10 hatmotiv var kodet på hudfarge/etnisitet

I løpet av 2024 ble det registrert til sammen 1342 hatmotiv. Flest registreringer ble gjort på *hudfarge/etnisitet*, og med 685 anmeldelser utgjorde denne kategorien 58 % av de registrerte sakene. Det har vært en jevn økning i registrering på denne kategorien de siste årene. Deretter var *seksuell orientering* det hatmotivet som ble registrert flest ganger, i 280 anmeldelser (24 %). Det var færrest registreringer på *nedsatt funksjonsevne* (40 anmeldelser), hvor politiet tror det foreligger høye mørketall.

Nedgang i oppklaringsprosent de siste to årene

Nesten halvparten av sakene ble oppklart i 2024. Oppklaringsprosenten var på 44 % totalt sett. Dette er ned ett prosentpoeng siden i fjor, men 8 prosentpoeng siden 2022. Vinning- og skadeverksaker har lavest oppklaringsprosent, hhv. 11 % og 9 %. Oppklaringsprosenten falt betydelig etter 2022 i disse sakene, som oppstår samtidig med den parallelle økningen i denne typer saker. Dette har trolig sammenheng med lovendringen fra 2021, som tillot bruk av blant annet prideflagg ved offentlige bygninger. Hvis man holder vinning og skadeverk utenfor, er imidlertid den gjennomsnittlige nasjonale oppklaringsprosenten på 49 %.

Liten forskjell i saksbehandlingstid siden 2023, tross økning i antall saker

I 2024 var den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden 84 dager. Den var imidlertid noe høyere for oppklarte saker, totalt 117 dager. Fra 2023 til 2024 er det liten forskjell i antall dager og det holder seg stabilt siden fjoråret, tross økning i antall registrerte saker på hatkriminalitet totalt sett. De siste årene har vært preget av en svak nedgang i saksbehandlingstid generelt sett, og nedgangen har vært relativt jevn siden 2020.

1.

Bakgrunn og formål

1.1 Formål

Politiet har siden 2011 gitt ut en offentlig rapport som viser omfanget av anmeldte hatkrimsaker på nasjonalt nivå. Hovedformålet med rapporten er å få bedre innsikt i anmeldelsesstatistikken og politiets saksbehandling. Rapporten er derfor et viktig ledd i en bredere satsning om å få økt kunnskap om hatkriminalitet i Norge, og skal med dette være et bidrag til politiets helhetlige arbeid med bekjempelse av hatkriminalitet.

Årets rapport viser hvor mange saker som ble registrert som hatkriminalitet i Norge i løpet av 2024. **Det er viktig å presisere at rapporten omhandler *anmeldt* hatkriminalitet, og ikke det faktiske omfanget av hatmotiverte lovbrudd i Norge.**

1.2 Bakgrunn for rapporten

Samfunnsaktuelle hendelser, politiske føringer, politiets fenomenkunnskap og registreringsrutiner, samt bredere holdningsstrukturer i befolkningen, er alle viktige bakgrunnsfaktorer som påvirker omfanget og utviklingen i den registrerte hatkriminalitetsstatistikken som fremkommer i denne rapporten. I det følgende beskrives nettopp disse faktorene og hvorfor de utgjør en viktig bakgrunn for rapporten.

Hatkriminalitet - Et sammensatt fenomen med høy aktualitet

Hatkriminalitet er et samfunnsproblem som politiet tar på alvor. Det har negative konsekvenser for den som rammes direkte, men også for dem som tilhører samme gruppe og for samfunnet som helhet. I sin ytterste konsekvens truer det demokratiske verdier som ytringsfrihet og likeverd. De siste to tiårene har fenomenet fått økt fokus, som gjenspeiles i politiske prioriteringer, medier, forskning, hos interesseorganisasjoner og blant befolkningen for øvrig. Dette overføres til og gjenspeiles i politiets arbeid, som påvirkes blant annet gjennom økt anmeldelsestilbøyelighet blant innbyggere, samt føringer og prioriteringer fra politisk hold.

Kunnskap om skadevirkningene av hatkriminalitet har satt denne kriminalitetsformen høyt på den politiske dagsordenen. Fra politisk hold har det blitt lansert flere Stortingsmeldinger og handlingsplaner de seneste årene, hvor forebygging og bekjempelse av hatkriminalitet inngår som et viktig fokusområde. Herunder:

- Meld. St. 13 - Forebygging av ekstremisme 2024-2025 (2025)
- Handlingsplan mot hets og diskriminering av samer (2025)
- Handlingsplan mot muslimfiendtlighet 2025-2030 (2024) og handlingsplan mot diskriminering av og hat mot muslimer 2020-2023 (2020)
- Handlingsplan mot antisemittisme 2025-2030 (2024)
- Handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold 2023–2026 (2023)
- Handlingsplan mot rasisme og diskriminering – ny innsats 2024-2027 (2023)
- Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme (2014)

Overordnet sender disse et viktig budskap om at forebygging og bekjempelse av hatkriminalitet er viktig. Handlingsplanene skisserer blant annet ulike tiltak på tvers av etater, også til politiet. Å videreutvikle statistikk innen hatkriminalitet er en prioritert satsning gitt til politiet, skissert i stortingsmeldingen om *Forebygging av ekstremisme (2024-2025)*. Handlingsplanene gir tydelige forpliktelser og politiske signaler om at hatkriminalitet og tilhørende tematikker skal gis prioritet.

At hatkriminalitet skal prioriteres uttrykkes også av *Riksadvokatens mål- og prioriteringsskriv* for straffesaksbehandlingen i 2024.¹ I flere år har det blitt vektlagt at hatkriminalitet skal vies særskilt oppmerksomhet, fordi det rammer flere enn den enkelte fornærmede og skaper frykt blant de gruppene som identifiserer seg med fornærmede.

Samtidig oppstår ikke hatkriminalitet i et vakuum, det er et sammensatt fenomen. Det økte samfunnsfokuset som vi har referert til, kan ikke ses separat fra et dystert bakteppe med flere alvorlige saker som har kostet menneskeliv og hatt alvorlige konsekvenser for fornærmede, vitner og pårørende. Hatkriminalitet kan derfor heller ikke ses separat fra bredere samfunnsfenomener som radikaliserings og ekstremisme. På mange måter har både alvorlige enkeltsaker, samt bredere radikale eller ideologiske strømninger, påvirket fenomenets aktualitet og gjennom dette også politiets fokus og arbeid. Overordnet er det likevel få hatkrimsaker som er knyttet til radikale eller ekstreme miljøer. Det er ofte ikke et resultat av planlagte handlinger, men snarere et uttrykk for fordommer som finner sted når mennesker møtes.² Likevel kan sakene peke på mulige underliggende verdi- og holdningsstrukturer i samfunnet, som i visse (risikoutsatte) kontekster kan gi grobunn eller påvirke tilbøyeligheten til å begå hatkriminalitet.

Politiet har økt satsningen innen hatkriminalitet de siste to tiårene

Denne rapporten kan anses som et resultat av et økt fokus på hatkriminalitet i politiet gjennom de siste to tiårene, som gjenspeiles både i politiets organisering og interne registreringsrutiner.

Den første rapporten om hatkriminalitet ble utgitt av Oslo Politidistrikt i 2007. På denne tiden var hatkriminalitet et relativt nytt begrep for politiet. Behovet for å registrere saker som hatkriminalitet ble aktualisert etter flere alvorlige voldshendelser, hvor handlingene syntes å være motivert av fordommer mot fornærmede på grunn av deres seksuelle legning. I november samme år ble det derfor mulig å registrere motiv relatert til hatkriminalitet spesifikt på alle kriminalitetstyper, dersom man mente at handlingen var motivert av negative holdninger til fornærmedes minoritetsbakgrunn. Således er politiets registreringsrutiner og bevissthet rundt hatmotiv fortsatt relativt nytt, *historisk sett*.

Oslo politidistrikt har tidligere utgitt rapporter om hatkriminalitet i Oslo i 2011-2020, som omhandlet antall anmeldte hatkrimsaker i Oslo politidistrikt. Politidirektoratet hadde det

¹ Mål og prioriteringer for 2024 (2024). Riksadvokaten. Publisert 01.02.2014. Tilgjengelig via: <https://www.riksadvokaten.no/document/mal-og-prioriteringar-for-2024/>

² Krasniqi, A. (2024). Hatefull motivasjon: En kvalitativ dokumentanalyse av hva domstolene vektlegger når de tar stilling til hatefull motivasjon. Tilgjengelig via: <https://phs.brage.unit.no/phs-xmlui/handle/11250/3172963>

nasjonale ansvaret for fremstilling av statistikken frem til 2022, som en del av en totalrapport over den nasjonale kriminalitetsstatistikken. Oslo politidistrikt overtok ansvaret for den nasjonale rapporten i 2022. Dette er altså den tredje utgaven av rapporten.

I 2014 opprettet Oslo politidistrikt sin egen hatkriminalitetsgruppe. Opprinnelig var dette en ren etterforskningsgruppe for Oslo. Høsten 2021 ble avsnittet utvidet til også å ha et nasjonalt fagansvar for hatkriminalitet, og heter nå *Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet*. Politiet som helhet har gitt ut flere trusselvurderinger som understreker aktualiteten. *PSTs Nasjonale trusselvurdering 2025* vurderer det som *mulig* at både ekstreme islamister og høyreekstremister vil forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i Norge i 2025, og det er forventet at myndighetspersoner vil oppleve hets og trusler i forbindelse med stortings- og sametingsvalget.³ *Politiets trusselvurdering 2025* påpeker at mengden tips som meldes til politiets tipsportal, påvirkes av samfunnsaktuelle hendelser.⁴ Både fordi slike hendelser skjerper bevisstheten til innbyggere, men også fordi flere velger å varsle politiet. Dette har kommet til uttrykk gjennom økning i tips og saker knyttet til seksuell orientering og kjønnsidentitet/-uttrykk etter terroren 25. juni 2022, og antisemittisme etter angrepet 7. oktober 2023.

Kompetansemiljøet jobber for å styrke kunnskapen om hatkriminalitet i politiet

Tidligere utgivelser viser at antallet saker registrert som hatkriminalitet har økt år etter år. Her nevnes det også at deler av økningen trolig skyldes en forsterket innsats og økt kompetanseheving internt i politiet. Dette er et resultat av en rekke tiltak som har blitt iverksatt og gjennomført, med det nasjonale kompetansemiljøet i spissen.

Siden 2021 har kompetansemiljøet jobbet aktivt med å formidle og forsterke kompetanse ut i politidistriktene. I 2022 ble det etablert et nasjonalt hatkriminalnettverk, bestående av ett kontaktpunkt og team i hvert distrikt. I 2023 gjennomførte kompetansemiljøet en nasjonal opplæring etter "train-the-trainers"-prinsippet, med oppfølging i 2024.

Kompetansemiljøet har siden opprettelsen arrangert jevnlige fagdager, deltatt på nasjonale og internasjonale arrangementer og nettverk, samt arrangert den nasjonale konferansen om hatkriminalitet. Kompetansemiljøet er opptatt av å ha tett kontakt med politidistriktene, og har vært tilgjengelig for råd og veiledning, både innenfor etterforskning og opplæring. Samtidig har man vært opptatt av å ha tett dialog med og bygge tillit hos ulike interesseorganisasjoner, blant annet gjennom deltakelse på relevante arrangementer og møtefora.

Det er likevel fortsatt en vei å gå når det gjelder fenomenkunnskap i politiet, samt avdekke mørketall. Når det gjelder mørketall er kompetansemiljøet opptatt av både å avdekke mørketall eksternt blant innbyggere, samt mørketall som skyldes feilregistrering hos politiet (såkalte 'doble mørketall'). Dette henger sammen med et behov om å sikre enhetlige registreringsrutiner, slik at hatkriminalitet både blir fanget opp og riktig kodet i politiets systemer.

I 2025 er det derfor planlagt flere kompetansehevende tiltak. Blant annet skal det arrangeres nasjonale seminarer for hatkriminalnettverkene i distriktene, hvor også andre interesserte kan delta. Enkelte distrikt vil også få tilpasset opplæring basert på spesifikke behov høsten 2025. Videre skal kompetansemiljøet arbeide systematisk med å kartlegge opplæringsbehov i distriktene og identifisere hvilke faktorer som påvirker utviklingen av i hatkriminalitetssaker i de enkelte distriktene.

³ Nasjonal trusselvurdering 2025 (PST 2025). "Mulig" betyr like sannsynlig som usannsynlig.

⁴ Politiets trusselvurdering 2025 (Politiet 2025)

1.3 Så hva er egentlig hatkriminalitet?

For at noe skal være hatkriminalitet, må det foreligge en *straffbar* handling. I prinsippet kan all kriminalitet være hatkriminalitet, så lenge det foreligger en *årsakssammenheng* mellom den straffbare handlingen og et av de vernede grunnlagene. Hvilke gjerninger som er straffbare og hvilke grupper som har særskilt vern, bestemmes av ulike straffebestemmelser. I det følgende redegjøres for relevante bestemmelser som ligger til grunn for den nasjonale hatkrimstatistikken.

Straffelovens bestemmelser

Hat er en legitim menneskelig og psykologisk følelse, og det kan være mange sammensatte årsaker til at mennesker kan føle hat mot en gruppe. Man kan ikke kriminalisere hat i seg selv, men *man kan straffe enkelte former eller handlinger som hat uttrykkes i*. Hatkriminalitet er en samlebetegnelse på straffbare handlinger som har sin bakgrunn i at noen tilhører en vernet minoritetsgruppe. Disse forholdene utgjør de såkalte *vernede grunnlagene*. Basert på bestemmelser i straffeloven er politiets definisjon av hatkriminalitet som følger:

Hatkriminalitet er straffbare handlinger som helt eller delvis har sin bakgrunn i andres hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse, religion eller livssyn, seksuelle orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk eller nedsatt funksjonsevne.⁵

Straffelovens bestemmelser gir utgangspunkt for en tredeling av hatkriminalitet:

1. Kjernebestemmelsene om hatefulle ytringer og diskriminering

➤ *Straffeloven § 185 om hatefulle ytringer*

Straffeloven § 185 gjør det straffbart å fremsette hatefulle ytringer. For at en ytring skal rammes av bestemmelsen er det flere vilkår som må være oppfylt. For det første, må ytringen som hovedregel *fremsettes offentlig*. Ytringer som bare retter seg mot én eller noen få personer vil derfor normalt falle utenfor bestemmelsen. Det er imidlertid ikke et krav at ytringen retter seg mot eller oppfattes av noen som rammes av den.

For det andre, må ytringen kunne *karakteriseres som hateful*. Ordlyden i strl. § 185 gir liten veiledning for hvor grensen skal trekkes, og er derfor foreslått presisert. Terskelen for hva som skal regnes for en hateful ytring etter strl. § 185 er høy. Ytringer som "bare" er nedsettende, krenkende eller sårende kan være moralsk uakseptable, men vil ikke være straffbare. Høyesterett har slått fast at det bare er ytringer av "kvalifisert krenkende karakter" som rammes av bestemmelsen. Oppfordring eller tilslutning til vold vil ofte regnes som kvalifisert krenkende. Det samme vil såkalt dehumaniserende utsagn, som å sammenlikne de aktuelle gruppene med skadedyr som rotter og kakkerlakker.

Høyesterett har i praksis etablert to ulike terskler for hva som skal regnes som hatefulle ytringer, basert på hvor sterkt hensynet til ytringsfriheten gjør seg gjeldende. Den ene terskelen knytter seg til det man kan kalle *politiske ytringer*, hvor

⁵ Kierulf, A., Spurkland, K. og Hansen, I. (2023) *Hatkrim*. Gyldendal Norsk Forlag AS. 1. utgave.

hensynet til ytringsfriheten tilsier en høy terskel for straffeansvar. Den andre terskelen knytter seg til *sjikanøse ytringer*, hvor hensynet til ytringsfriheten vektlegges i mindre grad.

For det tredje, må den hatefulle ytringen *ha sin bakgrunn i et av de vernede grunnlagene*, for eksempel hudfarge eller seksuell orientering. Hatefulle ytringer som knytter seg til andre grunnlag, slik som kjønn, alder eller politisk syn faller derfor utenfor bestemmelsen. Det samme gjelder ytringer som ikke knytter seg til mennesker eller grupper av mennesker, men for eksempel religioner, nasjoner, institusjoner, ideer eller liknende. Eksempelvis vil kritikk av islam ikke rammes av § 185, uansett hvor krasse eller nedsettende ytringene er.

Alle potensielt hatefulle ytringer må tolkes før man kan ta stilling til om de rammes av § 185. Erfaringer viser at ulik forståelse av potensielt hatefulle ytringer er en stor utfordring. Det noen oppfatter som humor oppfatter andre som dypt krenkende, og samme utsagn kan bli oppfattet på vidt forskjellige måter. Utgangspunktet for tolkningen er hvordan den alminnelige tilhører eller leser vil oppfatte ytringen. Det er altså ikke avgjørende hva den som ytrer seg selv har ment, eller hvordan den som rammes av ytringen eller en tilfeldig tilhører, oppfatter den.

➤ *Straffeloven § 186 om diskriminering*

Straffeloven § 186 gjør det straffbart å *nekte en person varer eller tjenester*, på grunn av personens hudfarge, kjønnsuttrykk, funksjonsevne, m.m.

Strl. § 186 rammer nektelse av varer eller tjenester. I utgangspunktet omfattes alle typer varer og tjenester enten de er generiske eller individuelle. Ansettelse og fast eiendom faller imidlertid utenfor bestemmelsen. Dette gjør at bestemmelsen har begrenset praktisk betydning, fordi dette er to områder hvor diskriminering antas å skje ofte. Diskriminering i forbindelse med arbeidslivet og fast eiendom kan være et brudd på likestillings- og diskrimineringsloven og vil derfor kunne behandles av Likestillings- og diskrimineringsombudet og Diskrimineringsnemnda.

Strl. § 186 gjelder bare i "erhvervsmessig eller liknende virksomhet". Det betyr at den som diskriminerer når han selger den gamle bilen sin på Finn ikke vil rammes av bestemmelsen.

På samme måte som de andre bestemmelsene om hatkriminalitet, må det være årsakssammenheng mellom et av de vernede grunnlagene og nektelsen. Det at ordensvakten på et utested avviser en homofil gjest som er for full, eller en muslim som ikke er pent nok kledd, vil derfor ikke rammes av bestemmelsen.

På den andre siden, betyr det også at hatkriminalitet ikke trenger å være motivert av antipatier i seg selv, så lenge det er en årsakssammenheng med et av de vernede grunnlagene. Eksempelvis vil det likevel være brudd på § 186 om diskriminering om noen nekter muslimer adgang til et utested kun fordi de ikke drikker like mye som nordmenn, selv om nektelsen skyldes ren økonomisk motivasjon.⁶

⁶ Ibid. (2023, s. 276)

2. Straffebestemmelser hvor hatmotiv kan gjøre forholdet grovt

- *Straffeloven § 264 om grove trusler*
- *Straffeloven § 272 om grov kroppskrenkelse*
- *Straffeloven § 274 om grov kroppsskade*
- *Straffeloven § 352 om grovt skadeverk.*

Hvis en straffbar handling innehar et hatmotiv, vil det kunne gjøre forholdet *grovt*. Disse straffebestemmelsene omhandler handlinger som allerede er straffbare, men hvor hatefull motivasjon spesielt vektlegges som et moment. Dette kan medføre at handlingen vurderes som et grovt lovbrudd med høyere strafferamme. Det foreligger et krav om at lovbruddet er motivert av at fornærmede tilhører et av de vernede grunnlagene.

3. Straffskjerpingsbestemmelsen

- *Straffeloven §77 (bokstav i) om straffeskjerpene omstendigheter*

Straffeloven har bestemmelser som ikke særskilt nevner hat eller diskriminering, men hvor handlingen likevel kan være hatkriminalitet. Ved bruk av § 77 bokstav i, er det tilstrekkelig at lovbruddet har sin bakgrunn i at *andre* (altså ikke nødvendigvis en fornærmet) tilhører et av de vernede grunnlagene.

Bestemmelsen gjelder *alle lovbrudd* i straffeloven dersom lovbruddet *har sin bakgrunn i* andres religion eller livssyn, hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse, seksuelle orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk, nedsatte funksjonsevne eller andre grupper med et særskilt behov for vern.

Selv om alle typer lovbrudd teoretisk sett kan være hatkriminalitet, viser rettspraksis at det bare er et fåtall straffebestemmelser utenom de nevnte hvor dette er aktuelt. Det er særlig strl. § 266 om *hensynsløs atferd* som kan bli regnet som hatkriminalitet.

Hvorfor skal noen grupper ha særskilt vern?

Et lands lovverk sier mye om hva slags samfunn man vil ha, hva man anser som samfunnsskadelig og hvilke verdier man ønsker å bygge videre på. Kriminalitetsbekjempelse og samfunnsvern, særlig vern av utsatte grupper, er et felles anliggende i rettsstatlige demokratier. Et fravær av slikt vern hindrer den likeverd og likebehandling av borgere - som er en grunnleggende forutsetning for et reelt demokrati. Denne begrunnelsen er sentral for å anse kriminalitet motivert av noens utsatte gruppestatus som særlig alvorlig.

Minoritetsvernet har et historisk bakteppe som bygger på vold, diskriminering, rasisme, fordommer og menneskerettsbrudd som minoritetsgruppene i Norge har opplevd gjennom historien. Forståelsen av hva som er en utsatt gruppe endrer seg i takt med samfunnsutvikling og kunnskapen vi har om minoritetsgrupper. Hvilke grupper som har særskilt vern i juridisk forstand, har følgelig også vært gjenstand for endringer oppigjennom historien.

Hatkrimlovgivningen i Norge er på mange måter en beskjed fra lovgiver om at alle grupper – og kanskje særskilt – grupper som tradisjonelt har opplevd diskriminering og utenforskap, skal ha like rettigheter. For å oppnå dette, må man ta på alvor den kriminaliteten som har som hensikt å undergrave disse gruppenes rettmessige eksistens, levekår og rettigheter i det norske samfunnet.⁷

⁷ Ibid. (2023)

Registrering av hatmotiv i politiets saksbehandling

I straffeloven finnes det bestemte kriterier som brukes for å dele inn hatkriminalitet etter hvilke beskyttede grupper lovbruddene er rettet mot. Disse kriteriene danner utgangspunkt for inndelingen, som vi omtaler som *de vernede grunnlagene* som lovbruddene skal *ha bakgrunn i*. Det må være en sammenheng mellom de aktuelle vernede grunnlagene og den straffbare handlingen, for at det skal kunne regnes som hatkriminalitet. Dette blir ofte omtalt som et krav om årsakssammenheng eller (hatefull) motivasjon.

Politiet bruker et system (BL) i straffesaksregisteret hvor de huker av for ulike typer hatmotiver basert på lovens inndeling. Dette betyr at et lovbrudd kan ha ett eller flere hatmotiver, avhengig av hva som ligger til grunn for handlingen.

De ulike hatmotivene som politiet registrerer er:

1. *Hudfarge/etnisitet*
2. *Antisemittisme*
3. *Religion Islam*
4. *Annen religion og livssyn* (ev. forkortet til *Religion annet/uspesifisert*)
5. *Seksuell orientering*
6. *Kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk* (ev. forkortet til *Kjønnsuttrykk*)
7. *Nedsatt funksjonsevne*

Politiets registrering av hatmotiv skal dekke straffelovens bestemmelser. Politiet har imidlertid flere kategorier enn straffeloven, for å fange opp nyansene i sakene. For eksempel gjelder punkt 2, 3 og 4 alle det vernede grunnlaget *religion/livssyn*.

En straffesak kan registreres med flere hatmotiv. For eksempel kan en hendelse hvor en person både fremsetter hatefulle ytringer mot en annen person med mørk hudfarge, samtidig som vedkommende også ytrer seg om personens religion, bli registrert med både *hudfarge/etnisitet* og *annen religion eller livssyn* som hatmotiv.

Dagens kategorisering av hatmotiv er et resultat av ulike prosesser som har påvirket politiets saksbehandling. Blant annet behandles kategoriene *antisemittisme* og *religion islam* som egne, separate hatmotiv. Dette er et resultat av spesifikke handlingsplaner som er laget for å møte disse problemene på en målrettet måte. Anmeldelser av hatkriminalitet rettet mot muslimer har siden 2021 blitt registrert som et eget hatmotiv i politiets straffesaksregister. Denne registreringen ble innført som en del av tiltakene i Handlingsplanen mot diskriminering og hat mot muslimer (2020 – 2023).⁸ I 2018 ble antisemittisme skilt ut som et eget hatmotiv etter tiltak i handlingsplan mot antisemittisme.⁹

Det vernede grunnlaget *hudfarge eller nasjonal eller etnisk opprinnelse* i straffeloven er teknisk kategorisert som "Hudfarge/etnisitet" i politiets systemer. Vi ønsker imidlertid å gjøre oppmerksom på at hatkriminalitet som er rettet mot personer med nasjonal minoritetsbakgrunn er også innlemmet i denne kategorien, selv om det ikke står eksplisitt i registreringssystemet.

Noen vil også kunne stille seg kritisk til at hudfarge, nasjonal eller etnisk opprinnelse er slått sammen i samme kategori. For eksempel kan en hatytring være rettet mot nasjonal minoritetsbakgrunn, men ikke hudfarge, for eksempel mot samer. På samme måte kan en som

⁸ Kulturdepartementet, 2020, s. 40

⁹ <https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/kdd/umi/dss-handlingsplan-antisemittisme.pdf>

er adoptert oppleve hatkriminalitet nettopp på grunn av hudfarge eller etnisitet, selv om man ikke er en del av en nasjonal minoritet.

Kategoriseringen er et resultat av praktiske hensyn med tanke på politiets registrering av hatkriminaliteter. For eksempel kan det være uklart hva hatmotiv er, om det for eksempel er rettet mot hudfarge eller etnisk opprinnelse. Sammenslåingen er hensiktsmessig når disse nyansene er vanskelige å avgjøre, og for å sikre at registreringen ikke blir vilkårlig eller feil på grunn av manglende kunnskap om hva som skiller de ulike kategoriene.

Ikke alle handlinger som oppleves som hatefulle er hatkriminalitet

I den offentlige diskursen har man gjerne en *utvidet forståelse* av hva som anses som hatefult, sammenlignet med hva som fremkommer i straffeloven. Det vil si at hva som i dagligtale omtales som hatkriminalitet, ikke trenger å være hatkriminalitet *juridisk sett*. Det er mange ytringer som oppleves som krenkende og kan ha negative konsekvenser, men som likevel ikke er brudd på straffeloven, eksempelvis sterkt nedsettende ytringer om en religion.

Samtidig er det juridiske forskjeller på hva som defineres som *hatefulle ytringer* i straffeloven. Dette er også relevant for andre tilhørende begreper, som *hatprat*, *hets* eller *sjikane*. Samtlige kan oppleves som svært ubehagelig for fornærmede, men handlingene i seg selv oppfyller ikke nødvendigvis vilkårene i § 185. For eksempel kan en jente som tilhører en religiøs eller etnisk minoritet skrive en kronikk i Aftenposten, og deretter motta flere SMS-er fra personer som hetser henne med nedsettende ord. Fordi hendelsen ikke har skjedd i det offentlige rom eller i andres nærvær, rammes den derfor ikke av § 185. Det kan likevel være hatkriminalitet dersom innholdet i SMS'ene har bakgrunn i hennes religion eller etniske opprinnelse, og det er brudd på for eksempel straffeloven § 263 om trusler eller § 266 om hensynsløs atferd.

Videre etterforsker ikke politiet anmeldelser som er brudd på *diskrimineringslovgivningen*. Slik det beskrives under § 186, er det hatkriminalitet hvis noen nekter varer og tjenester i *næringsvirksomhet*, på grunn av noens tilhørighet til et av de vernede grunnlagene. Nektelse som har andre årsaker defineres ikke som hatkriminalitet, heller ikke hvis det er i privat regi (ikke næring). For eksempel om man mener at man blir nektet å leie en bolig fordi man er homofil, eller nektes jobb fordi man er muslim. Slike forhold faller *utenfor* straffeloven.

Et annet eksempel er at kjønn ikke er regnet som en vernet minoritetsgruppe, men omfattes av diskrimineringslovgivningen under andre bestemmelser. Selv om man subjektivt kan oppleve at man er utsatt for kriminalitet som har bakgrunn i for eksempel kvinnehat, så er dette juridisk sett ikke definert som hatkriminalitet.

På den andre siden, vet vi at det er personer som har vært utsatt for hatkriminalitet eller hatefulle ytringer, som ikke anmelder dette. Enten fordi man ikke vet at det de har opplevd er straffbart, manglende tillit til politiet, at man ikke orker belastningen av å anmelde eller fordi man tror at saken vil bli henlagt.

Manglende anmeldelser skaper mørketall i politiets statistikker. Det er en utfordring for samfunnets overordnede kunnskap om omfanget av hatkriminalitet i Norge. Politiet er derfor svært opptatt av å bygge tillit og sikre at terskelen for å anmelde er lav. Vurderingene av om en hendelse er straffbar kan være vanskelige, og i slike tilfeller ønsker politiet å vurdere sakene nærmere. Det er også mulig å drøfte saker med politiet på forhånd, før en eventuell anmeldelse.

2.

Metode og analyse

2.1 Datagrunnlag

Dataene er fremskaffet gjennom søk i analyseprogrammet PAL for STRASAK, som henter informasjon fra straffesaksregisteret.¹⁰ Det er hentet ut opplysninger om anmeldelser registrert i Norge i perioden 2017-2024, hvor anmeldelsene *enten* er kodet som hatefull ytring eller diskriminering (Straffeloven §§ 185 og 186), *eller* gjelder straffesak som i straffesaksbehandlingen har blitt merket med hatmotiv ut fra en vurdering gjort av politi og påtalejurist.¹¹

Registrering og vurdering av sakskoder og hatmotiv

Hatkrimstatistikken viser antallet anmeldelser av lovbrudd som på ett eller annet tidspunkt i straffesakskjeden har vært vurdert som mulig hatkriminalitet. Det innebærer straffesaker som har vært registrert med en sakskode for diskriminering eller hatefulle ytringer - eller som har hatt hatkriminalitet som sakskategori, selv om dette har blitt omgjort senere. Dette skjer i datauttrekket, ved bruk av et eget søkekriterium for hatkriminalitet i PAL STRASAK.

For å registrere en anmeldelse som diskriminering eller hatefulle ytringer, må det velges en sakskode (statistikkgruppe), avhengig av hatmotiv. For at andre typer hendelser skal inngå i statistikken må de være anmeldt som lovbrudd, altså bli registrert som en straffesak. Deretter må saken *bli vurdert* som mulig hatkriminalitet, altså vurdert til å imøtekomme krav til *hatmotiv* eller *bakgrunn* for lovbruddet. Vurderingen må bekreftes gjennom manuell registrering av et hatmotiv som *sakskategori*, ofte vist til som at saken *merkes som hatkrim*.

Enten hakes det av for hatkriminalitet når anmeldelsen registreres første gang, eller så gjør ansvarlig etterforsker eller jurist det på et senere tidspunkt. Dersom ingen haker av for hatkriminalitet, vil saker som ikke omfattes av de nevnte paragrafene i straffeloven heller ikke vise seg i våre uttrekk. Det er derfor det for denne typen saker snakkes om *doble mørketall* – det er mørketall både fordi saker ikke blir anmeldt, men også fordi politiet ikke nødvendigvis registrerer hatmotiv i de sakene som er anmeldt. De siste årene har det vært gjort en stor innsats for å sikre at alle anmeldelser med et mulig hatmotiv blir kodet som hatkriminalitet i politiets systemer. Likevel må vi ta høyde for at ikke alle anmeldelser kodes.

¹⁰ Tall for 2012-2016 utarbeidet av Politidirektoratet er i tillegg brukt for vurdering av utvikling over lengre tid.

¹¹ I denne rapporten vil begrepene anmeldelse og (straffe)sak brukes synonymt.

Kategoriseringene skjer etter en helhetsvurdering. Det kan være beskrivelser fra fornærmede, vitner eller gjerningspersoner som ligger til grunn for kategoriseringen, men også politiets oppfatning. Dersom fornærmede mener vedkommende har blitt utsatt for hatkriminalitet, skal det alltid veie tungt i forhold til kodingen av det anmeldte forholdet.

Vi gjør også oppmerksom på dobbeltregistrering av hatmotiv. Noen kategorier kan være overlappende og er ikke gjensidig utelukkende. Typisk eksempel er etnisitet, hudfarge og religion. Hvis handlingen retter seg mot flere motiv, så vil man i praksis kode på flere kategorier. Ved noen lovbrudd kan hatmotivet være uklart. For eksempel ved brenning av prideflagg eller vold mot en transperson, kan det oppstå usikkerhet om hatmotivet er rettet mot seksuell orientering eller kjønnsuttrykk/kjønnsidentitet. I disse tilfellene kodes det ofte på begge.

Videre er fokuset fortsatt på etterforskning av saker *som kommer inn*, og ikke på aktiv patruljering av nettet med tanke på å avdekke hatkriminalitet. Oslo Politidistrikt tok over det nasjonale tipsmottaket på hatkriminalitet i 2021 (som tidligere lå hos Kripos). Fokuset på innkomne saker påvirker trolig antallet hatkriminalitet som anmeldes, og vi kan anta at det publiseres eksempelvis straffbare ytringer på nett som ikke registreres. Overordnet antar vi at det forekommer straffbare forhold på nett og i sosiale medier, som også gir høye mørketall.

Ikke alle anmeldte saker er hatkriminalitet

Statistikken kan inkludere påstått og anmeldt hatkriminalitet, som senere viser seg å ikke imøtekomme de juridiske kravene. Dette kan eksempelvis være en ytring som først er registrert som hatkriminalitet, men som senere blir vurdert å ikke være innenfor bestemmelsen om hatefulle ytringer.

Det er også mulig at et lovbrudd ikke registreres som hatkriminalitet enten fordi hendelsen ikke anmeldes, fordi motiv eller bakgrunn for lovbruddet ikke framkommer i saksprosessen eller fordi saken ikke registreres korrekt. Det kan også være ny forståelse av motivet for det aktuelle lovbruddet, og dermed endret grunnlag. Det vil likevel kunne bli stående med kode hatkriminalitet, da statistikken gir et innblikk i hvilke saker som er *anmeldt* som hatkriminalitet. Denne rapporten viser altså kun saker som ved uttrekksdato var kodet som hatkriminalitet.

Dette skyldes at informasjonen om straffesakene hentes fra databaser som fryses ved slutten av hvert år. Dette innebærer at data ikke inkluderer endringer på senere tidspunkt. Slike endringer kan være omkodinger til andre lovhemler/statistikkgrupper ut fra informasjon som framkommer i etterforskningen.

Anmeldelser som registreres tidlig på året vil derfor ofte ha mer informasjon som er kvalitetssikret gjennom etterforskningsprosessen, eventuelt helt fram til påtaleavgjørelse. I anmeldelser registrert sent på året vil kvaliteten på datagrunnlaget i større grad avhenge av at presis informasjon legges inn ved opprettelse av anmeldelsen.

2.2 Analytisk tilnærming

Det er primært gjennomført univariable og deskriptive analyser av det statistiske datamaterialet. Utarbeidelse av statistikken krever relativt mye manuelt arbeid, med bruk av Excel. Årlig utarbeidelse av statistikken kan avdekke unøyaktigheter i tidligere års statistikk. Korrigeringer vil medføre mindre avvik i forhold til tall som er presentert i rapporter fra tidligere år.

Om datagrunnlag og analyse av saksbehandling og oppklaringsprosent

Analysene i **kapittel 6. Saksbehandling og oppklaring** er basert på to utvalg; de *påtalemessige* og de *rettskraftige* avgjørelsene.

Dataene for den anmeldte hatkriminaliteten i kapittel 3-5 tar utgangspunkt i straffesaker som er registrert i 2024. I kapittel 6 bygger oversikten over påtalemessige avgjørelser seg på datoen saken ble *oppklart*, mens oversikten over rettskraftige avgjørelser tar utgangspunkt i tidspunktet da avgjørelsen ble rettskraftig. Således er det ikke identisk datagrunnlag i kapittel 3-5 og 6, og derfor ikke direkte sammenlignbart.

En avgjørelse som gir oppklaringsdato kan også samtidig være en rettskraftig avgjørelse. Dette skjer for eksempel ved henleggelse på grunn av ukjent gjerningsperson. I andre tilfeller vil det kunne tas ut en tiltale som gir oppklaringsdato, mens rettskraftig dato først settes når dommen føres etter å ha vært gjennom flere rettsinstanser. Selv om det er stor overlap mellom de tre ulike utvalgene, vil fordelingen på år være forskjellig. En anmeldelse kan registreres i 2022, påtalemessig avgjøres i 2023 og bli rettskraftig i 2024.

Det finnes en lang rekke avgjørelser som kan brukes til å gi en oppklaringsavgjørelse og oppklaringsdato. I hatkrimsaker med oppklaringsdato i 2024 fordeler sakene seg på 23 ulike koder. Noen avgjørelser medfører at saken settes som oppklart og andre som ikke oppklarte. Henleggelse er et begrep som ofte i dagligtalen forstås som at saken ikke er oppklart. Dette stemmer ikke siden noen henleggelseskoder tilsier at etterforskningen har funnet ut av hvem gjerningspersonen er, men at saken ikke kan føre til straff. Dette skjer blant annet, om gjerningspersonen er under 15 år eller av andre grunner ikke kan straffes.

Oppklaringsprosent og saksbehandlingstid på en sak beregnes ut fra føringen av en påtalemessig eller rettskraftig avgjørelse som gir saken en oppklaringsdato. Oppklaringsprosent beregnes ut fra avgjørelseskodene i de ulike sakene og saksbehandlingstid beregnes som tiden fra registrert sak til denne oppklaringsdatoen.

Det er også slik at enkelte typer avgjørelser holdes utenfor ved beregning av oppklaringsprosent. I all hovedsak dreier det seg om saker der man finner at det ikke er rimelig grunn til å undersøke om det foreligger et straffbart forhold eller fordi det anmeldte ikke er straffbart og saker som er avgjort utenfor straffesak.

Oppklaringsprosenten viser hvor stor andel av sakene som er blitt oppklart, sammenlignet med det totale antallet saker – både de som er oppklart og de som ikke er oppklart.

3.

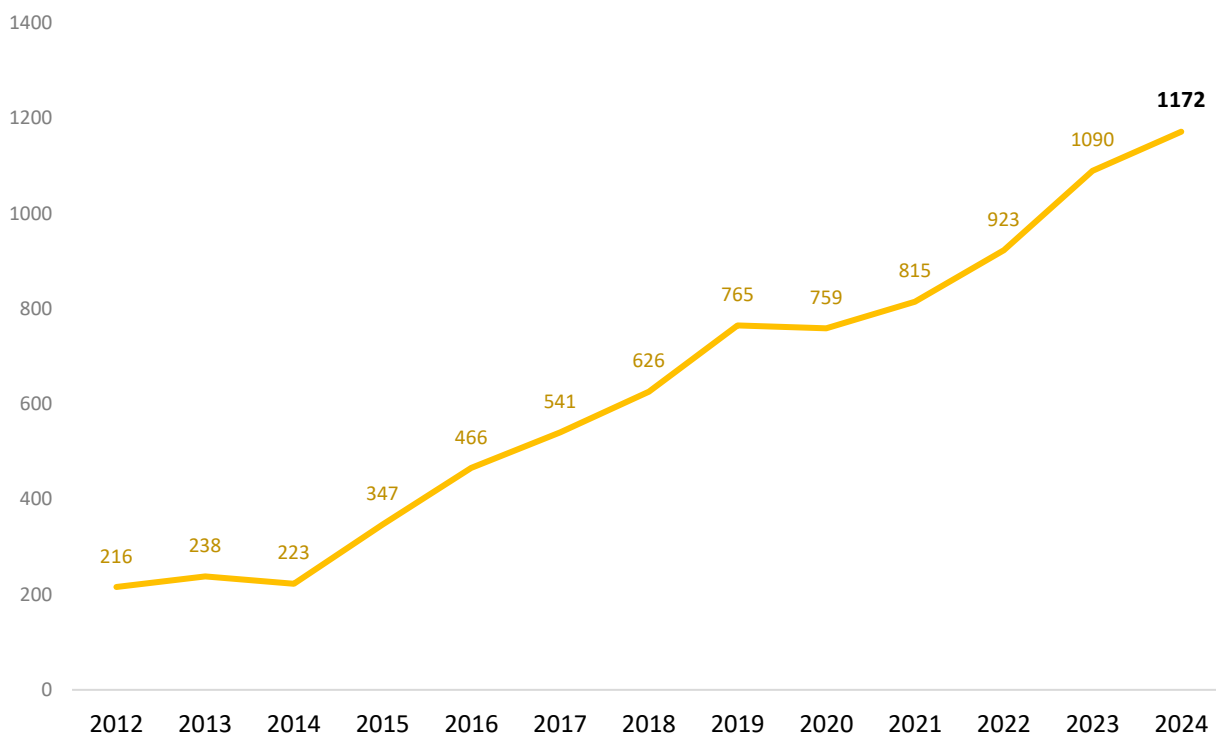
Omfang og utvikling

3.1 Fortsatt økning i antall anmeldelser innen hatkriminalitet

Utvikling på nasjonalt nivå

Anmeldelser på hatkriminalitet fortsetter å øke på nasjonalt nivå. Totalt ble 1172 anmeldelser registrert og etterforsket som hatkriminalitet i Norge i 2024. Dette er en økning på 82 saker siden 2023, som utgjør 8 prosentpoeng siden fjoråret.

Figur 1. Antall anmeldelser registrert som hatkriminalitet med registreringsår 2012-2024. (Saker som har blitt registrert og etterforsket som hatkriminalitet)

Kilde: 2012-2016: Politidirektoratet. 2017-2024: Uttrekk Pal Strasak.

Figur 1 viser at økningen har vært tilnærmet lineær siden 2014. Veksten sammenfaller i tid med at fagfeltet ble prioritert i politiet, slik beskrevet i det innledende kapittelet. Økt bevissthet og oppmerksomhet rundt hatkriminalitet i befolkningen, i tillegg til økt kompetanse og innsats hos politiet, antas å ha bidratt til den jevne økningen. Vi kan heller ikke utelukke en reell økning.

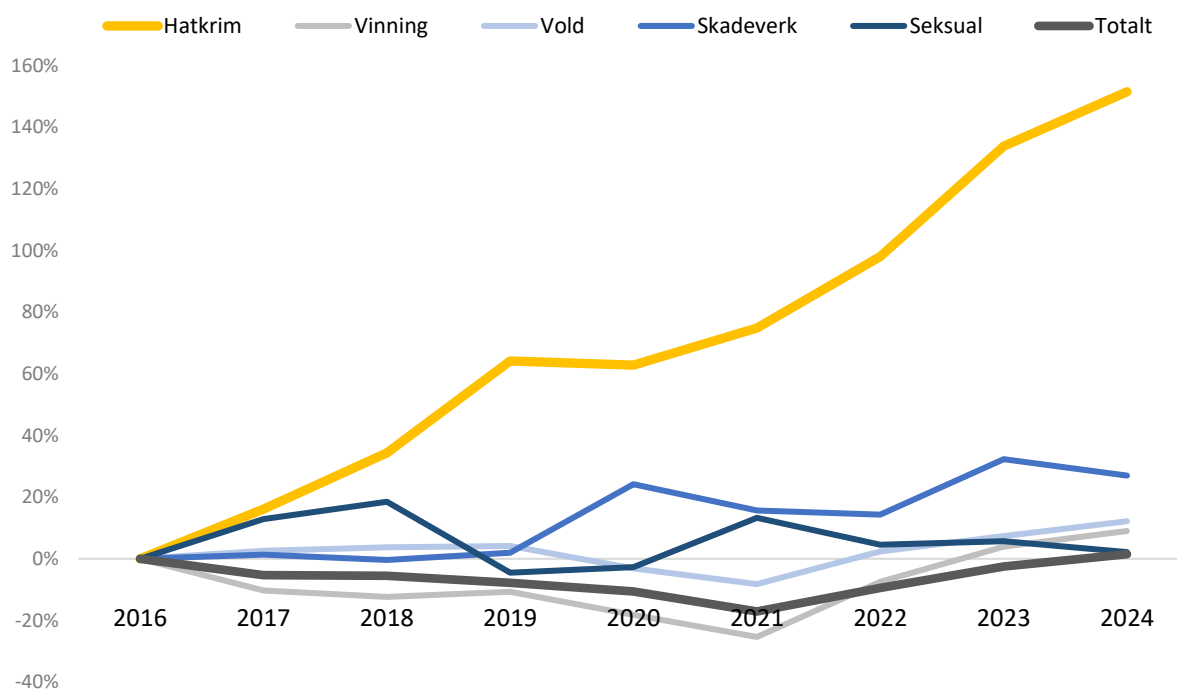
Tidligere år har omtrent halvparten av anmeldelsene vært opprettet av politiet, som registrerer hatmotiv (såkalte *avgitte* anmeldelser).¹² Som følge av økt kompetanse på hatkriminalitet har politiet utviklet bedre rutiner for håndtering av saker der hatefulle ytringer inngår. I tilfeller hvor hatefulle ytringer forekommer sammen med andre straffbare forhold, opprettes det nå i større grad en egen vedleggssak, i tilknytning til hovedsaken.

Større hendelser, som for eksempel terror, kan bidra til økt bevissthet i samfunnet og dermed føre til en høyere anmeldelsestilbøyelighet. For enkelte hatmotiv ser vi en økning i antall anmeldelser i kjølvannet av alvorlige hendelser, slik som etter terroren 25. juni 2022. Det er imidlertid vanskelig å fastslå om denne økningen skyldes en faktisk økning i hatkriminalitet, eller om flere velger å anmelde erfaringer de ellers ville latt være å rapportere. Selv om det ikke har funnet sted tilsvarende alvorlige hendelser i 2023, har vi likevel sett en fortsatt høy prosentvis økning i anmeldelser. Dette kan tyde på at økt bevissthet og lavere terskel for å anmelde har vedvart over tid, og at samfunnsmessige endringer etter slike hendelser kan ha en mer varig effekt på anmeldelsestilbøyeligheten.

Mørketall er som nevnt fortsatt en utfordring for tolkningen av denne statistikken. Det er grunn til å tro at det fortsatt er store mørketall for denne typen lovbrudd, hvor faktiske tilfeller av hatkriminalitet aldri blir anmeldt eller registrert. I hvilken grad det *faktiske* omfanget av hatkriminalitet har økt i samme periode, vet vi ikke.

Figur 2 illustrerer hvordan økningen for ulike kriminalitetsformer har økt i *prosent*. Økningen i anmeldt hatkriminalitet står i kontrast til stabiliteten som preger utviklingen etter 2016, som kjennetegner flere av de andre lovbruddskategoriene i kriminalstatistikken.¹³ Vi gjør oppmerksom på at den prosentvis økning ikke reflekterer det faktiske antall saker.

Figur 2: Prosentvis utvikling i antall anmeldelser for hatkriminalitet, anmeldelser totalt og for utvalgte typer lovbrudd. Registreringsår 2016-2024. Norge.

Kilde: JUS068. Undersøkelsessaker unntatt.

¹² *Hatkriminalitet – anmeldt hatkriminalitet i 2020.* (2020) Oslo Politidistrikt. *Tilsvarende andel for 2024 er uvisst.

¹³ Tall fra tidligere enn 2016 er utelatt grunnet redusert reliabilitet i hatkriminalstatistikken.

Det er tydelig at den prosentvise økningen i anmeldte lovbrudd registrert som hatkriminalitet i årene etter 2016 har hatt en drastisk økning, *relativt* til andre kriminalitetsformer. For mange av de andre kategoriene har det totale antallet anmeldelser i Norge ligget stabilt. Utviklingen i de ulike kriminalitetstypene viser at ingen av disse har hatt den samme relative økningen som hatkriminalitet de siste årene.

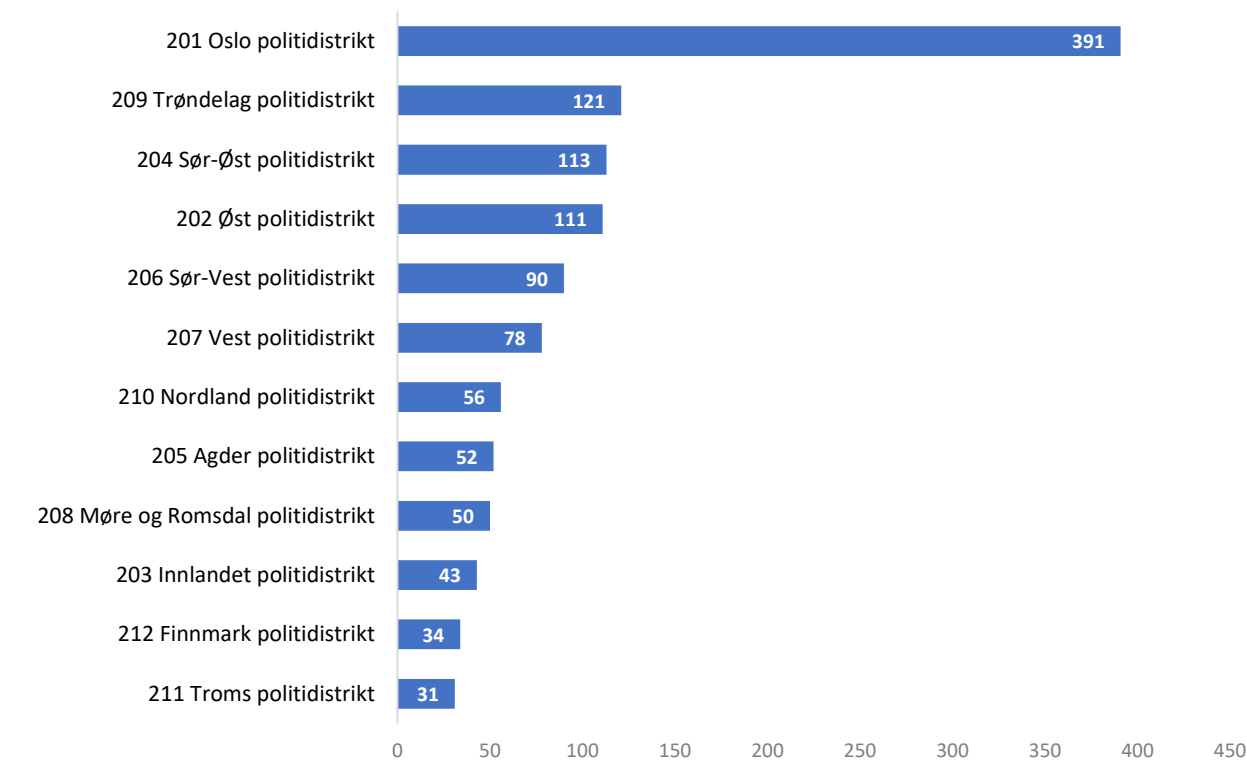
Store forskjeller mellom politidistriktene i registrert hatkriminalitet

Oslo politidistrikt etterforsket flest saker innen hatkriminalitet, totalt 391 (**Figur 3**). *Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet* er underlagt Oslo Politidistrikt, og håndterer også saker i Oslo, samt bistår øvrige distrikter. Den høye andelen skyldes trolig at Oslo politidistrikt både har en egen dedikert gruppe med ansatte som utelukkende arbeider med hatkriminalitet, og et særskilt mandat til å etterforske hatkriminalitet, sammenlignet med øvrige politidistrikter.

Etter Oslo hadde Sør-Øst politidistrikt 113 saker, etterfulgt av Øst politidistrikt med 111 saker og Sør-Vest politidistrikt med 90 saker. Det var færrest saker i Innlandet politidistrikt (43 saker), Finnmark politidistrikt (34 saker) og Troms politidistrikt (31 saker) i året som gikk.¹⁴

Totalt har vi sett en økning i antall anmeldelser på nasjonalt nivå siden 2023. Selv om Oslo har den høyeste andelen av disse, var det imidlertid 27 færre saker enn fjoråret (-6,5 %p.). Det vil si at andre distrikter hadde en økning. Den høyeste prosentvise økningen sammenlignet med fjoråret finner vi i politidistriktene i Nord- og Midt-Norge. Den høyeste økningen var i Nordland politidistrikt, som gikk fra 27 til 56 saker (+107 %p.). Etterfulgt av Finnmark politidistrikt, fra 21 til 34 saker (+62 %p.) og Trøndelag politidistrikt, fra 94 til 121 saker (+29 %p.).

Figur 3. Antall saker registrert som hatkriminalitet fordelt etter politidistrikt. Sortert etter antall saker.

¹⁴ Vi er kjent med at enkelte distrikter har hatt gjennomganger av egne saksporteføljer, som kan ha nedjustert antall saker lokalt. Som beskrevet i kapittel 2, er dette datagrunnlaget samtlige registrerte anmeldelser innen hatkriminalitet. Følgelig kan dataene inneholde saker som senere har vist seg å ikke nå opp til de juridiske bestemmelsene.

4.

Typer lovbrudd

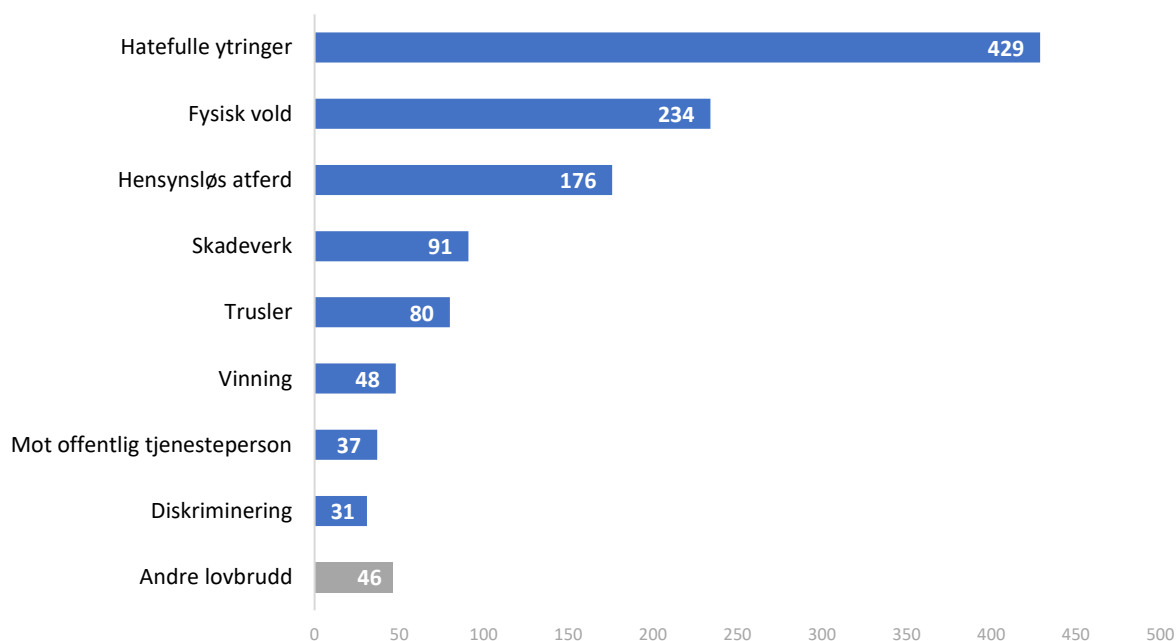
4.1 Nesten 4 av 10 anmeldelser er hatefulle ytringer

Som beskrevet innledningsvis, kan hatkriminalitet omfatte alle typer lovbrudd i straffeloven, så lenge det er en årsakssammenheng mellom den straffbare handlingen og et av de vernede grunnlagene. Alvorligheten i hatkrimlovbruddene avhenger ikke bare av lovbruddstype, men også av at konsekvensene av lovbruddene har rekkevidde ut over den enkelte handlingen og de personene som rammes direkte.

Hatefulle ytringer er fortsatt den kategorien som ble anmeldt mest i løpet av 2024, etterfulgt av *fysisk vold*¹⁵ og *hensynsløs adferd* (Figur 4A). På den andre siden, var det færrest antall anmeldelser mot offentlig tjenesteperson, diskrimineringslovbrudd og andre lovbrudd.

Utviklingen i registrert hatkriminalitet i de siste årene karakteriseres av en gradvis økning dominert av tiltagende antall anmeldelser av hatefulle ytringer, fysisk vold og skadeverk (Figur 5). Økningen fra 2023 til 2024 kom primært i form av flere anmeldelser av fysisk vold.

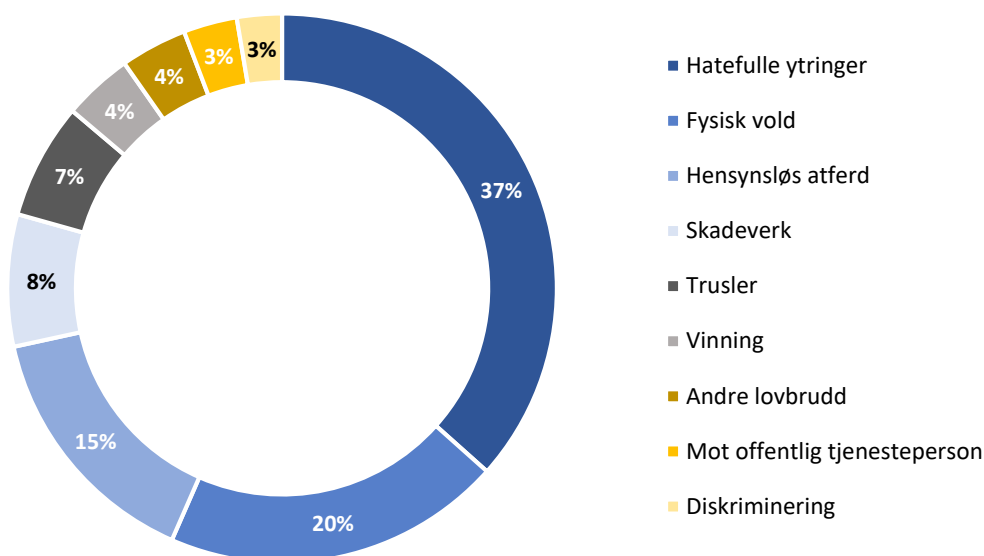
Figur 4A: Antall anmeldelser av hatkriminalitet etter utvalgte typer lovbrudd. Sortert etter antall anmeldelser.

Gjerningssted Norge. Registreringsår 2024. (n=1172).

¹⁵ En samlekategori av ulike type voldslovbrudd, hvor trusler o.l. er ekskludert sammen med ulike lovbrudd mot offentlige tjenestepersoner. I kategorien inngår vold i nære relasjoner med kroppskrenkelse.

Figur 4B: Prosentvis fordeling over utvalgte typer lovbrudd innen hatkriminalitet

Nesten 4 av 10 anmeldelser registrert som hatkriminalitet var **hatefulle ytringer** (37 %), og bestod av 429 anmeldelser. Dette var tilnærmet samme antall som i 2023, og utgjorde en økning på 1,7 prosentpoeng.

1 av 5 anmeldelser innen hatkriminalitet omhandlet **fysisk vold**, totalt 234 saker. Dette var 48 flere enn i 2023, og dermed en økning på 26 prosentpoeng for denne kategorien samlet sett. Dette er også det høyeste antallet som er målt siden 2019 (se [Figur 5](#)).

- De fleste anmeldelsene i denne kategorien dreide seg om *kroppskrenkelser* (inkludert grove), med 193 anmeldelser. Det utgjorde 26 flere saker enn året før, og tilsvarer en økning på 15,6 prosentpoeng.
- Av fysisk vold som bestod av *kroppsskader* og *alvorlige voldslovbrudd* var det 31 saker, som var 20 flere saker sammenlignet med 2023. Blant disse var to av sakene registrert som drapsforsøk, ett i Oslo politidistrikt og ett i Vest politidistrikt.¹⁶

I 2024 ble det registrert 176 anmeldelser av **hensynsløs atferd** med hatmotiv, som utgjør totalt 15 % av alle anmeldelser innen hatkriminalitet. Antallet har ligget relativt stabilt siden 2023. Anmeldelser på disse lovbruddene har imidlertid sett en betraktelig økning siden 2020.

Anmeldte **skadeverk** utgjorde 91 saker og var omtrent like mange som i 2023. Likevel er dette antallet over dobbelt så høyt som gjennomsnittet for årene 2019-2022. Mange av anmeldelsene i 2023 og 2024 dreide seg om ødeleggelser av pride-flagg og -flaggstenger.

Antall anmeldte **trusler** utgjorde totalt 80 saker. Dette er imidlertid en økning sammenlignet med de tre foregående årene, som har ligget på rundt 70 saker i året. Antall anmeldte trusler økte med totalt 16 prosentpoeng fra 2023 til 2024.

Antall **vinningslovbrudd** vurdert som hatkriminalitet utgjorde totalt 48 anmeldelser, og økte med beskjedne 6 anmeldelser fra 2023. Likevel er antallet for de siste to årene betydelig høyere sammenlignet med årene før (2019-2022). De siste to årene gjaldt mange av

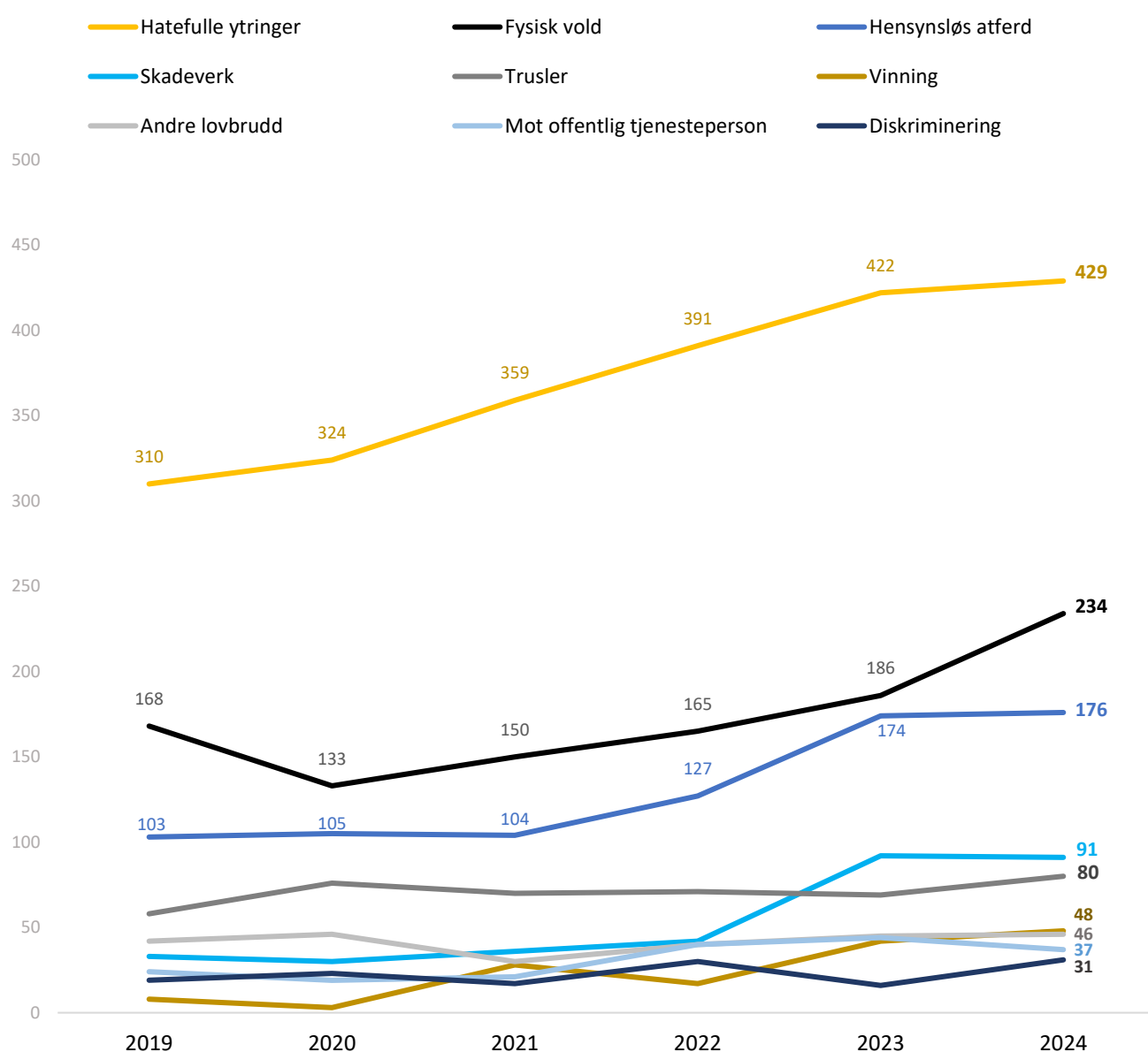
¹⁶ Se også *Vedlegg* for detaljert inndeling av anmeldelser i kriminalitetstypen fysisk vold.

vinningslovbruddene tyveri av prideflagg. Dette kan ha sammenheng med lovendringen i 2021, hvor man fikk mulighet til å flagge med eksempelvis prideflagg på offentlige bygninger.¹⁷

I anmeldte saker med hatkriminalitet rettet **mot offentlig tjenesteperson** inngår både vold, trusler, forulemping og hindring av politi eller andre offentlige tjenestepersoner. Det ble registrert totalt 37 anmeldelser i 2024, som er lavere enn i 2023, men høyere enn snittet for de fem årene 2019-2023 (29,6).

I 2024 gjaldt 31 av hatkrimanmeldelsene **diskriminering**. Dette var omtrent dobbelt så mange som i 2023, men tilnærmet likt 2022 (30). Det er likevel den kategorien som har færrest antall anmeldelser i den nasjonale hatkriminalitetsstatistikken (utenom 'andre lovbrudd'). Da antallet hvert år er begrenset, og det er vanskelig å se en tydelig utvikling i omfanget de siste årene.

Figur 5. Utvikling i antall anmeldelser for de ulike lovbruddskategoriene innen hatkriminalitet (2019-2024)

¹⁷ Endringer i lover og forskrifter fra juni-juli 2021 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. (2021). Regjeringen. Tilgjengelig via: https://www.regjeringen.no/no/dokument/dep/kdd/lover_regler/endringer-i-lover-og-forskrifter-fra-1.-juli-2021-fra-Kommunal-og-moderniseringsdepartementet/id2863891/

5.

Registrerte hatmotiv

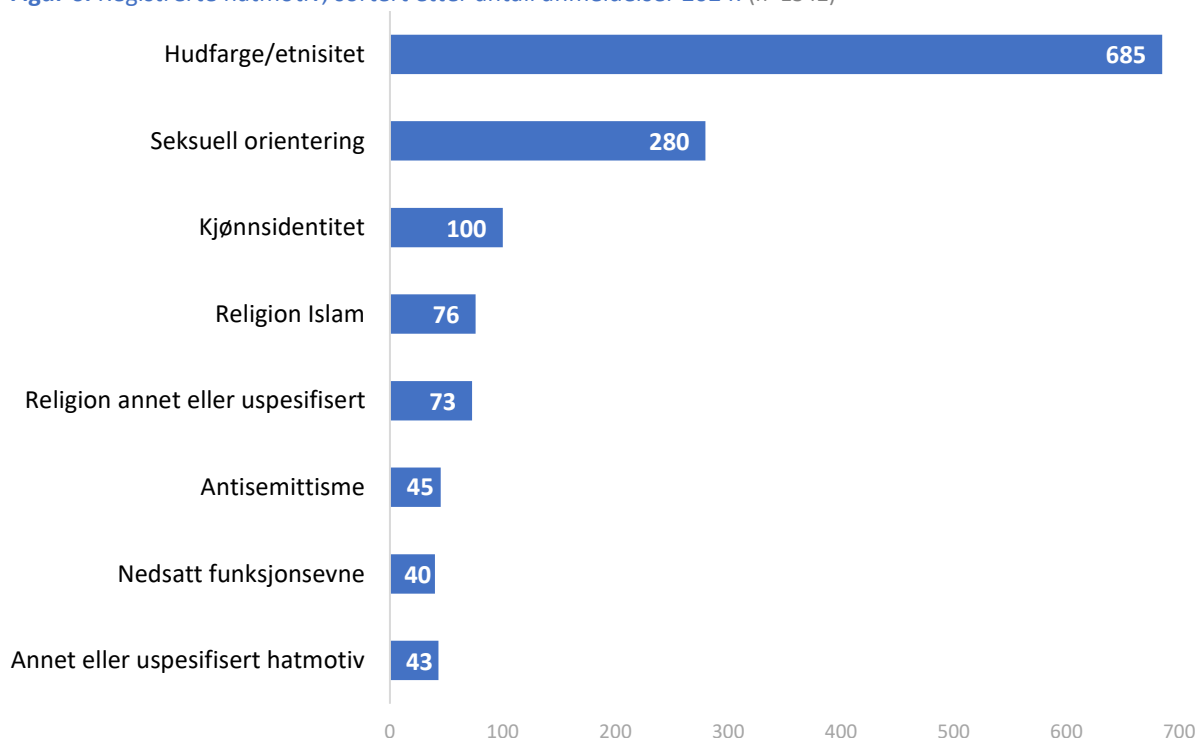
5.1 6 av 10 hatmotiv var kodet på hudfarge/etnisitet

Politiet kan registrere flere hatmotiv på en og samme sak, hvis lovbruddet er rettet mot flere vernede grunnlag. I løpet av 2024 ble det registrert til sammen 1342 hatmotiv, av de totalt 1172 sakene. Flest registreringer ble gjort på *hudfarge/etnisitet*, og med 685 anmeldelser utgjorde denne kategorien 58 % av de registrerte hatmotivene (**Figur 6**).

Deretter var den nest største gruppen av registrerte hatmotiv *seksuell orientering*, som ble registrert i 280 anmeldelser (24 %). Etterfulgt av kjønnsidentitet, med 100 anmeldelser (9 %). Ingen andre motiver var registrert i mer enn 100 anmeldelser i Norge i 2024.

Det var færrest registreringer på *nedsatt funksjonsevne*, med 40 anmeldelser (3 %). Etter tilbakemeldinger fra interesseorganisasjoner opplever politiet at deres rapporterte erfaringer med hatkriminalitet i liten grad samsvarer med antallet anmeldelser registrert hos politiet. Dette tyder på at hatkriminalitet rettet mot personer med nedsatt funksjonsevne, samt nasjonale minoriteter, har særlig høye mørketall.

Figur 6. Registrerte hatmotiv, sortert etter antall anmeldelser 2024. (n=1342)

5.2 Fortsatt jevn økning i registrering på hudfarge/etnisitet

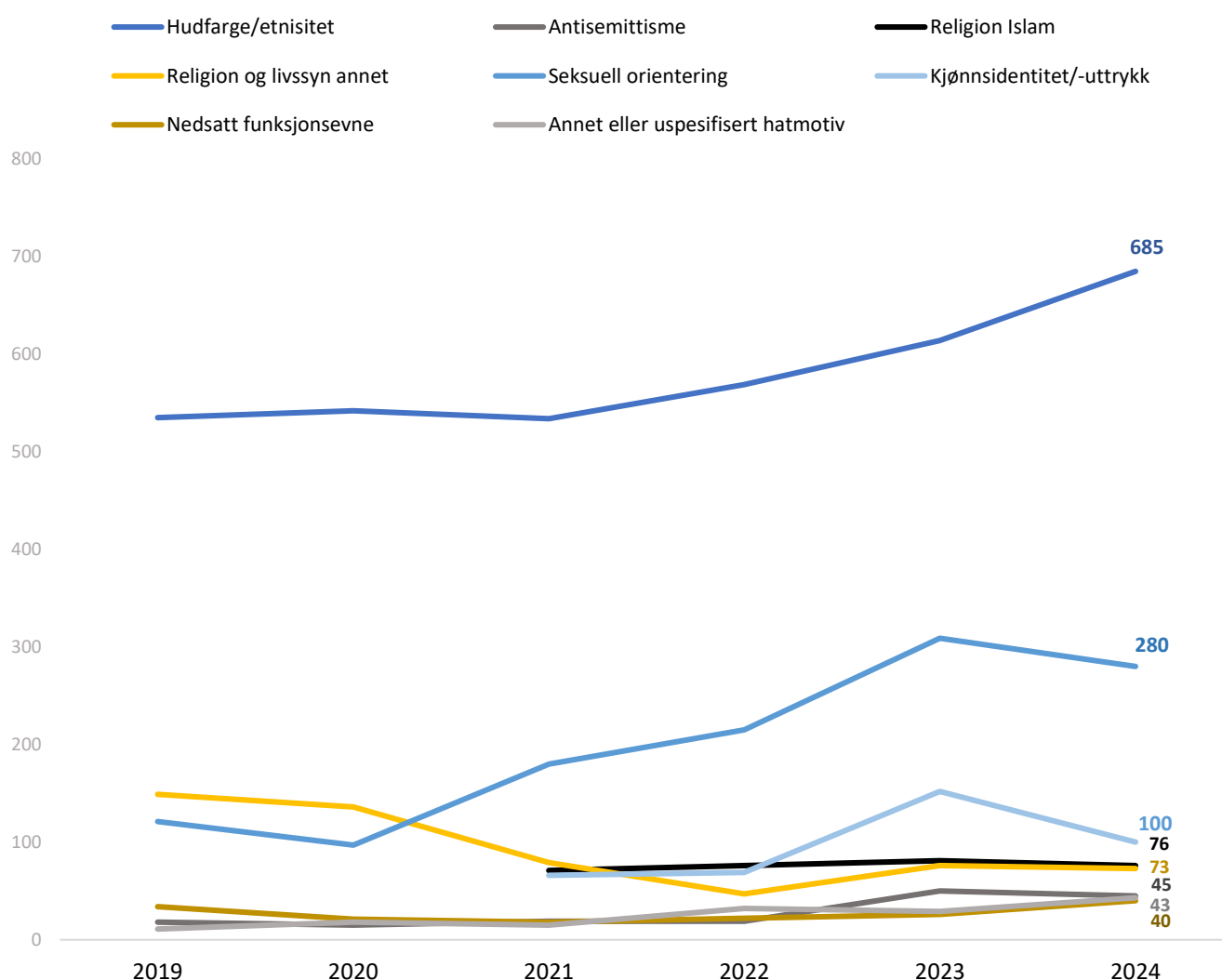
Summen av registrerte hatmotiver i 2024 var tilnærmet likt antallet i 2023, fra 1337 til 1342. Dette til tross for en økning i antall anmeldelser totalt sett (**Figur 1**). I 2024 ble det altså sjeldnere registrert flere hatmotiv på en og samme anmeldelse.

Saker hvor *hudfarge/etnisitet* var registrert som hatmotiv økte med totalt 71 saker fra 2023 til 2024 (**Figur 7A-B**). Det har vært en jevn økning på denne kategorien de siste fire årene. Vi gjør oppmerksom på at *hudfarge/etnisitet* ofte går hånd i hånd med de ulike religionskategoriene.

Videre var det en svak økning i anmeldelser hvor *nedsatt funksjonsevne* var oppgitt som hatmotiv. Selv om antallet fortsatt er begrenset, var det en økning fra 26 til 40 anmeldelser. Det var også noen flere anmeldelser som ikke har et spesifikt hatmotiv knyttet til seg, fra 26 til 43.

På den andre siden, ser vi en nedgang i registreringer både for *kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk* og *seksuell orientering*, med henholdsvis -52 og -29 færre anmeldelser. Som beskrevet i metodekapittelet, skyldes dette sannsynligvis at dobbeltregistrering avtok i 2024. Det vil si at man oftere registrerte på kun en kategori. Slår man imidlertid sammen både *seksuell orientering* og *kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk*, er ikke nedgangen like markant (**Figur 7B**).

Figur 7A. Utvikling i antall registrerte hatmotiv 2019-2024.

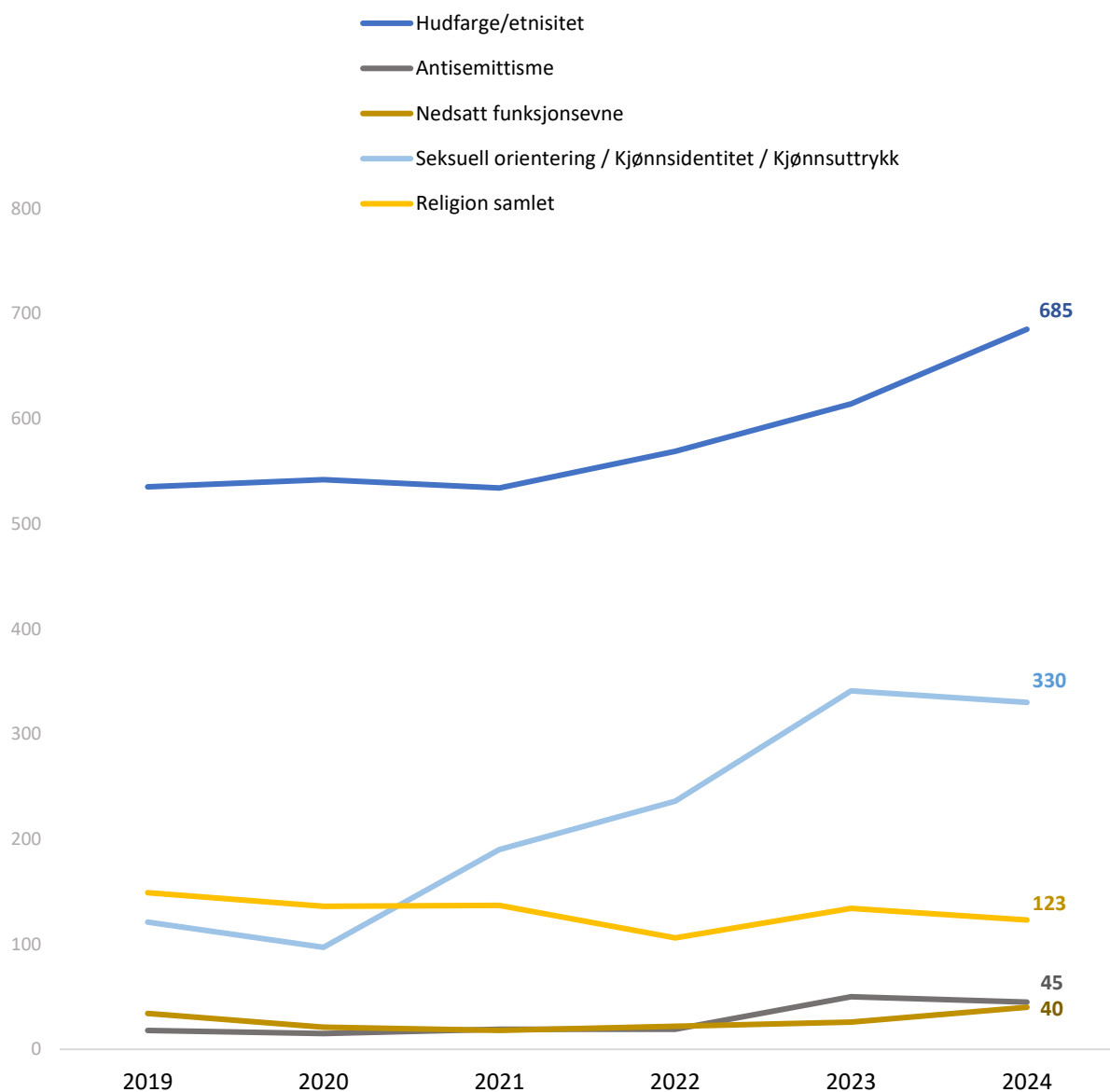

Det var også en svak nedgang i anmeldelser hvor *religion Islam* og *antisemittisme* var oppgitt som hatmotiv, med -5 færre anmeldelser for begge kategorier. De øvrige ligger relativt stabilt siden fjoråret.

Overordnet har utviklingen de siste årene variert noe for de ulike hatmotivene. I løpet av de siste fire årene ser vi at den totale økningen er særlig preget av en økning for *hudfarge/etnisitet* og *seksuell orientering/kjønnsuttrykk/kjønnsidentitet*. Religion som motiv har utviklet seg i motsatt retning, med en viss nedgang. Denne tendensen er til stede også når man slår sammen *religion Islam* sammen med *annen religion og livssyn* (**Figur 7B**).

Det kan være vanskelig å tolke utviklingen der to hatmotiv ofte er knyttet til en og samme anmeldelse. Dette gjelder særlig kategoriene *seksuell orientering* og *kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk*. Et eksempel er vandalisering av prideflagg, som kan være rettet mot begge hatmotiv. Etter at *kjønnsidentitet/-uttrykk* ble skilt ut som en egen kategori i 2021, har dette hatmotivet i hovedsak blitt knyttet til anmeldelser som også ble registrert med hatmotiv *seksuell orientering*. Dette gjør det krevende å vurdere utviklingen for hver av kategoriene.

Figur 7B. Utvikling i antall registrerte hatmotiv 2019-2024, med sammenslåtte kategorier.

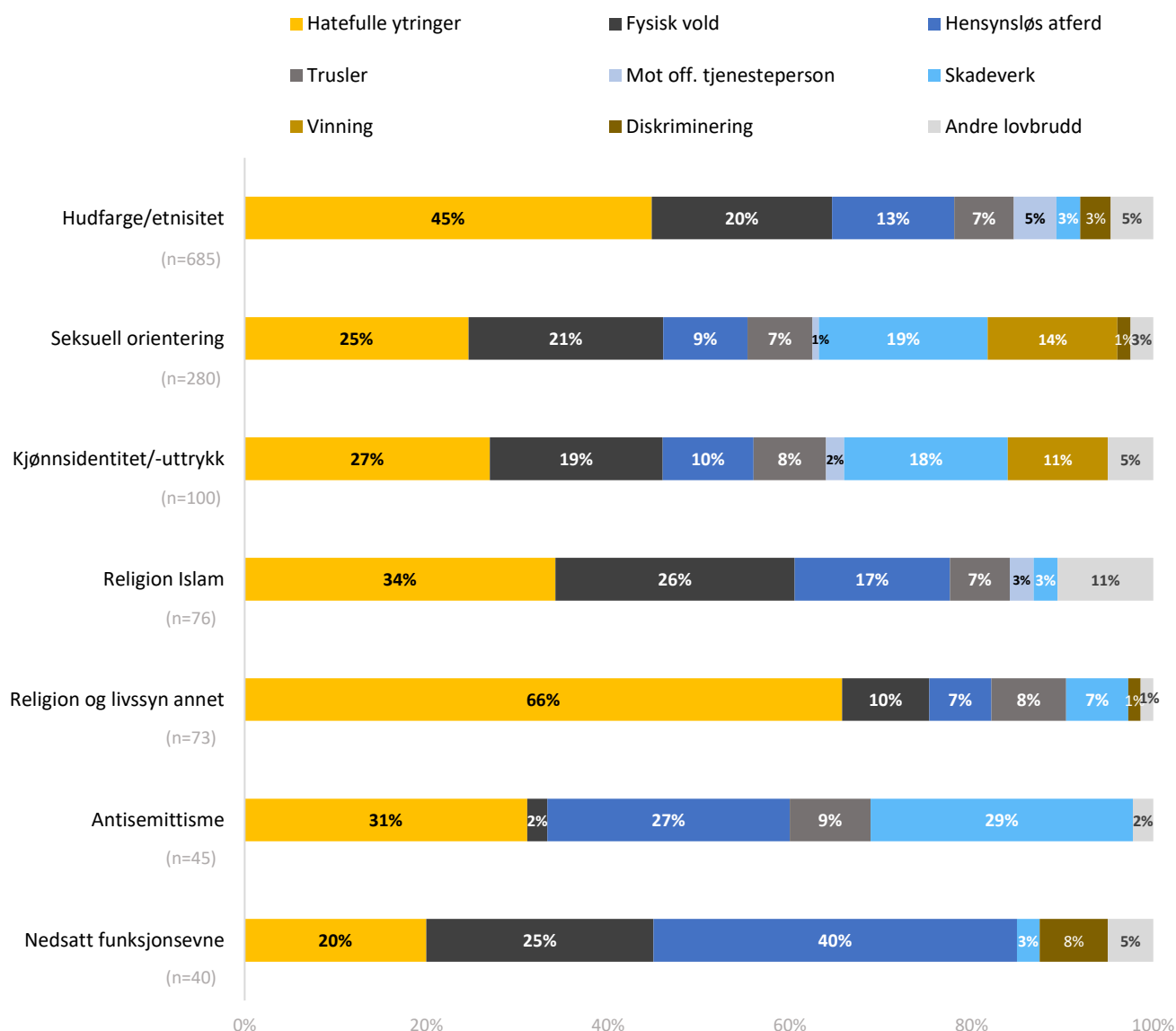
5.3 Hvilke lovbrudd preger de ulike hatmotivene?

Hatefulle ytringer er oftest registrert på hudfarge/etnisitet eller religion

Det kan variere hvilke typer hatmotiv som er knyttet til de ulike lovbruddene. Resultatene i **Figur 8** viser tydelig at hatefulle ytringer oftest er registrert på hatmotivene *hudfarge/etnisitet*, samt de ulike religionskategoriene. Vi gjør oppmerksom på at *antall anmeldelser* varierer mellom de ulike hatmotivene.

2 av 3 anmeldelser på *religion og livssyn annet* var hatefulle ytringer (66 %) i 2024. Det samme var nesten halvparten av anmeldelsene på *hudfarge/etnisitet* (45 %), og cirka en tredjedel for henholdsvis *religion islam* (34 %) og *antisemittisme* (31 %). Hatefulle ytringer utgjør likevel en stor andel av de øvrige anmeldelsene. Hatefulle ytringer var omtrent en fjerdedel av sakene med hatmotiv *kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk* (27 %) og *seksuell orientering* (25 %). For kategorien *nedsatt funksjonsevne* var 1 av 5 saker hatefulle ytringer (20 %).

Figur 8. Prosentvis fordeling over lovbrudd for de ulike hatmotivene. Sortert etter antall anmeldelser.

Fysisk vold har den høyeste prosentandelen på hatmotivene *religion islam* (26 %), *nedsatt funksjonsevne* (25 %) og *seksuell orientering* (21 %).

Hensynsløs atferd preger særlig anmeldelser registrert på *nedsatt funksjonsevne* (40 %) og *antisemittisme* (27 %), men også til dels *religion islam* (17 %).

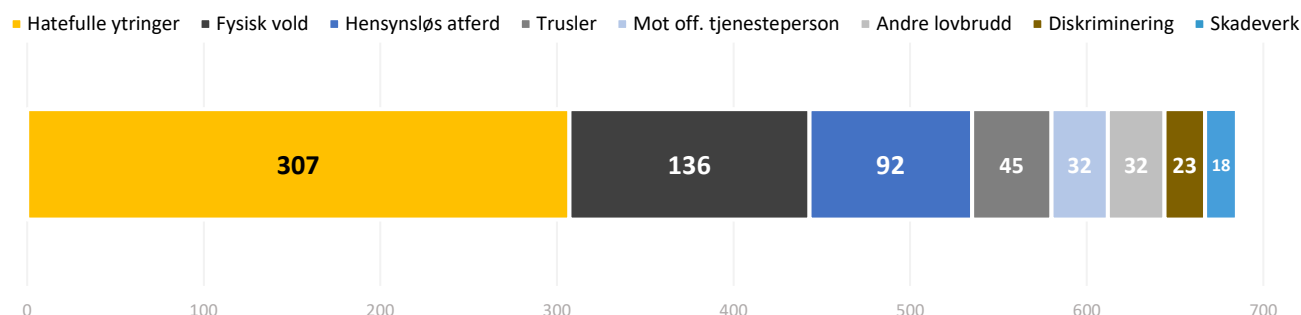
Skadeverk gjaldt særlig saker med *antisemittisme* som hatmotiv (29 %). Dette kan for eksempel være skadeverk på snublestener eller jødiske symboler. Andelen er også relativt høy for *seksuell orientering* (19 %) og *kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk* (18 %). Dette er eksempelvis vandalisering av prideflagg eller andre tilsvarende gjenstander eller symboler.

Vinning var i 2024 kun registrert på *seksuell orientering* (14 %) og *kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk* (11 %). Dette var for eksempel tyveri av prideflagg.

Hudfarge/etnisitet

Majoriteten av anmeldelsene som ble registrert i 2024 var kodet med *hudfarge/etnisitet* som hatmotiv. Det ble registrert 685 ganger og i totalt 58 % av sakene.¹⁸ Dette er 71 flere saker og utgjør en økning på 11,5 prosentpoeng, sammenlignet med 2023. Som nevnt tidligere, omfatter dette også saker hvor handlingen var rettet mot nasjonale minoriteter, men det kan også være overlappende med flere av religions-kategoriene. Nedenfor vises antall anmeldelser for de ulike lovbruddskategoriene (**Figur 9A**).

Figur 9A. Antall anmeldelser registrert på *hudfarge/etnisitet*, fordelt etter lovbrudd (n=685)

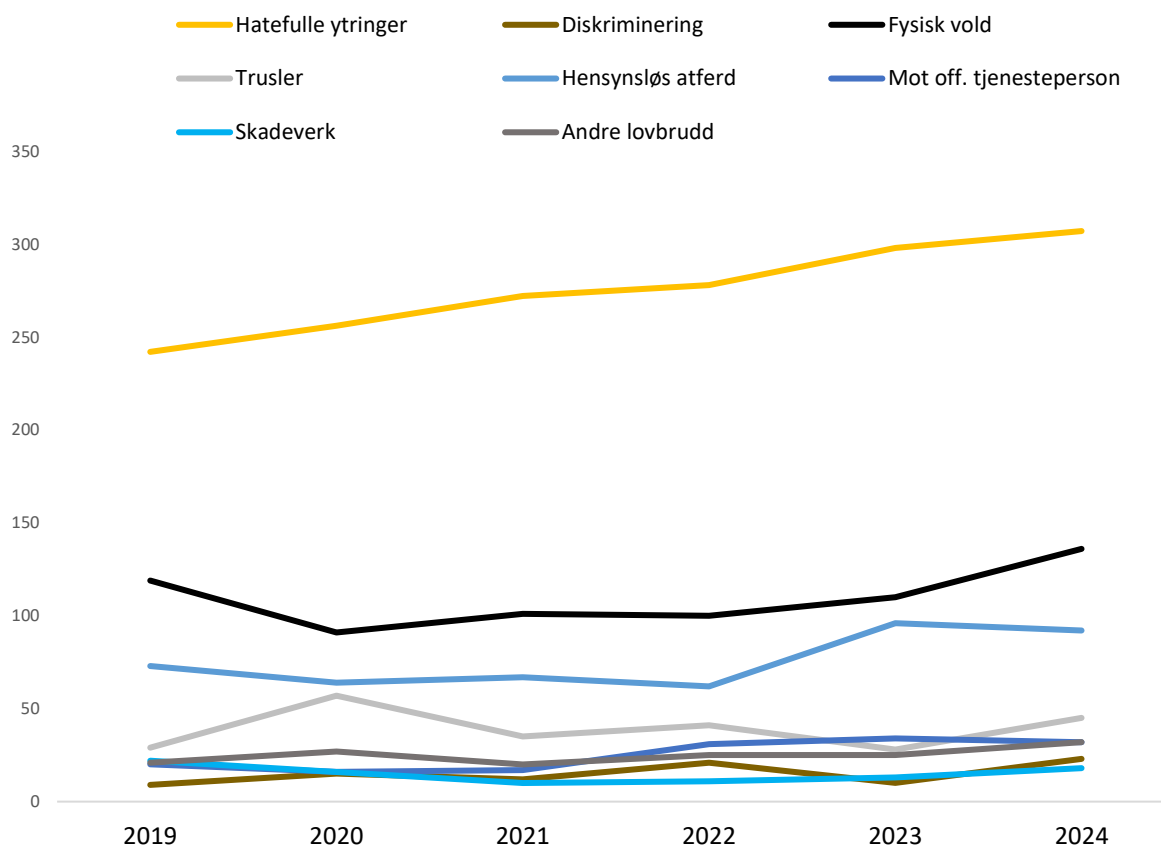

Økningen fra 2023 til 2024 gjaldt for mange typer lovbrudd (**Figur 9B**), men var dominert av vekst i registrert fysisk vold, og da særlig kroppskrenkelser (inkl. grove). Totalt ble det registrert 26 flere saker på fysisk vold i 2024, sammenlignet med året før. Det var også en økning i anmeldelser som gjaldt trusler og diskriminering, henholdsvis 17 og 13 flere saker. Når det gjelder ulike typer lovbrudd, kan økningen i anmeldelser sies å ha favnet bredt.

Overordnet har kategorien *hudfarge/etnisitet* vært preget av en jevn økning over lengre tid. I 2024 er antall registreringer ca. 23 % høyere totalt sett, sammenlignet med gjennomsnittet for perioden 2019-2023. Ser man nærmere på denne kategorien, ser man at økningen for spesielt hatefulle ytringer ikke bare er gjeldende for 2023 til 2024, men er en del av en stigende utvikling som har funnet sted i løpet av de siste årene.

¹⁸ Se Vedlegg for fordelingene i prosent for de ulike kategoriene under registrerte hatmotiv.

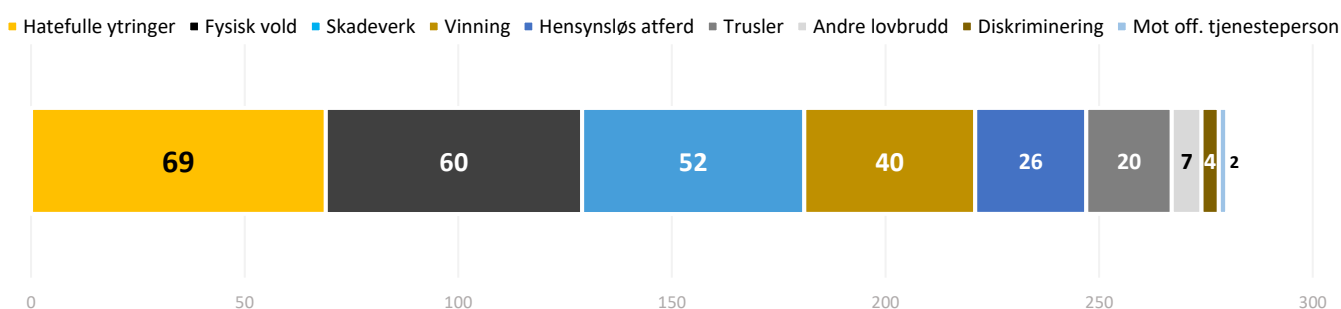
Figur 9B. Utvikling i antall anmeldelser registrert på *hudfarge/etnisitet*, fordelt etter lovbrudd

Seksuell orientering

Seksuell orientering var det hatmotivert som ble registrert flest ganger, etter *hudfarge/etnisitet*. Det ble registrert totalt 280 anmeldelser i denne kategorien, i totalt 24 % av sakene. Dette er 29 færre saker og utgjør en nedgang på 9,3 prosentpoeng siden 2023. Som nevnt tidligere, kan disse anmeldelsene også være overlappende med *kjønnsuttrykk/kjønnsidentitet*. Nedenfor vises fordelingen av antall anmeldelser etter de ulike lovbruddskategoriene (**Figur 10A**).

Figur 10A. Antall anmeldelser registrert på *seksuell orientering*, fordelt etter lovbrudd (n=280)

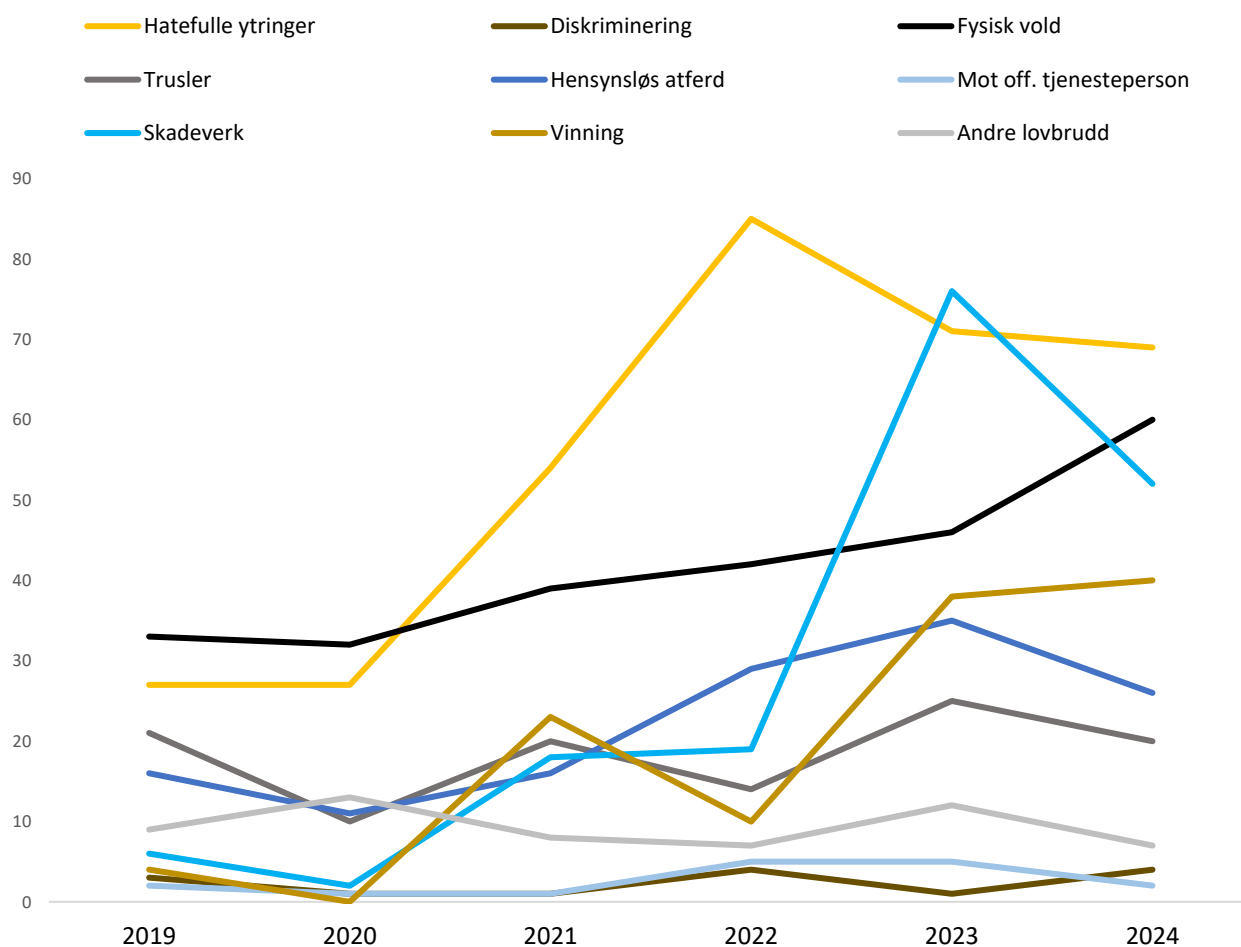
Nedgangen i denne kategorien skyldes trolig færre dobbeltregistreringer, altså at politiet bare krysser av for en kategori, og ikke både seksuell orientering og kjønnsidentitet/-uttrykk. Ser man på disse kategoriene *samlet*, er nedgangen imidlertid ikke like markant. Da var det totalt 11 færre saker som utgjør en reduksjon på 3,2 prosentpoeng.

Nedgangen fra 2023 til 2024 på kategorien *seksuell orientering* gjaldt spesielt færre saker innen skadeverk og hensynsløs atferd, henholdsvis 24 og 9 færre saker. Samtidig var det en økning i saker som omhandlet fysisk vold, med 14 flere saker. Totalt ble det registrert 60 saker som fysisk vold i 2024, sammenlignet med 46 saker i 2023.

Overordnet har også kategorien seksuell orientering sett en jevn økning over tid, med unntak av en svak nedgang i år. Vi gjør også oppmerksom på at kategorien het *seksuell legning* frem til 2021. Ser man nærmere på denne økningen, er den preget av en økning i mange av kategoriene (**Figur 10B**). Flere av kategoriene har også sterke utslag fra år til år, i motsetning til den jevne stigningen vi så i tidslinjen for *hudfarge/etnisitet*. Overordnet er *seksuell orientering* preget av økning i anmeldte hatefulle ytringer, skadeverk, fysisk vold og vinningskriminalitet.

Økningen i både vinning og skadeverk kan delvis ses i sammenheng med at det fra 2021 ble tillatt å flagge med prideflagg ved offentlige bygninger. Med økt flagging og derav mer synlighet, kan det ha ført til flere lovbrudd av typen tyveri av flagg, eller skadeverk av flaggstenger eller flagg.

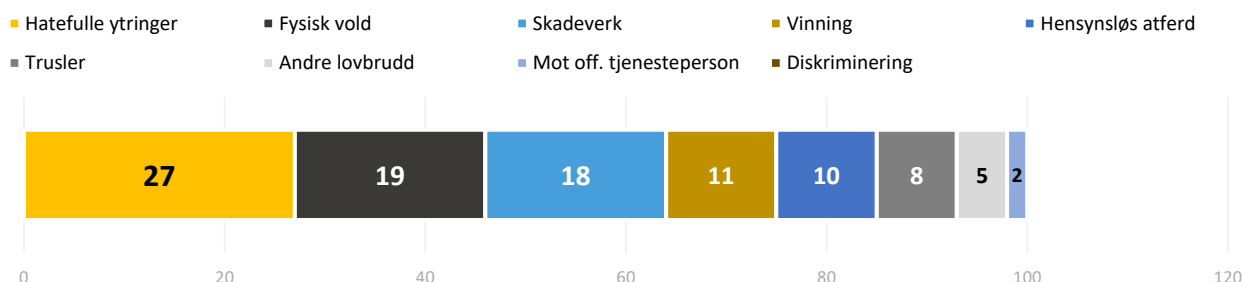
Figur 10B. Utvikling i antall anmeldelser registrert på *seksuell orientering*, fordelt etter lovbrudd

Kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk

Kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk ble registrert i totalt 100 anmeldelser, i totalt 9 % av sakene. Dette er 53 færre saker og utgjør en nedgang på 34 prosentpoeng siden 2023. Som nevnt tidligere, kan disse anmeldelsene også være overlappende med *seksuell orientering*. Nedenfor vises fordelingen av antall anmeldelser etter de ulike lovbruddskategoriene (**Figur 11A**).

Figur 11A. Antall anmeldelser registrert på *kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk*, fordelt etter lovbrudd (n=100)

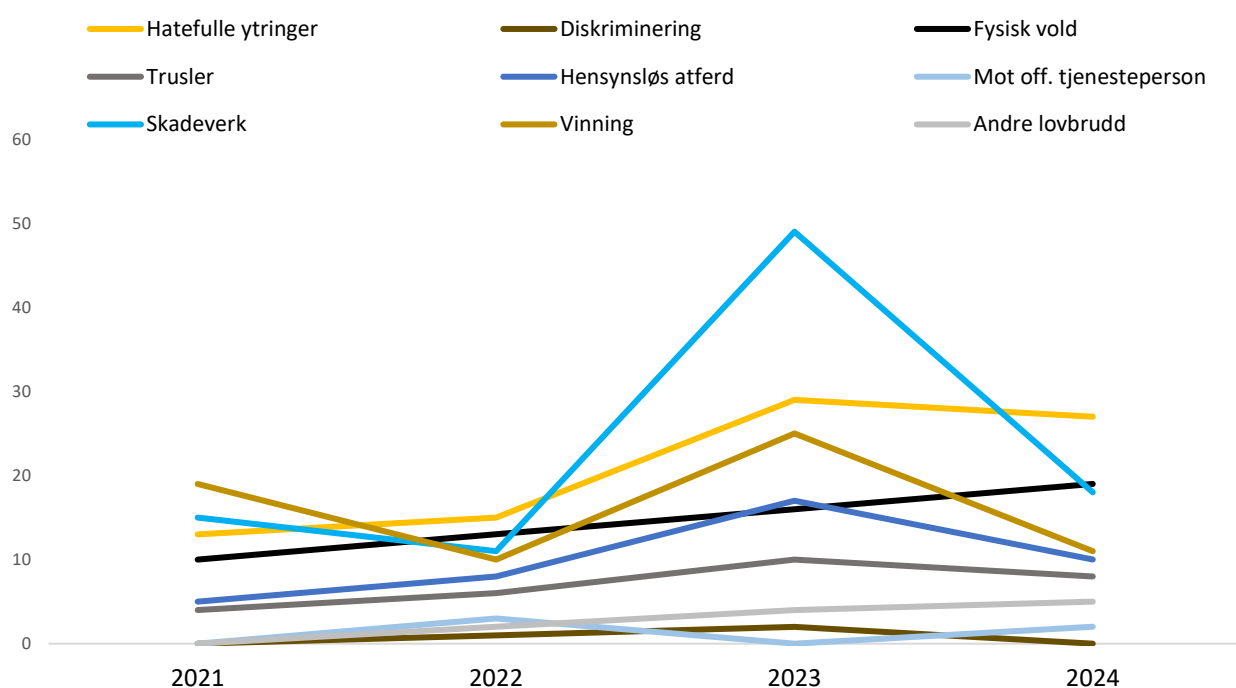

Nedgangen fra 2023 til 2024 på kategorien *kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk* gjaldt spesielt færre saker innen skadeverk og vinning, henholdsvis 31 og 14 færre saker. Det var også 7 færre saker innen hensynsløs atferd. Øvrige lovbruddskategorier holder seg noenlunde stabilt.

Overordnet følger utviklingen for *kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk* så langt på vei det samme sporet som kategorien *seksuell orientering* (**Figur 11B**). Trolig er årets nedgang også påvirket av færre dobbeltregistreringer.

Kategorien i sin helhet ble opprettet i 2021, etter behov for å nyansere skillelinjene mellom seksualitet og kjønnsuttrykk. Likevel kan det i mange saker være vanskelig å skille de to kategoriene. Dette gjelder saker som vinning og skadeverk, som ved tyveri eller hæververk av flagg. Hvorvidt det er rettet mot seksuell orientering eller kjønnsidentitet kan være vanskelig å påvise, og derfor kategoriseres det i disse sakene oftest på begge.

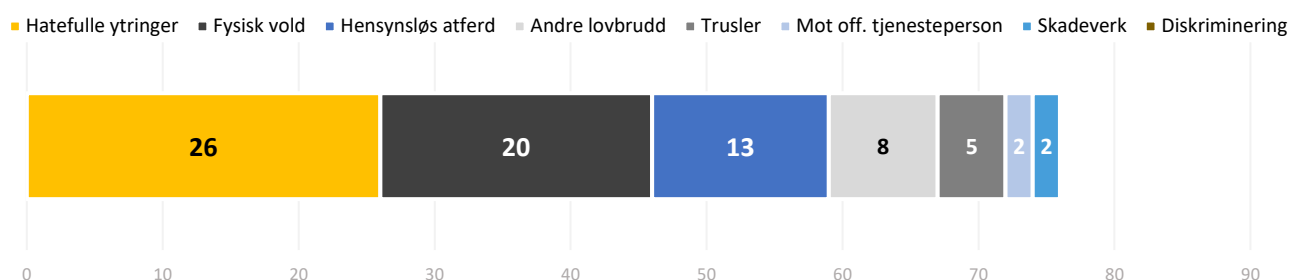
Figur 11B. Utvikling i antall anmeldelser registrert på *kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk*, fordelt etter lovbrudd

Religion Islam

Religion Islam ble registrert i totalt 76 anmeldelser, i totalt 6 % av sakene. Det er 5 færre saker og utgjør en nedgang på 6 prosentpoeng siden 2023. Som nevnt tidligere, kan disse anmeldelsene også være overlappende med *hudfarge/etnisitet*. Nedenfor vises fordelingen av antall anmeldelser etter de ulike lovbruddskategoriene (**Figur 12A**).

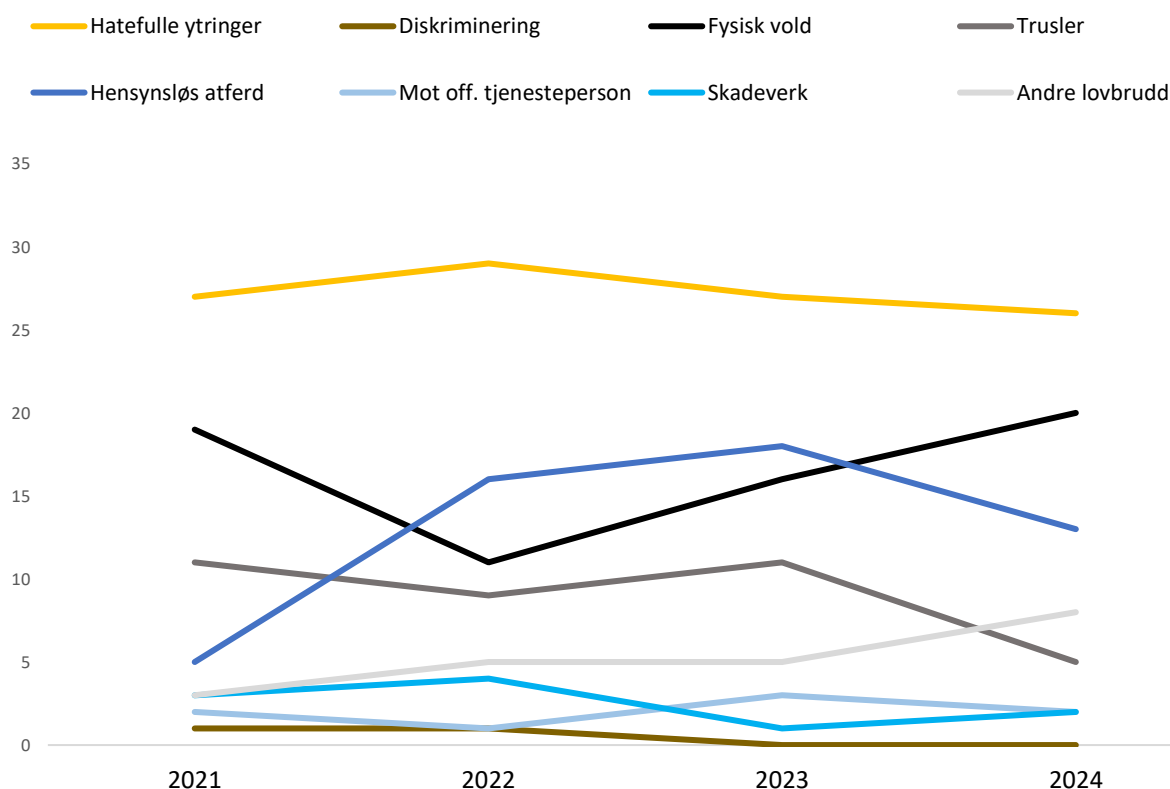
Figur 12A. Antall anmeldelser registrert på *religion Islam*, fordelt etter lovbrudd (n=76)

Nedgangen fra 2023 til 2024 på kategorien *religion Islam* hadde spesielt færre saker innen trusler og hensynsløs atferd. Øvrige lovbruddskategorier ligger på samme nivå som i 2023.

Kategorien *religion Islam* ble opprettet i 2021, som følge av *handlingsplan mot diskriminering av og hat mot muslimer 2020-2023*. Overordnet har utviklingen for denne kategorien vært stabil siden opprettelsen. Ser vi nærmere på lovbrudd registrert på dette hatmotivet, ser vi imidlertid en jevn økning i tilfeller av fysisk vold, parallelt med en nedgang i hensynsløs atferd og trusler.

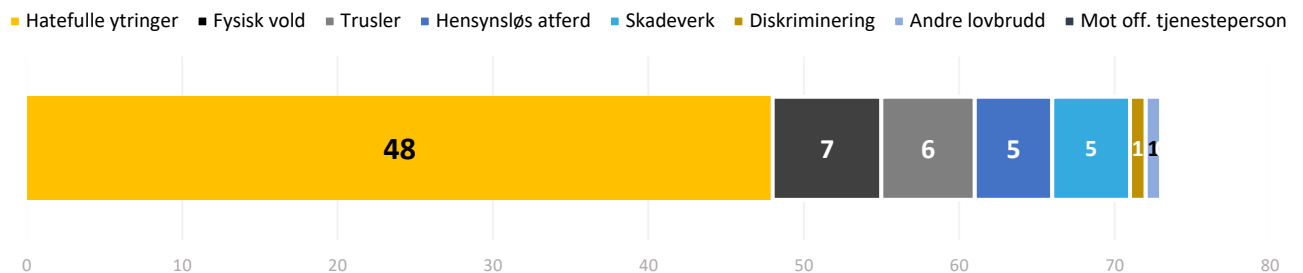
Figur 12B. Utvikling i antall anmeldelser registrert på *religion Islam*, fordelt etter lovbrudd

Annen religion og livssyn

Annen religion og livssyn, også forkortet til "*Religion annet/uspesifisert*", ble registrert i totalt 73 anmeldelser i 2024. Dette er kun tre færre saker og utgjør en nedgang på -3,9 prosentpoeng siden 2023. Utviklingen fra 2023 til 2024 fremstår dermed som tilnærmet stabil. Denne kategorien kan ha saker som er overlappende med *hudfarge/etnisitet*, men også *antisemittisme*. Nedenfor vises fordelingen av antall anmeldelser etter ulike lovbruddskategorier (**Figur 13A**).

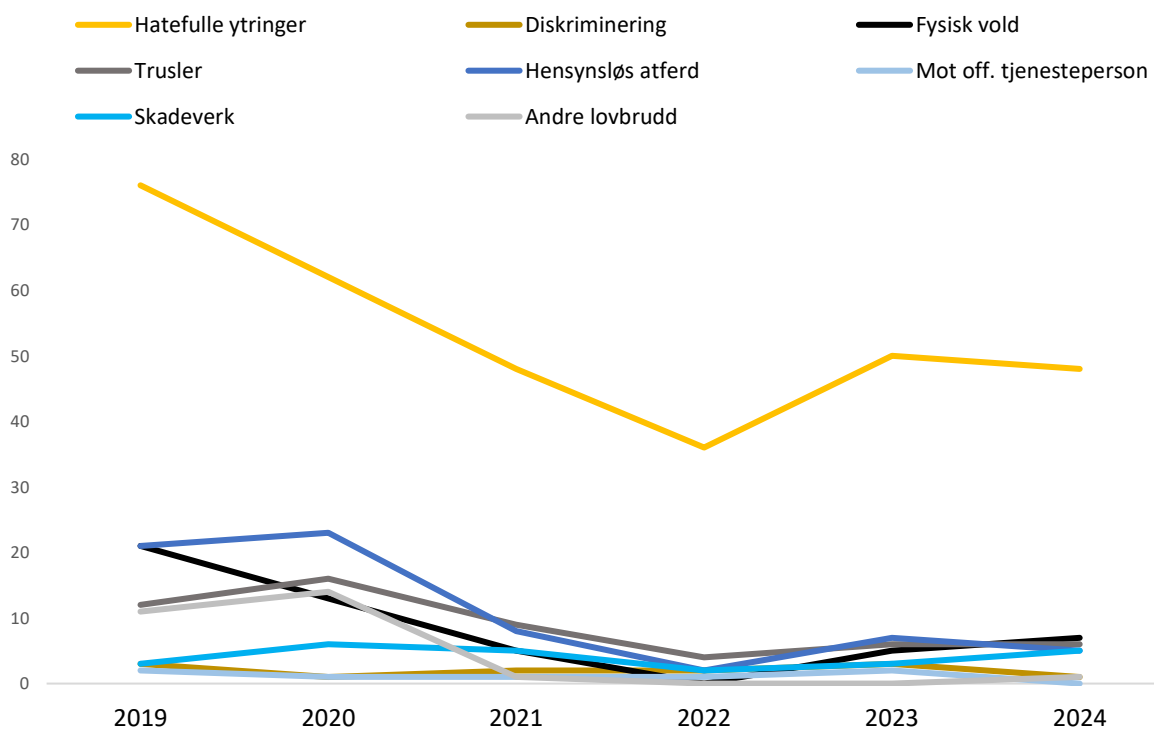
Figur 13A. Antall anmeldelser registrert på *annen religion og livssyn*, fordelt etter lovbrudd (n=73)

Kategorien *annen religion og livssyn* het frem til 2021 "Religion", men ble endret til navnet *annen religion og livssyn* som følge opprettelsen av kategorien *religion islam*. Denne endringen har trolig skapt forstyrrelser i statistikken og påvirker hvordan tidslinjene ser ut. Det er derfor mest hensiktsmessig å se på tallene fra 2021 og utover.

Overordnet er kategorien særlig preget av forekomsten av hatefulle ytringer, som utgjør to tredjedeler (66 %) av kategorien. Vi ser en økning i andelen hatefulle ytringer fra 2022, som deretter har holdt seg noenlunde stabil fra 2023 til 2024 (**Figur 13B**).

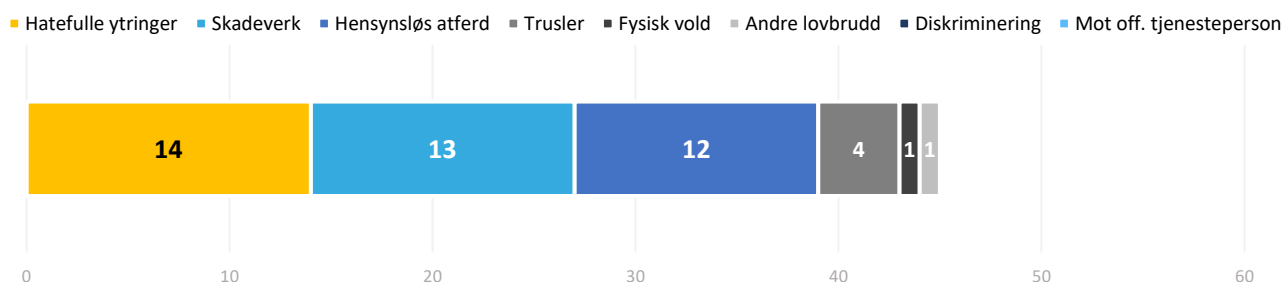
Figur 13B. Utvikling i antall anmeldelser registrert på *annen religion og livssyn*, fordelt etter lovbrudd

Antisemittisme

Antisemittisme ble registrert i totalt 45 anmeldelser i 2024. Dette er fem færre saker og utgjør en nedgang på -10 prosentpoeng siden 2023. Denne kategorien kan ha saker som er overlappende med *annen religion og livssyn* og *hudfarge/etnisitet*. Nedenfor vises fordelingen av antall anmeldelser etter de ulike lovbruddskategoriene (**Figur 14A**).

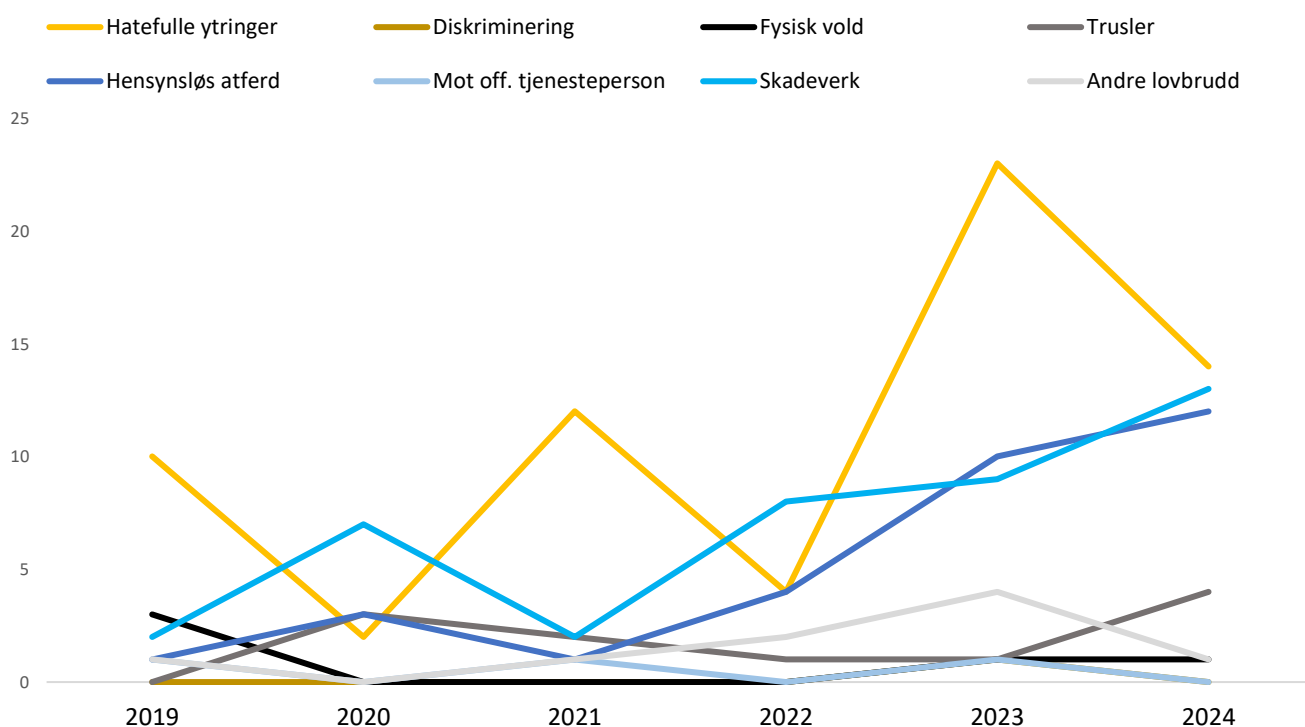
Figur 14A. Antall anmeldelser registrert på *antisemittisme*, fordelt etter lovbrudd (n=45)

Overordnet har det over tid vært en økning i antall anmeldelser registrert med antisemittisme som motiv (**Figur 14B**). Mens gjennomsnittet i perioden 2019-2022 var 17 anmeldelser i året, var antallet anmeldelser 50 i 2023 og 45 i 2024. Økningen siden 2022 har bestått av flere saker på særlig hatefulle ytringer, skadeverk og hensynsløs atferd. For 2024 ser vi at det er en nokså jevn fordeling mellom disse tre kategoriene i antall anmeldelser. Sammenlignet med øvrige hatmotiv har *antisemittisme* særlig mange skadeverksaker, totalt 29 % mot gjennomsnittet på 8 %.¹⁹

Mens hensynsløs atferd og skadeverk har hatt en jevn økning siden 2021, ser vi større svingninger i saker på hatefulle ytringer. Vi ser en særlig stor økning i 2023, som trolig har en kontekstuell forbindelse til 7. oktober og konflikten i Gaza. Antall saker på hatefulle ytringer har imidlertid sunket noe siden 2023, men er fortsatt markant høyere enn i 2022.

Figur 14B. Utvikling i antall anmeldelser registrert på *antisemittisme*, fordelt etter lovbrudd

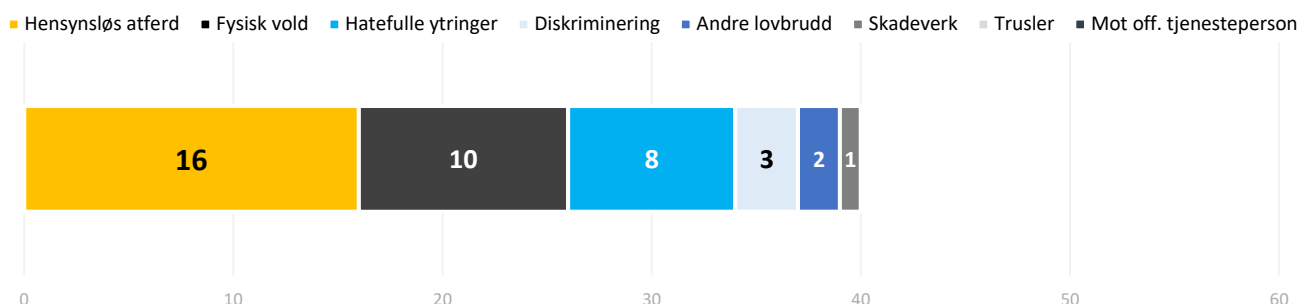

¹⁹ Se Vedlegg for fordelinger i prosent.

Nedsatt funksjonsevne

Nedsatt funksjonsevne ble registrert i totalt 40 anmeldelser i 2024. Dette er 14 flere saker og utgjør en økning på 53,8 prosentpoeng siden 2023. Som nevnt tidligere, tror politiet at det foreligger store mørketall for denne kategorien, av sammensatte årsaker. Nedenfor vises fordelingen av antall anmeldelser etter de ulike lovbruddskategoriene (**Figur 15A**).

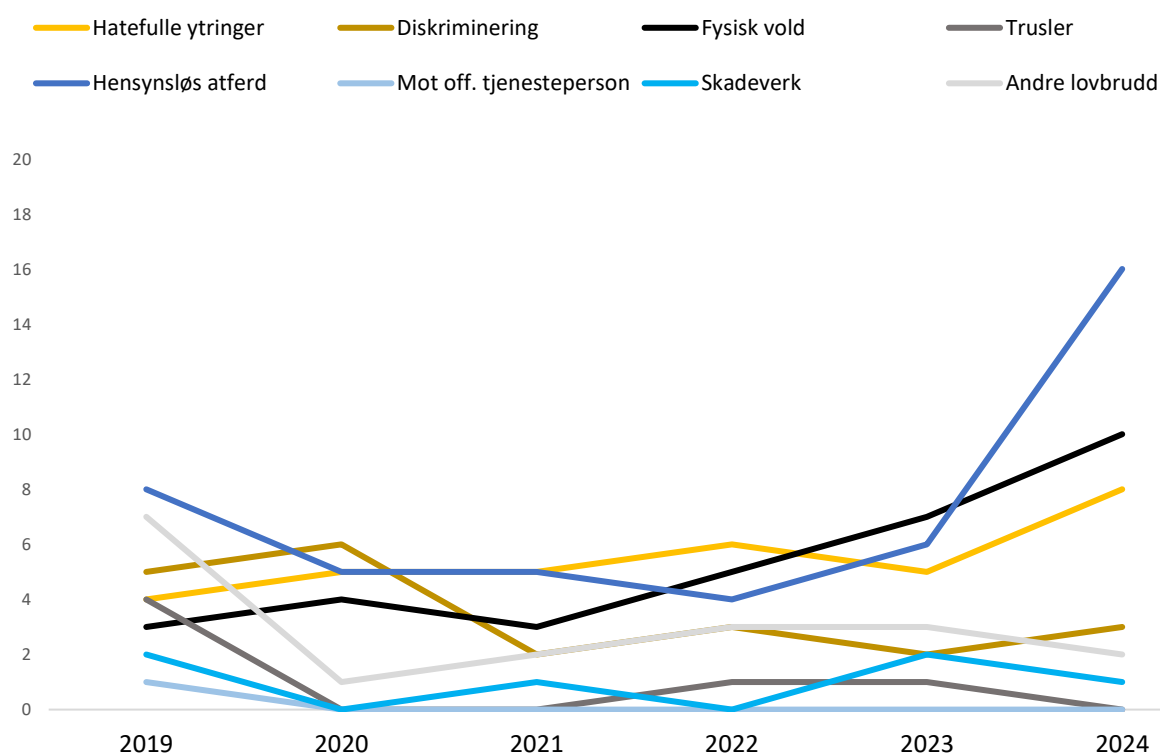
Figur 15A. Antall anmeldelser registrert på *nedsatt funksjonsevne*, fordelt etter lovbrudd (n=40)

Sakene i 2024 omhandlet særlig hensynsløs atferd, fysisk vold og hatefulle ytringer. Denne kategorien er den eneste som har hensynsløs atferd som den mest dominerende lovbruddskategorien (40 %), etterfulgt av fysisk vold (25 %).

Økningen fra 2023 til 2024 var særlig preget av flere saker innen hensynsløs atferd, som alene økte med 10 flere saker (**Figur 15B**). Det var tre flere saker på henholdsvis både hatefulle ytringer og fysisk vold. Overordnet har saker med nedsatt funksjonsevne økt jevnt siden 2021 (18 saker), etter en nedgang fra 2019 (34 saker).

Figur 15B. Utvikling i antall anmeldelser registrert på *nedsatt funksjonsevne*, fordelt etter lovbrudd

6.

Saksbehandling og oppklaring

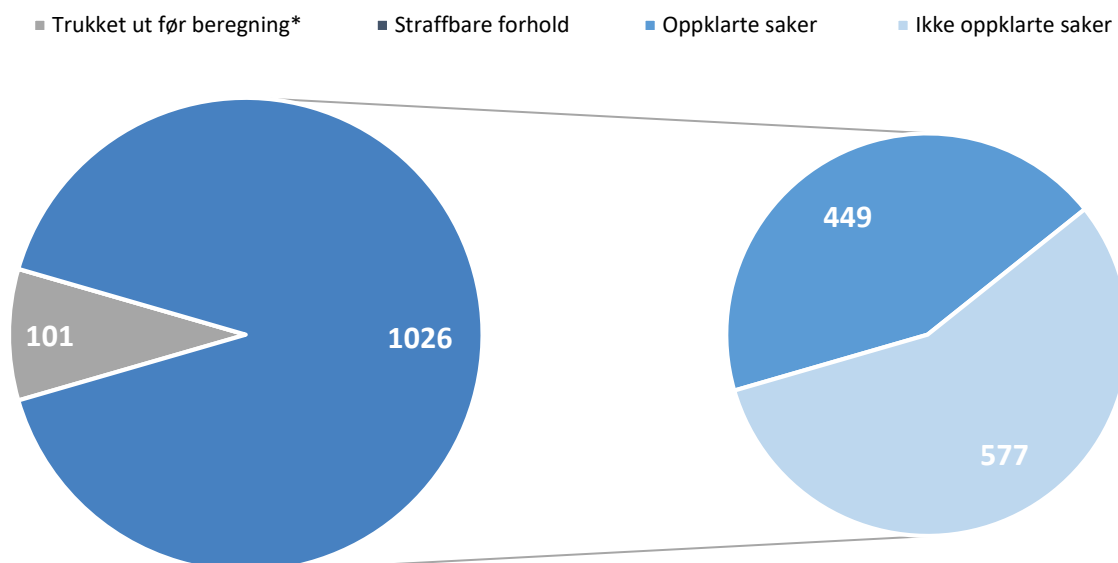
Tidligere kapitler har analysert hatkriminalitet ut fra når sakene anmeldes og registreres, mens dette kapitlet presenterer resultatet av *etterforskningen av hatkriminalitet*. Statistikken baserer seg på de *påtalemessige* og de *rettskraftige* avgjørelsene. Resultatene for politiets saksbehandling innebærer statistikk over oppklarte og ikke oppklarte saker, oppklaringsprosent og saksbehandlingstid.

6.1 Påtaleavgjorte saker i 2024

Der dataene for den anmeldte hatkriminaliteten i de foregående kapitlene tar utgangspunkt i når saken registreres, tar de påtalemessige avgjørelsene utgangspunkt i oppklaringsdato.

I 2024 var det totalt 1127 påtalemessige avgjørelser, bestående av 449 oppklarte saker og 577 ikke oppklarte saker (Figur 16). 101 saker er kategorisert som *Trukket ut før beregning* og er saker som ikke beregnes i utregning av oppklaringsprosent. I all hovedsak dreier det seg om saker der man finner at det ikke er rimelig grunn til å undersøke om det foreligger et straffbart forhold, fordi det anmeldte ikke er straffbart eller at det avgjøres utenfor straffesak.

Figur 16. Antall påtaleavgjorte saker 2024

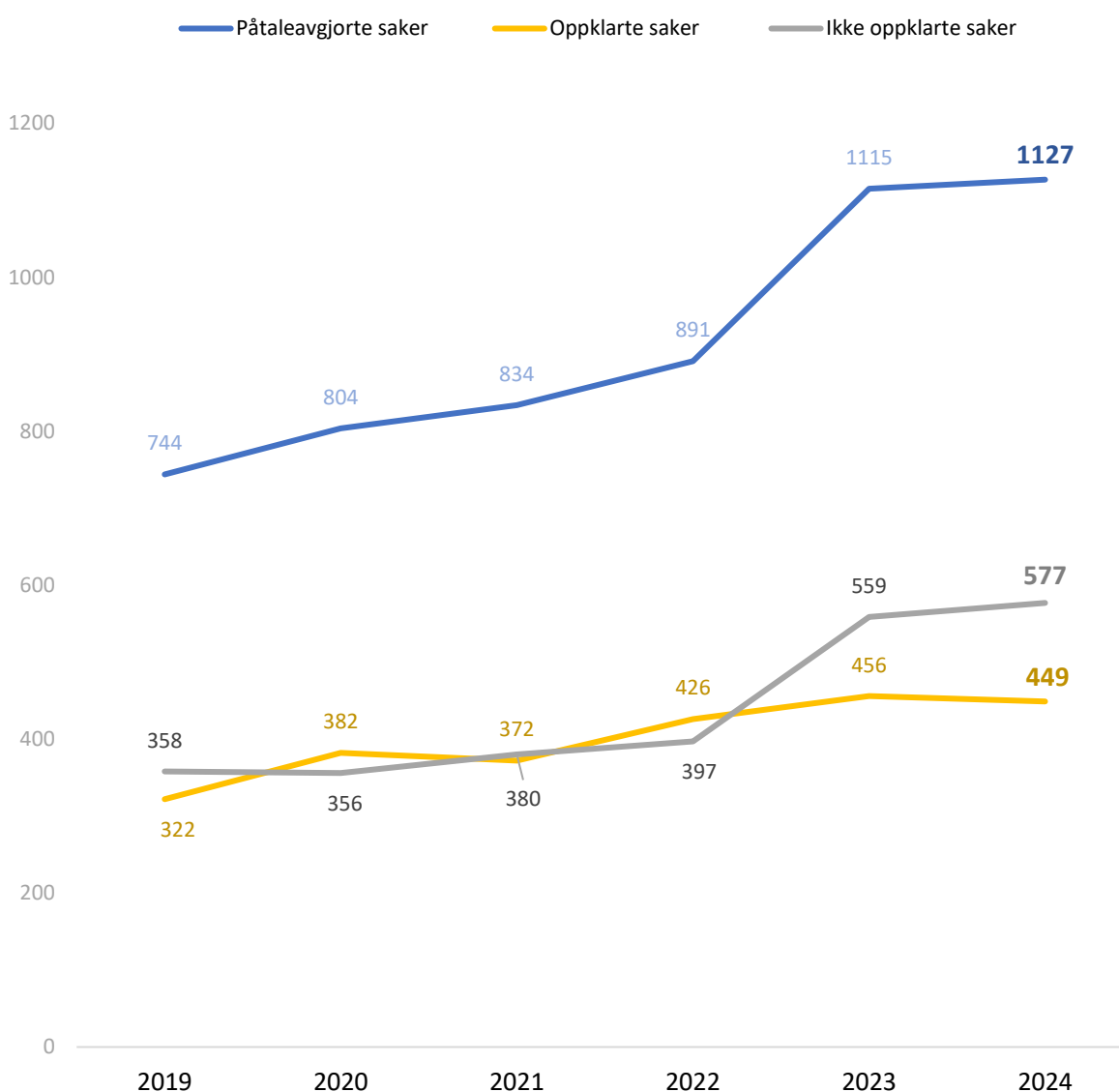

Vi ønsker å gjøre oppmerksom på at oppklarte saker også inkluderer saker som ble anmeldt tidligere år, altså før 2024. For eksempel kan en sak bli anmeldt og etterforsket i 2023, men den påtalemessige avgjørelsen skjer ikke før i 2024. Disse sakene er også inkludert i statistikken over påtalemessige avgjørelser i 2024.

Antall påtaleavgjorte saker, herunder også oppklarte og ikke oppklarte saker, holder seg stabilt siden fjoråret (**Figur 17**). Overordnet var det en relativt stor økning fra 2022 til 2023, etter en jevn utvikling med stadig flere saker fra 2019 til 2022.

Det er også interessant at antallet saker holder seg noenlunde stabilt relativt til fjoråret, tatt i betraktning at antall hatkrimsaker har hatt en sterk økning fra år til år (se **Figur 1**).

Figur 17. Utvikling i påtaleavgjorte saker 2019-2024

Saksavgjørelser og henleggelses

Når man endelig avgjør en sak (rettskraftig avgjørelse), vil saker kunne avgjøres på forskjellige nivåer. Dersom det er en eller flere mistenkte i saken, må saken avgjøres mot disse personene. Da vil avgjørelsen på saken kun stå som *avgjort mot person*. I 2024 var 72 % av avgjorte anmeldelser slike avgjørelser mot person, totalt 759 saker (**Figur 18**).

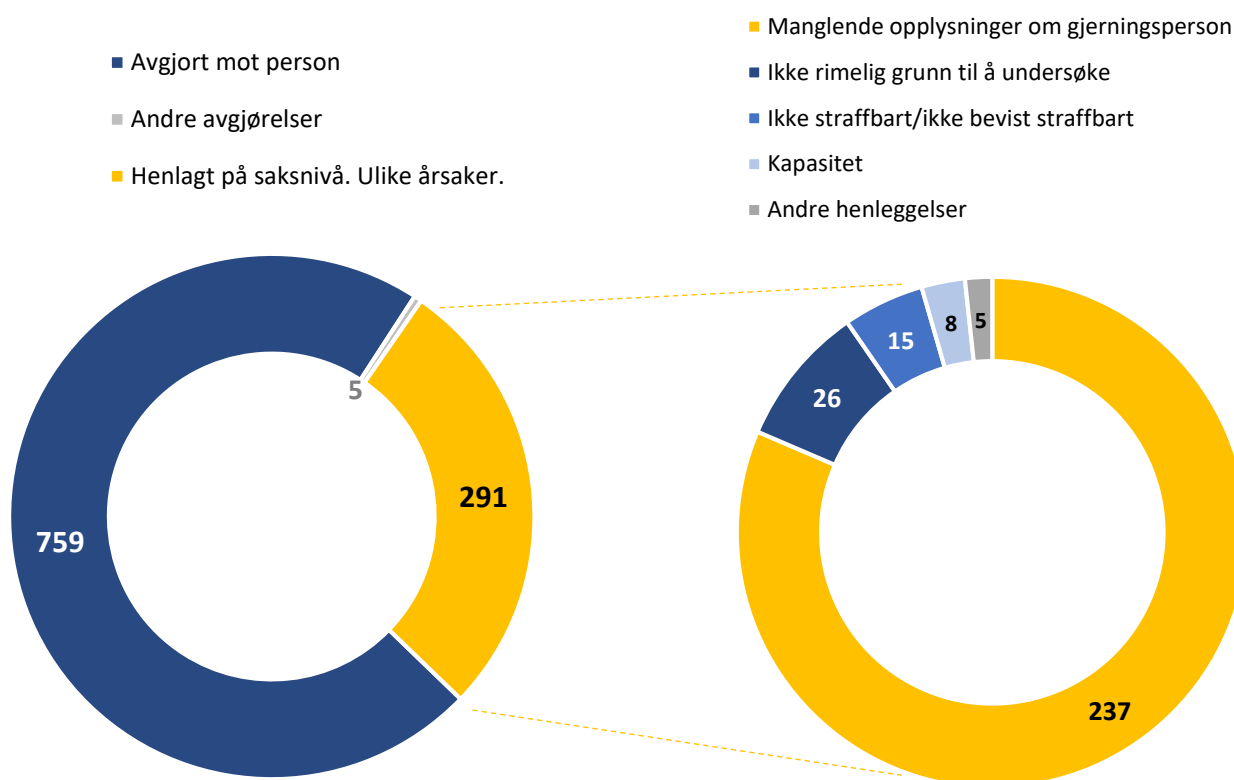
Innenfor saker *avgjort mot person* finnes det flere avgjørelser enn antall saker. Det skyldes fordi hver enkelt mistenkt i saken skal ha sin egen avgjørelse, altså er det flere mistenktforhold enn det er saker. Ser vi nærmere på avgjørelsene mot person, ser vi at det er 903 ulike avgjørelser mot personer inne i de 759 sakene som ble rettskraftig avgjort i 2024.

Det er ulike årsaker til at saker *henlegges på saksnivå*, som kodes på ulike henleggelseskoder. Dette er illustrert i diagrammet til høyre nedenfor. Av de 291 henleggelsene på saksnivå, var majoriteten av disse grunnet *manglende opplysninger om gjerningsperson*. Totalt 23 % av alle avgjorte anmeldelser, tilsvarende 81 % av alle henleggelses på saksnivå, har denne henleggelseskoden.

Deretter skyldes et mindretall av henleggelsene at det *ikke er rimelig grunn til å undersøke* (9 %), etterfulgt av *ikke straffbart* (5 %).

Til orientering vil anmeldelser som er *avgjort mot person* også kunne henlegges (eksempelvis på *bevisets stilling*) eller det kan være avgjørelser etter utstedt forelegg, dom, og lignende.

Figur 18. Avgjorte anmeldelser totalt, med saksategorier for henleggelses på saksnivå (n=1050).

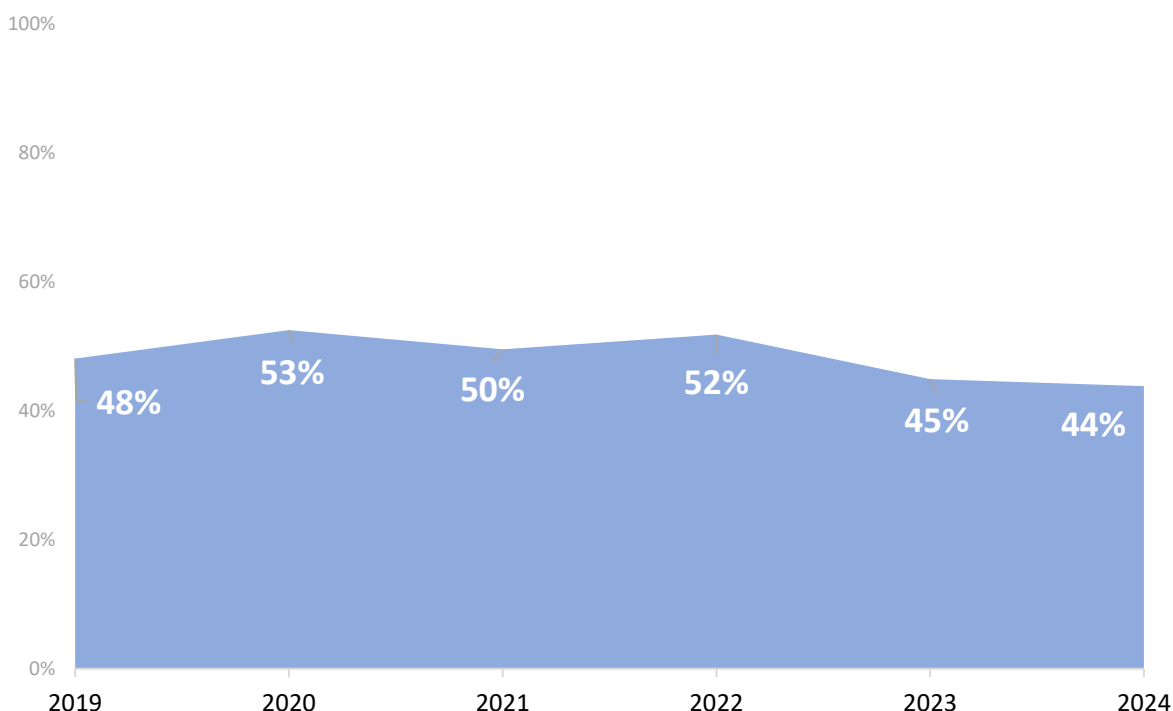

6.2 Nedgang i oppklaringsprosent de siste to årene

I politiet overordnet har oppklaringsprosenten falt gjennomgående for samtlige politidistrikter og for de fleste kriminalitetstyper. Utviklingen betraktes som generell og har vedvart over tid.²⁰

Oppklaringsprosenten for hatkriminalitet spesifikt følger også tilsvarende bilde. Det har vært en nedgang i oppklaringsprosent de siste to årene, likevel blir nesten halvparten av sakene oppklart (**Figur 19**). For 2024 lå oppklaringsprosenten på 44 %. Oppklaringsprosenten er ned ett prosentpoeng siden i fjor, men 8 prosentpoeng siden 2022.

Figur 19. Utvikling i oppklaringsprosent på saker innen hatkriminalitet

Det er uvisst akkurat hva som skyldes en nedgang i oppklaringsprosent. Likevel er det reelt å tro at økningen i vinningslovbrudd innen hatkriminalitet har medført at oppklaringsprosenten har gått ned. Det kan ha en sammenheng med lovendringen som kom i 2021, hvor det ble lov å flagge med eksempelvis prideflagg på offentlige og kommunale bygninger.

Etter lovendringen så politiet en økning i vinning- og skadeverksaker innen hatkriminalitet, hvor flagg var involvert. Grunnen til at disse sakene ofte er vanskelige å etterforske og følgelig oppklare, er at det er lite eller ingen spor. Det er gjerne ingen videoovervåkning eller vitner.

Dette har trolig påvirkning på oppklaringsprosenten for hatkriminalitet nasjonalt.

Dette synliggjøres også i statistikken, hvor antall saker som avgjøres på *saksnivå uten mistenkte personer* har steget de siste fire årene. I 2020 var antall henleggelses grunnet manglende gjerningsperson 107, mens tallet for 2024 var 237.²¹

²⁰ *Politiets årsrapport 2024 (2025)*. Politidirektoratet. Tilgjengelig via: <https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter-strategier-og-horinger/pod/rapporter/politiets-arsrapport-2024.pdf>

²¹ Se **Vedlegg**.

Oppklaringsprosent for ulike lovbruddskategorier

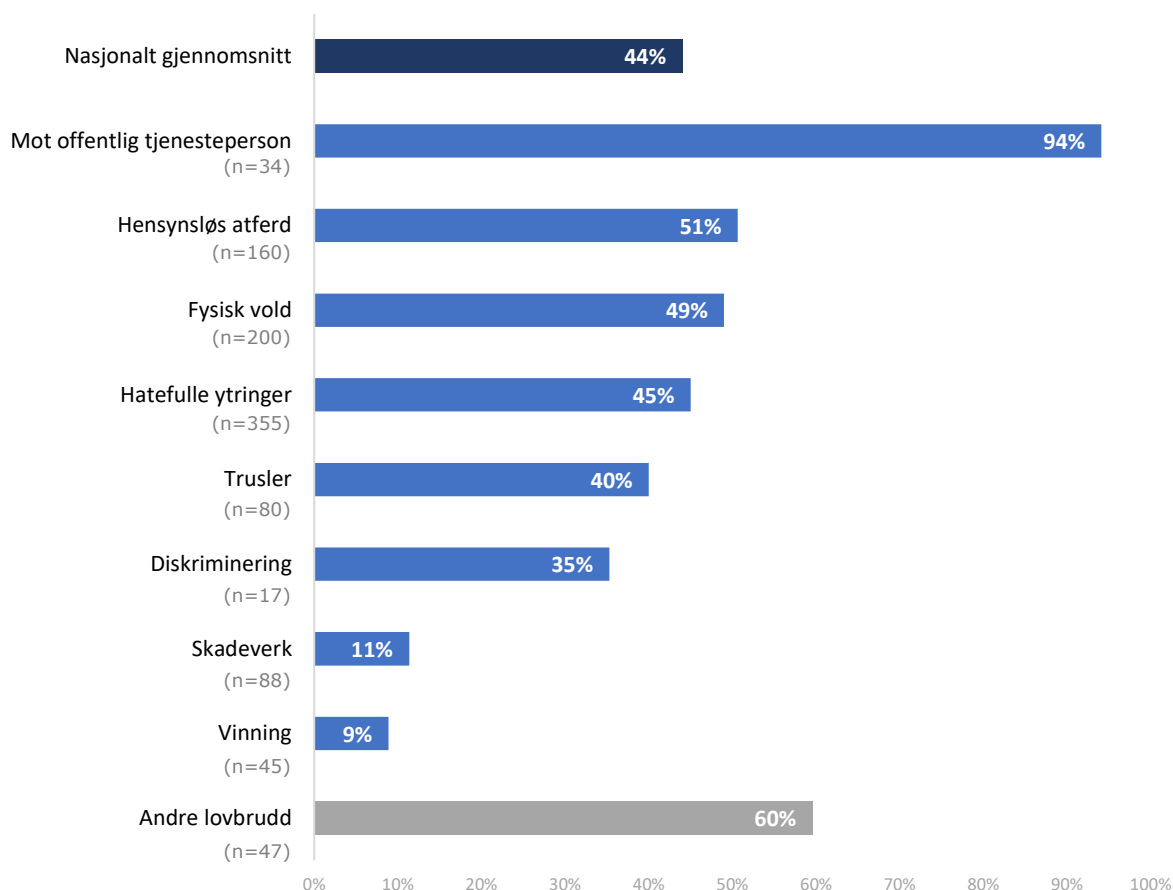
En oversikt over lovbruddskategoriene viser at vinning og skadeverk har lavest oppklaringsprosent i 2024, henholdsvis 11 % og 9 % (**Figur 20**).

Utviklingen viser også at oppklaringsprosenten falt betydelig etter 2022 i disse sakene, som oppstår samtidig med den parallelle økningen i disse typer saker.²² Hvis man holder vinning og skadeverk utenfor, er imidlertid den gjennomsnittlige oppklaringsprosenten på 49 %.

Overordnet varierer oppklaringsprosenten etter ulike lovbruddskategorier, illustrert i figuren nedenfor. Nesten alle saker mot offentlige tjenstepersoner har blitt oppklart, som også påvirkes av at det er relativt få saker i denne lovbruddskategorien.

Deretter er det omtrent halvparten av alle saker med hensynsløs atferd (51 %) og fysisk vold (49 %) som blir oppklart, etterfulgt av hatefulle ytringer (45 %). Litt over en tredjedel av saker med trusler og diskriminering blir oppklart, henholdsvis 40 % og 35 %.

Figur 20. Oppklaringsprosent i 2024 etter lovbruddskategorier. Beregnet fra *opplarte + ikke opplarte saker*.

Sammenlignet med fjoråret, var det skadeverk og diskriminering som hadde den største nedgangen i oppklaringsprosent, henholdsvis -11 og -8 prosentpoeng. På den andre siden hadde saker innen hensynsløs atferd en økning i oppklaringsprosent på 9 prosentpoeng.

Hatefulle ytringer er den største lovbruddskategorien totalt sett, med 429 anmeldelser i 2024. Denne kategorien har hatt en jevn nedgang i oppklaringsprosent de siste to årene, fra 51 % i

²² Se Vedlegg med tabeller.

2022 til 45 % i 2024. Det vil si at denne kategorien ligger tett på det nasjonale gjennomsnittet for samtlige kategorier.

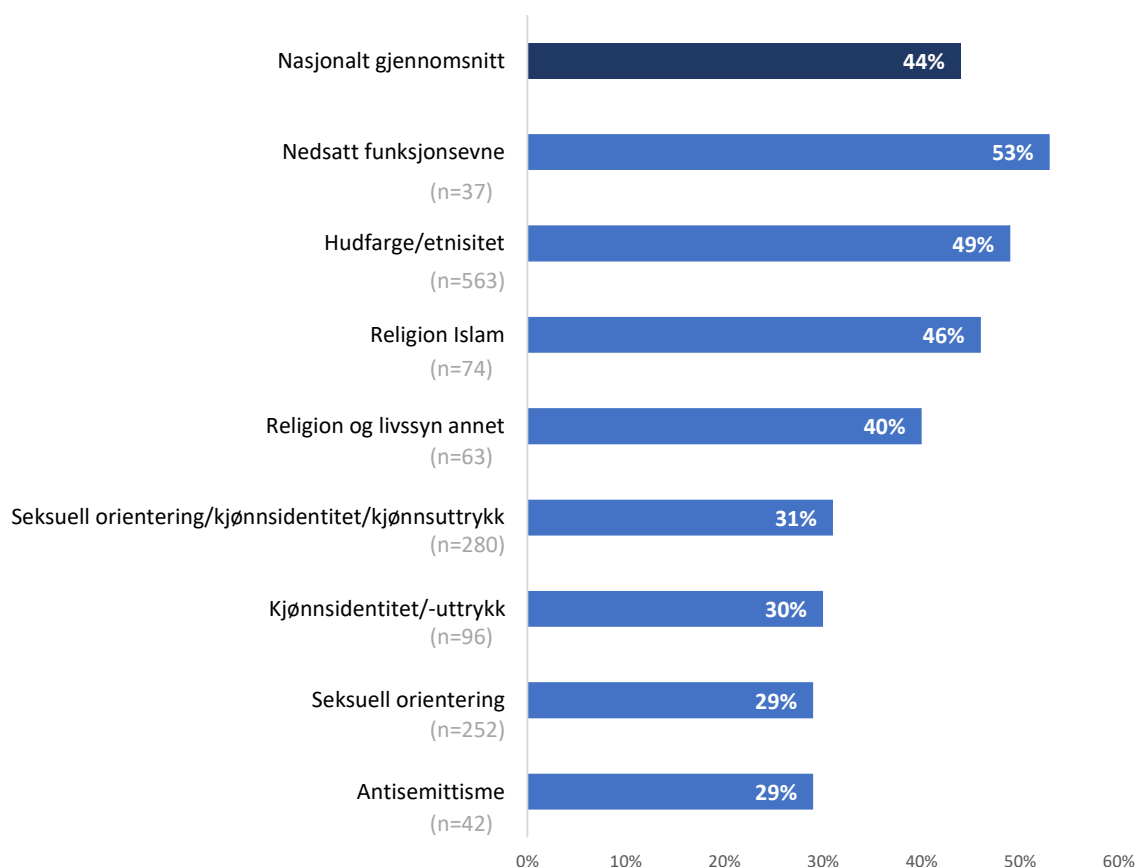
Oppklaringsprosent etter registrerte hatmotiv

Hatmotiv har også ulik innvirkning på oppklaringsprosenten totalt, blant annet fordi det varierer i antall og hvor mange avgjorte saker det er for de ulike kategoriene (**Figur 21**).

Overordnet er det høyest oppklaringsprosent for sakene som er registrert på *nedsatt funksjonsevne*, hvor omtrent halvparten blir oppklart (53 %). Kategorien er imidlertid preget av få antall saker og trolig høye mørketall. Kategorien *hudfarge/etnisitet* har også en oppklaringsprosent på rundt halvparten (49 %), og er samtidig den kategorien med flest registreringer. Denne er etterfulgt av religion islam (46 %).

Deretter følger registrerte hatmotiv som har lavest oppklaringsprosent. Omtrent 3 av 10 saker blir oppklart i kategoriene *kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk* (30 %), *seksuell orientering* (29 %), *antisemittisme* (29 %).

Figur 21. Oppklaringsprosent i 2024 etter registrerte hatmotiv. Beregnet fra oppklarte + ikke oppklarte saker.

Sammenlignet med 2023, var oppklaringsprosenten relativt stabil for flere kategorier. Det var størst nedgang i oppklaringsprosent for kategorien *annen religion og livssyn*, som hadde en nedgang på -12 prosentpoeng. Deretter følger *kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk*, som hadde en nedgang på -5 prosentpoeng fra 2023 til 2024.

På den andre siden, var det høyest fremgang for kategorien *nedsatt funksjonsevne*, som hadde en liten økning på seks prosentpoeng, fra 47 % i 2022 og 2023 til 53 % i 2024. *Religion islam* hadde også en svak økning på fire prosentpoeng, fra 43 % til 47 %.

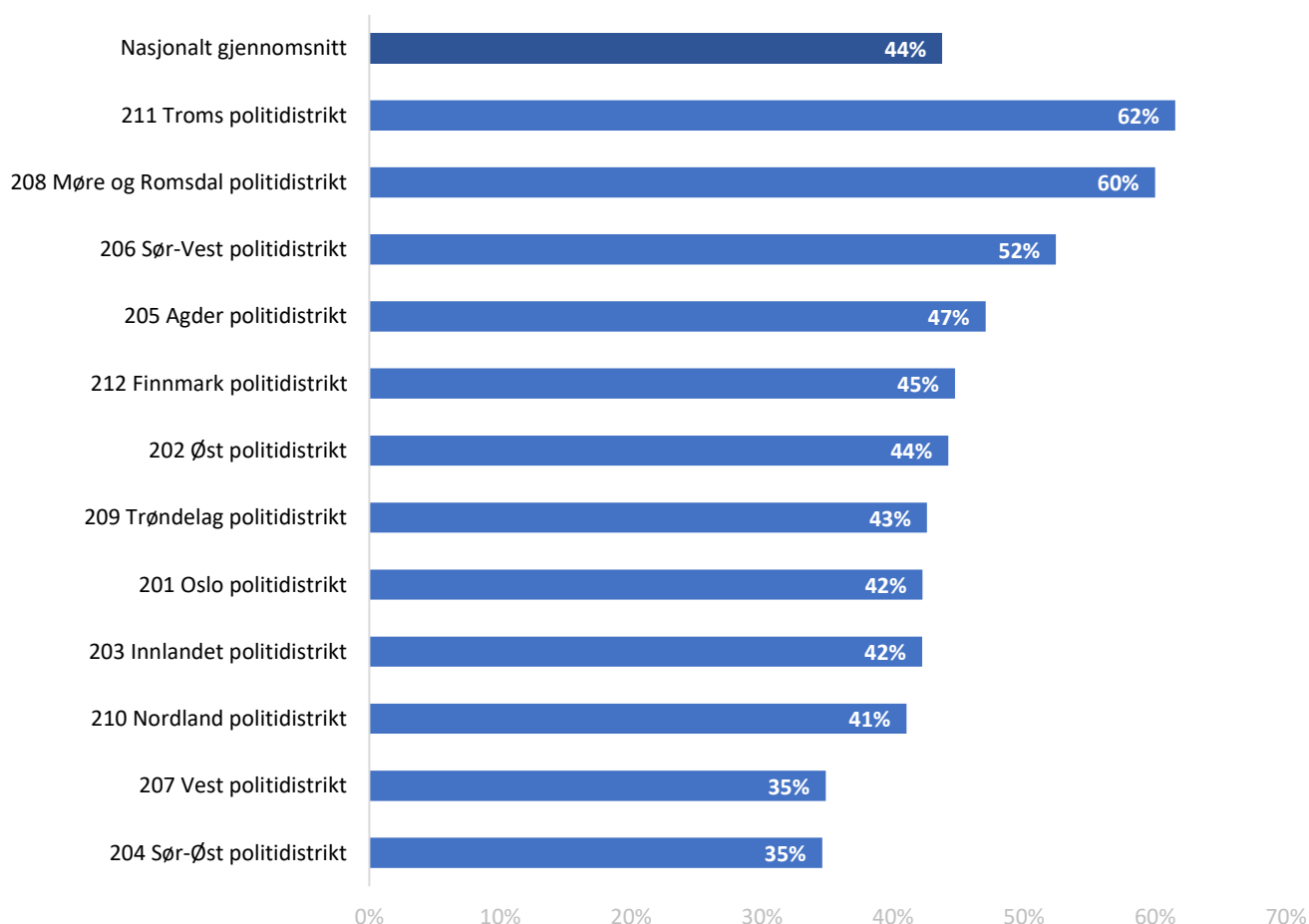
Ser man nærmere på *de siste to årene*, har det vært en nedgang i nesten samtlige registrerte hatmotiv. Siden 2022 har nedgangen i oppklaringsprosent vært høyest for *annen religion og livssyn* og *antisemittisme*, henholdsvis -24 og -20 prosentpoeng.

Også seksuell orientering og kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk har hatt en tydelig nedgang i denne perioden, med henholdsvis -14 og -18 prosentpoeng fra 2022 til 2024. Da økningen i vinning- og skadeverksaker ofte involverer prideflagg, er det trolig at dette ligger bak nedgangen for kategoriene *seksuell orientering* og *kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk*.

Oppklaringsprosent etter politidistrikt

Oppklaringsprosenten varierer etter politidistrikt, og vi gjør også oppmerksom på at antall saker varierer også betraktelig mellom distriktene (**Figur 3**). Nedenfor vises en oversikt over oppklaringsprosenten for de ulike politidistriktene, relativt til gjennomsnittet (**Figur 22**).

Figur 22. Oppklaringsprosent fordelt etter politidistrikt.

6.3 Saksbehandlingstid

Overordnet saksbehandlingstid for oppklarte og ikke oppklarte saker

Saksbehandlingstiden viser *gjennomsnittlig antall dager*, fra anmeldelsen registreres til påtaleavgjørelse.

I 2024 var den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden 84 dager, som gjelder *alle saker*. Den var imidlertid noe høyere *for oppklarte saker*, totalt 117 dager. På den andre siden var det gjennomsnittlig lavere saksbehandlingstid for *ikke oppklarte saker*, totalt 70 dager.

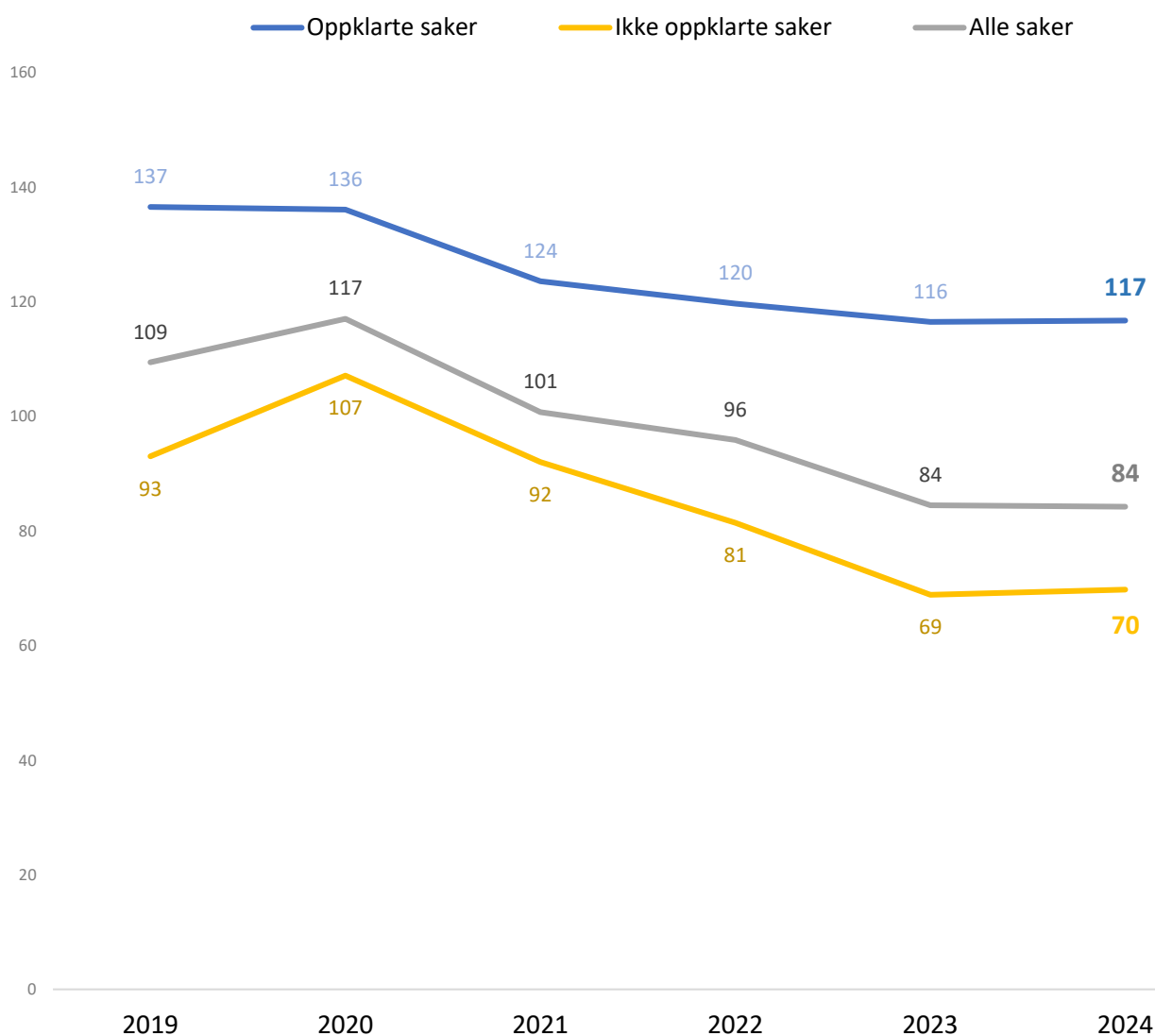
Figur 23. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for hhv. *alle saker*, *oppklarte saker* og *ikke oppklarte saker* i 2024.

Fra 2023 til 2024 er det liten forskjell i antall dager og det holder seg stabilt siden fjoråret, tross økning i antall registrerte saker på hatkriminalitet totalt sett (**Figur 24**).

De siste årene har vært preget av en svak nedgang i saksbehandlingstid generelt sett, og nedgangen har vært relativt jevn siden 2020.

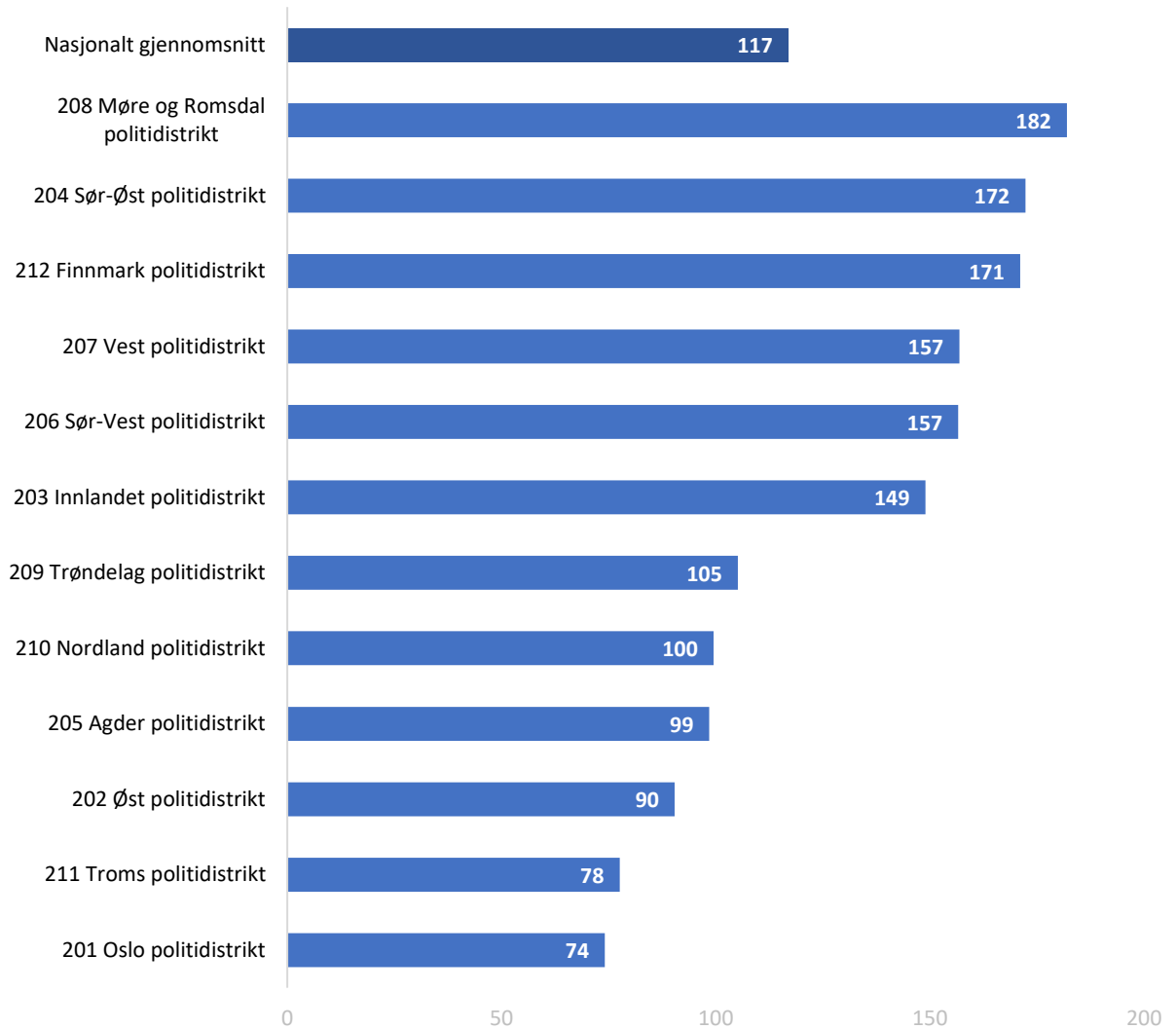
Figur 24. Utvikling i saksbehandlingstid for hhv. *alle saker*, *opplarte saker* og *ikke opplarte saker*

Saksbehandlingstid etter politidistrikt for oppklarte saker

Også for oppklarte saker varierer saksbehandlingstiden mellom politidistriktene. Nedenfor følger en oversikt over saksbehandlingstiden, relativt til det nasjonale gjennomsnittet (**Figur 25**).

Figur 25. Saksbehandlingstid i dager for oppklarte saker, fordelt etter politidistrikt.

Vedlegg

POLITIET

Kapittel 3-4. Omfang og typer lovbrudd

Tabell V1. Utvikling i antall anmeldelser fordelt på lovbruddskategorier 2019-2024

Lovbruddskategorier	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-2024
Hatefulle ytringer	310	324	359	391	422	429	7
Diskriminering	19	23	17	30	16	31	15
Fysisk vold	168	133	150	165	186	234	48
Trusler	58	76	70	71	69	80	11
Hensynsløs atferd	103	105	104	127	174	176	2
Mot offentlig tjenesteperson	24	19	21	40	44	37	-7
Skadeverk	33	30	36	42	92	91	-1
Vinning	8	3	28	17	42	48	6
Andre lovbrudd	42	46	30	40	45	46	1
Totalt	765	759	815	923	1090	1172	82

Lovbruddskategorier	Prosentpoeng økning 2023-2024	Endring	
		Snitt 2019-2023	Gj.snitt 2019- 2023 vs. 2024
Hatefulle ytringer	1,7 %	361	19 %
Diskriminering	93,8 %	21	48 %
Fysisk vold	25,8 %	160	46 %
Trusler	15,9 %	69	16 %
Hensynsløs atferd	1,1 %	123	44 %
Mot offentlig tjenesteperson	-15,9 %	30	25 %
Skadeverk	-1,1 %	47	95 %
Vinning	14,3 %	20	145 %
Andre lovbrudd	2,2 %	41	13 %
Totalt	7,5 %	870	35 %

Tabell V2. Utvikling i prosentandel av anmeldelser fordelt på lovbruddskategorier 2019-2024

Lovbruddskategorier	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hatefulle ytringer	41 %	43 %	44 %	42 %	39 %	37 %
Diskriminering	2 %	3 %	2 %	3 %	1 %	3 %
Fysisk vold	22 %	18 %	18 %	18 %	17 %	20 %
Trusler	8 %	10 %	9 %	8 %	6 %	7 %
Hensynsløs atferd	13 %	14 %	13 %	14 %	16 %	15 %
Mot offentlig tjenesteperson	3 %	3 %	3 %	4 %	4 %	3 %
Skadeverk	4 %	4 %	4 %	5 %	8 %	8 %
Vinning	1 %	0 %	3 %	2 %	4 %	4 %
Andre lovbrudd	5 %	6 %	4 %	4 %	4 %	4 %
Antall anmeldelser (N)	765	759	815	923	1090	1172

Tabell V3. Utvikling i antall anmeldelser fordelt på politidistrikt 2019-2024

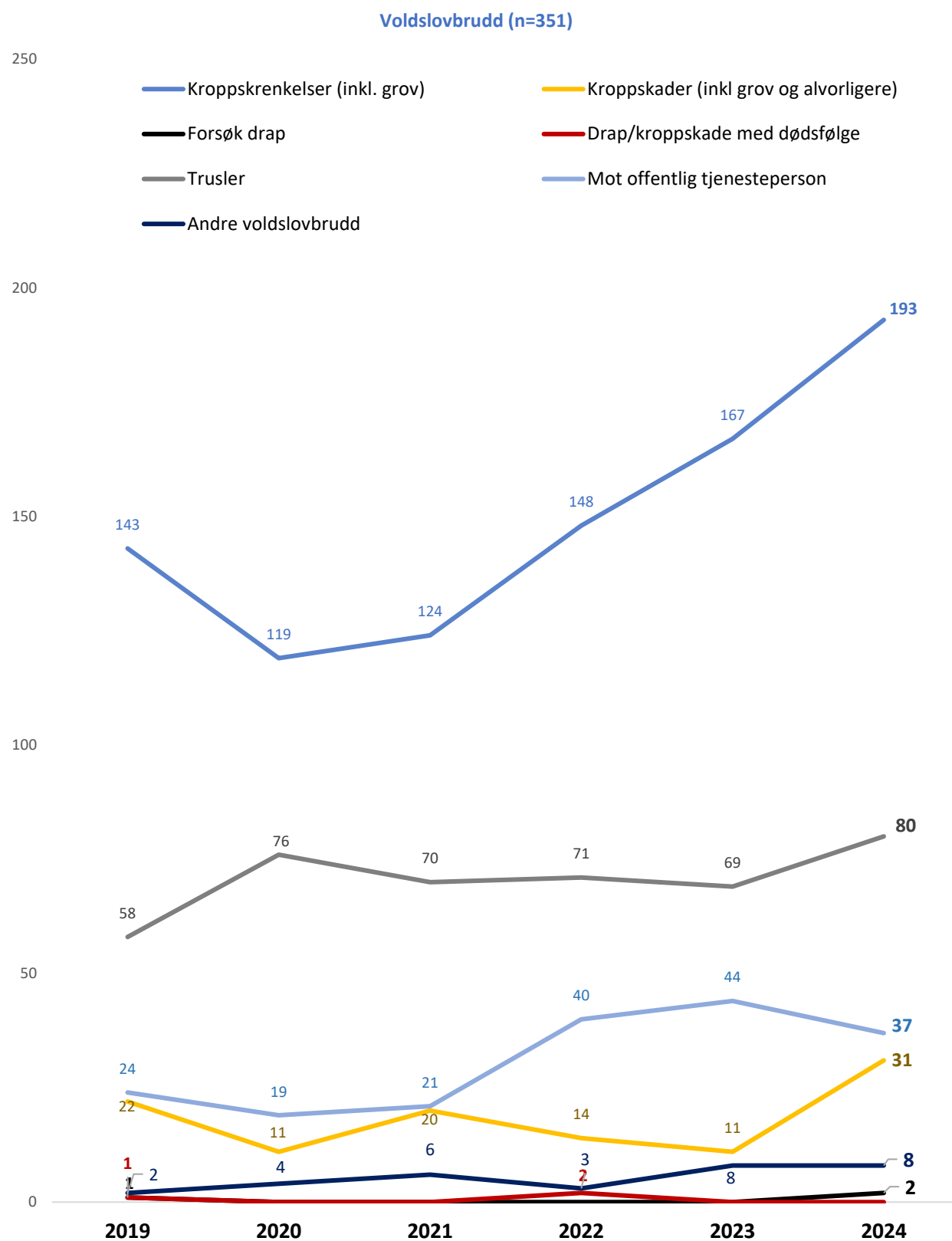
Politidistrikt med etterforskningsansvar	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-24
201 Oslo politidistrikt	253	278	297	307	418	391	-27
202 Øst politidistrikt	74	84	98	123	98	111	13
203 Innlandet politidistrikt	45	66	34	44	35	43	8
204 Sør-Øst politidistrikt	65	59	81	80	136	113	-23
205 Agder politidistrikt	50	43	45	35	46	52	6
206 Sør-Vest politidistrikt	79	51	63	75	92	90	-2
207 Vest politidistrikt	70	63	57	64	66	78	12
208 Møre og Romsdal politidistrikt	26	17	19	18	31	50	19
209 Trøndelag politidistrikt	38	43	64	90	94	121	27
210 Nordland politidistrikt	30	24	30	26	27	56	29
211 Troms politidistrikt	19	22	16	28	25	31	6
212 Finnmark politidistrikt	14	6	10	28	21	34	13
Særorgan eller uoppgitt politidistrikt	2	3	1	5	1	2	1
Totalsum anmeldelser	765	759	815	923	1090	1172	82

	Prosentpoeng økning 2023-24	Snitt 2019-2023	Gj.snitt 19-23 vs. 2024
201 Oslo politidistrikt	-6,5 %	311	26 %
202 Øst politidistrikt	13,3 %	95	16 %
203 Innlandet politidistrikt	22,9 %	45	-4 %
204 Sør-Øst politidistrikt	-16,9 %	84	34 %
205 Agder politidistrikt	13,0 %	44	19 %
206 Sør-Vest politidistrikt	-2,2 %	72	25 %
207 Vest politidistrikt	18,2 %	64	22 %
208 Møre og Romsdal politidistrikt	61,3 %	22	125 %
209 Trøndelag politidistrikt	28,7 %	66	84 %
210 Nordland politidistrikt	107,4 %	27	104 %
211 Troms politidistrikt	24,0 %	22	41 %
212 Finnmark politidistrikt	61,9 %	16	115 %
Særorgan eller uoppgitt politidistrikt	100,0 %	2	-17 %
	7,5 %	870	34,7 %

Tabell V4. Utvikling i antall anmeldelser for lovbruddskategorier innen voldslovbrudd, samt utvalgte lovbruddskategorier 2019-2024

Lovbruddskategorier	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-24
Voldslovbrudd	251	229	241	278	299	351	52
<i>Kroppskrenkelser (inkl. grov)</i>	143	119	124	148	167	193	26
<i>Kroppskader (inkl grov og alvorligere)</i>	22	11	20	14	11	31	20
<i>Forsøk drap</i>	1	0	0	0	0	2	2
<i>Drap/kroppskade med dødsfølge</i>	1	0	0	2	0	0	0
<i>Trusler</i>	58	76	70	71	69	80	11
<i>Mot offentlig tjenesteperson</i>	24	19	21	40	44	37	-7
<i>Andre voldslovbrudd</i>	2	4	6	3	8	8	0
Hensynsløs atferd	103	105	104	127	174	176	2
Hatefulle ytringer	310	324	359	391	422	429	7
Diskriminering	19	23	17	30	16	31	15
Skadeverk	33	30	36	42	92	91	-1
Andre lovbrudd	49	48	58	54	87	94	7
Terror	0	0	0	1	0	0	0
Anmeldte lovbrudd med hatmotiv i alt	765	759	815	923	1090	1172	82

Figur V1. Utvikling i antall anmeldelser innen voldslovbrudd, samt utvalgte lovbruddskategorier 2019-2024

Kapittel 5. Registrerte hatmotiv

Tabell V5. Utvikling i antall registrerte hatmotiv 2019-2024

Hatmotiv/grunnlag	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-24
Hudfarge/etnisitet	535	542	534	569	614	685	71
Antisemittisme	18	15	19	19	50	45	-5
Religion Islam			71	76	81	76	-5
Religion og livssyn annet	149	136	79	47	76	73	-3
Seksuell orientering	121	97	180	215	309	280	-29
Kjønnsidentitet/-uttrykk			66	69	152	100	-52
Nedsatt funksjonsevne	34	21	18	22	26	40	14
Annet eller uspesifisert hatmotiv	11	18	15	32	29	43	14
Antall registrerte motiver	868	829	982	1049	1337	1342	5
Seksuell orientering / Kjønnsidentitet / Kjønnsuttrykk	121	97	190	236	341	330	-11
Religion samlet	149	136	137	106	134	123	-11

Tabell V6. Utvikling i registrerte hatmotiv i prosent 2019-2024

Hatmotiv fordelt	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hudfarge/etnisitet	62 %	65 %	54 %	54 %	46 %	51 %
Antisemittisme	2 %	2 %	2 %	2 %	4 %	3 %
Religion Islam	0 %	0 %	7 %	7 %	6 %	6 %
Religion og livssyn annet	17 %	16 %	8 %	4 %	6 %	5 %
Seksuell orientering	14 %	12 %	18 %	20 %	23 %	21 %
Kjønnsidentitet/-uttrykk	0 %	0 %	7 %	7 %	11 %	7 %
Nedsatt funksjonsevne	4 %	3 %	2 %	2 %	2 %	3 %
Annet eller uspesifisert hatmotiv	1 %	2 %	2 %	3 %	2 %	3 %
Antall hatmotiv (N)	868	829	982	1049	1337	1342

Hudfarge/etnisitet

Tabell V7. Utvikling i antall anmeldelser registrert på *hudfarge/etnisitet*, fordelt etter lovbrudd 2019-2024

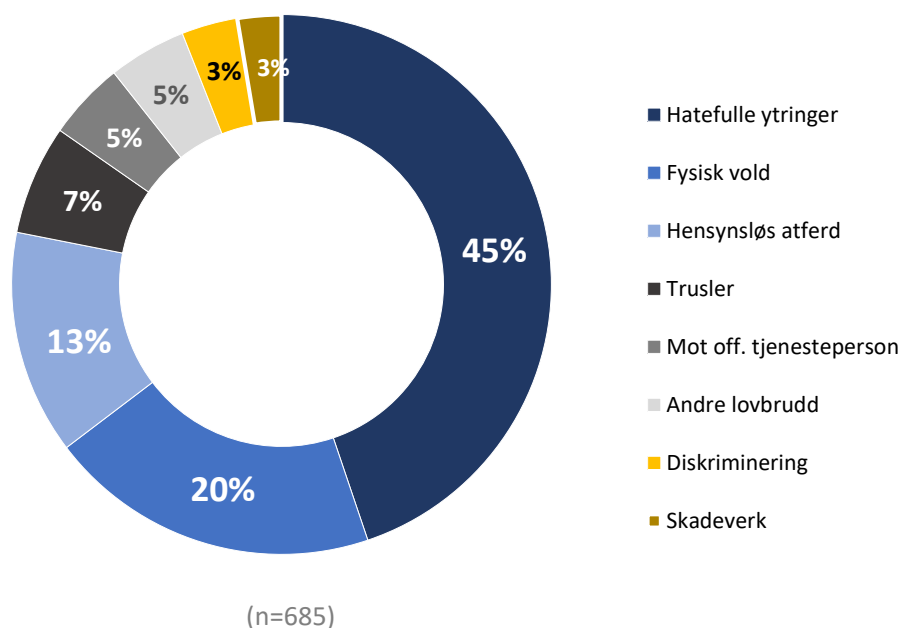
Hudfarge/etnisitet	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-24
Hatefulle ytringer	242	256	272	278	298	307	9
Diskriminering	9	15	12	21	10	23	13
Fysisk vold	119	91	101	100	110	136	26
Trusler	29	57	35	41	28	45	17
Hensynsløs atferd	73	64	67	62	96	92	-4
Mot off. tjenesteperson	20	16	17	31	34	32	-2
Skadeverk	22	16	10	11	13	18	5
Andre lovbrudd	21	27	20	25	25	32	7
Totalt	535	542	534	569	614	685	72

Tabell V8. Prosentvis fordeling av anmeldelser registrert på *hudfarge/etnisitet*, etter lovbrudd 2019-2024

Hudfarge/etnisitet	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hatefulle ytringer	45 %	47 %	51 %	49 %	49 %	45 %
Diskriminering	2 %	3 %	2 %	4 %	2 %	3 %
Fysisk vold	22 %	17 %	19 %	18 %	18 %	20 %
Trusler	5 %	11 %	7 %	7 %	5 %	7 %
Hensynsløs atferd	14 %	12 %	13 %	11 %	16 %	13 %
Mot off. tjenesteperson	4 %	3 %	3 %	5 %	6 %	5 %
Skadeverk	4 %	3 %	2 %	2 %	2 %	3 %
Andre lovbrudd	4 %	5 %	4 %	4 %	4 %	5 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Figur V2.

Andel anmeldelser i prosent, registrert på *hudfarge/etnisitet*, fordelt etter lovbrudd

Seksuell orientering

Tabell V9. Utvikling i antall anmeldelser registrert på *seksuell orientering*, fordelt etter lovbrudd 2019-2024

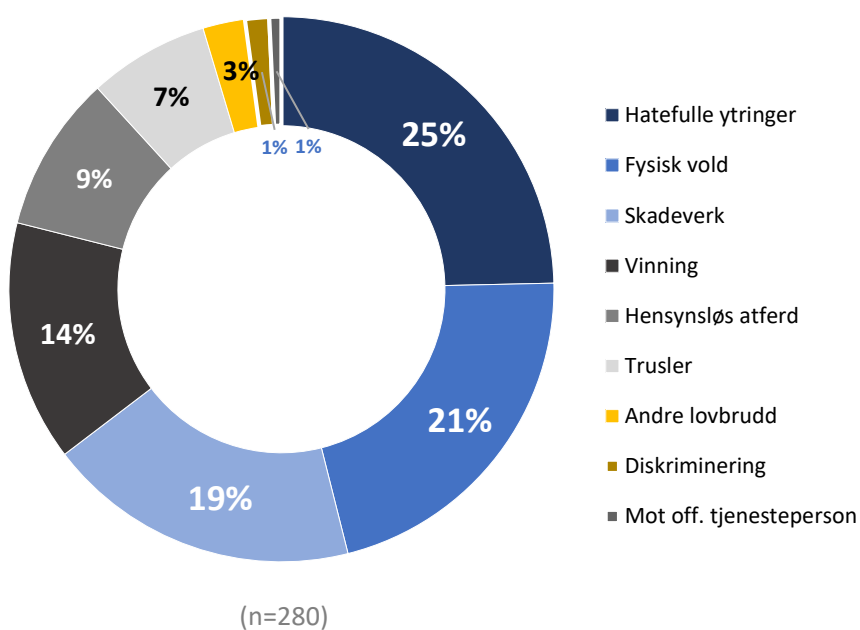
Seksuell orientering	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-24
Hatefulle ytringer	27	27	54	85	71	69	-2
Diskriminering	3	1	1	4	1	4	3
Fysisk vold	33	32	39	42	46	60	14
Trusler	21	10	20	14	25	20	-5
Hensynsløs atferd	16	11	16	29	35	26	-9
Mot off. tjenesteperson	2	1	1	5	5	2	-3
Skadeverk	6	2	18	19	76	52	-24
Vinning	4	0	23	10	38	40	2
Andre lovbrudd	9	13	8	7	12	7	-5
Totalt	121	97	180	215	309	280	-29

Tabell V10. Prosentvis fordeling av anmeldelser registrert på *seksuell orientering*, etter lovbrudd 2019-2024

Seksuell orientering	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hatefulle ytringer	22 %	28 %	30 %	40 %	23 %	25 %
Diskriminering	2 %	1 %	1 %	2 %	0 %	1 %
Fysisk vold	27 %	33 %	22 %	20 %	15 %	21 %
Trusler	17 %	10 %	11 %	7 %	8 %	7 %
Hensynsløs atferd	13 %	11 %	9 %	13 %	11 %	9 %
Mot off. tjenesteperson	2 %	1 %	1 %	2 %	2 %	1 %
Skadeverk	5 %	2 %	10 %	9 %	25 %	19 %
Vinning	3 %	0 %	13 %	5 %	12 %	14 %
Andre lovbrudd	7 %	13 %	4 %	3 %	4 %	3 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Figur V3.

Andel anmeldelser i prosent, registrert på *seksuell orientering*, fordelt etter lovbrudd

Kjønnsidentitet / Kjønnsuttrykk

Tabell V11. Utvikling i antall anmeldelser registrert på *kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk*, fordelt etter lovbrudd

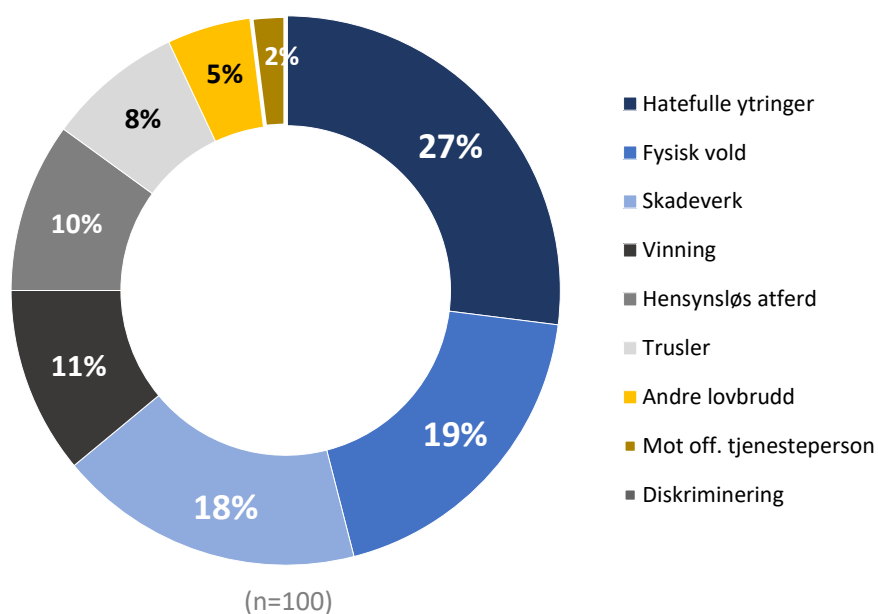
Kjønnsidentitet og -uttrykk	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-24
Hatefulle ytringer	Ikke registrering før 2021		13	15	29	27	-2
Diskriminering			0	1	2	0	-2
Fysisk vold			10	13	16	19	3
Trusler			4	6	10	8	-2
Hensynsløs atferd			5	8	17	10	-7
Mot off. tjenesteperson			0	3	0	2	2
Skadeverk			15	11	49	18	-31
Vinning			19	10	25	11	-14
Andre lovbrudd			0	2	4	5	1
Totalt			66	69	152	100	-52

Tabell V12. Prosentvis fordeling registrert på *kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk*, etter lovbrudd 2019-2024

Kjønnsidentitet og -uttrykk	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hatefulle ytringer	Ikke registrering før 2021		20 %	22 %	19 %	27 %
Diskriminering			0 %	1 %	1 %	0 %
Fysisk vold			15 %	19 %	11 %	19 %
Trusler			6 %	9 %	7 %	8 %
Hensynsløs atferd			8 %	12 %	11 %	10 %
Mot off. tjenesteperson			0 %	4 %	0 %	2 %
Skadeverk			23 %	16 %	32 %	18 %
Vinning			29 %	14 %	16 %	11 %
Andre lovbrudd			0 %	3 %	3 %	5 %
Totalt			100 %	100 %	100 %	100 %

Figur V4.

Andel anmeldelser i prosent,
registrert på *kjønnsidentitet/
kjønnsuttrykk*, fordelt etter
lovbrudd

Religion Islam

Tabell V13. Utvikling i antall anmeldelser registrert på *religion Islam*, fordelt etter lovbrudd

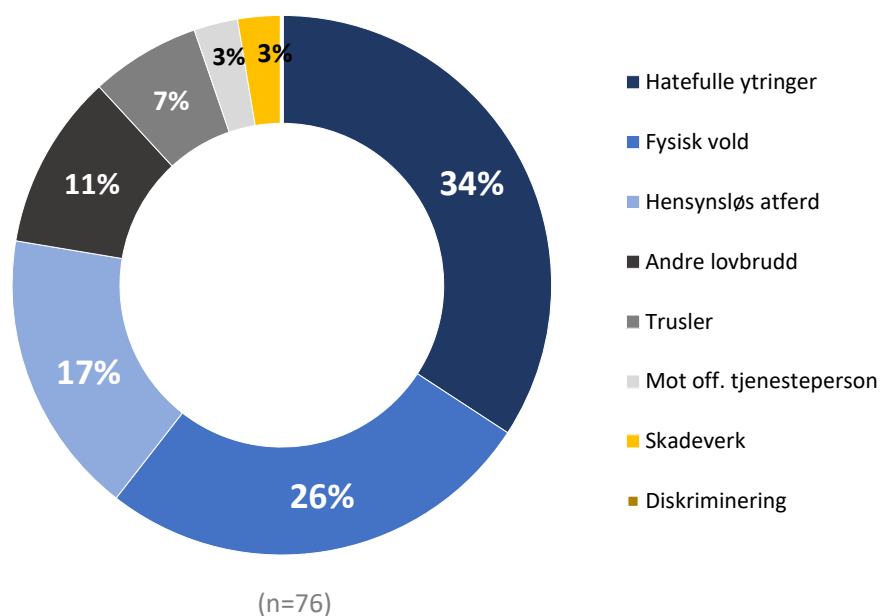
Religion Islam	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-24
Hatefulle ytringer			27	29	27	26	-1
Diskriminering			1	1	0	0	0
Fysisk vold			19	11	16	20	4
Trusler			11	9	11	5	-6
Hensynsløs atferd			5	16	18	13	-5
Mot off. tjenesteperson			2	1	3	2	-1
Skadeverk			3	4	1	2	1
Andre lovbrudd			3	5	5	8	3
Totalt			71	76	81	76	-5

Tabell V14. Prosentvis fordeling registrert på *religion Islam*, etter lovbrudd 2019-2024

Religion Islam	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hatefulle ytringer			38 %	38 %	33 %	34 %
Diskriminering			1 %	1 %	0 %	0 %
Fysisk vold			27 %	14 %	20 %	26 %
Trusler			15 %	12 %	14 %	7 %
Hensynsløs atferd			7 %	21 %	22 %	17 %
Mot off. tjenesteperson			3 %	1 %	4 %	3 %
Skadeverk			4 %	5 %	1 %	3 %
Andre lovbrudd			4 %	7 %	6 %	11 %
Totalt			100 %	100 %	100 %	100 %

Figur V5.

Andel anmeldelser i prosent,
registrert på *religion Islam*,
fordelt etter lovbrudd

Antisemittisme

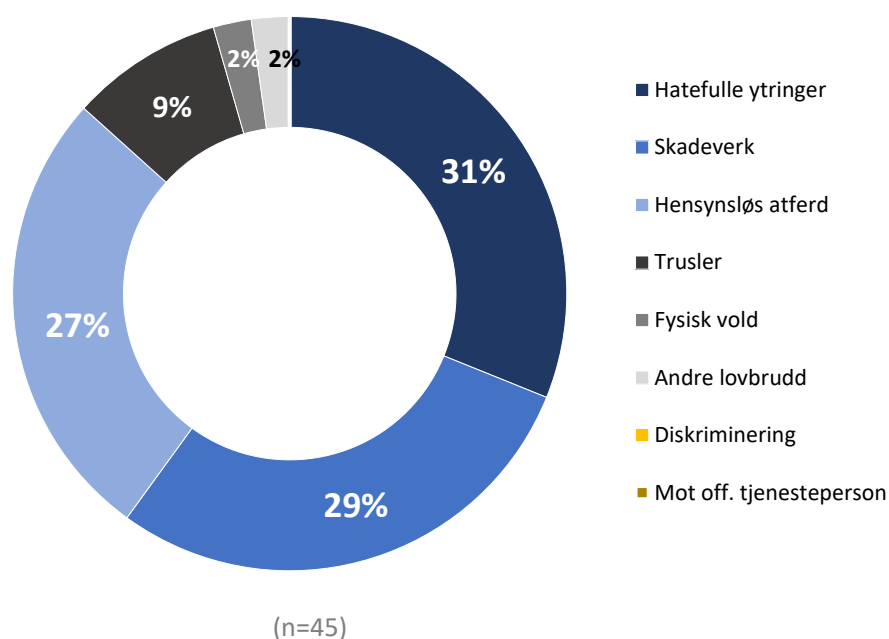
Tabell V15. Utvikling i antall anmeldelser registrert på *antisemittisme*, fordelt etter lovbrudd

Antisemittisme	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-24
Hatefulle ytringer	10	2	12	4	23	14	-9
Diskriminering	0	0	0	0	1	0	-1
Fysisk vold	3	0	0	0	1	1	0
Trusler	0	3	2	1	1	4	3
Hensynsløs atferd	1	3	1	4	10	12	2
Mot off. tjenesteperson	1	0	1	0	1	0	-1
Skadeverk	2	7	2	8	9	13	4
Andre lovbrudd	1	0	1	2	4	1	-3
Totalt	18	15	19	19	50	45	-5

Tabell V16. Prosentvis fordeling registrert på *antisemittisme*, etter lovbrudd 2019-2024

Antisemittisme	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hatefulle ytringer	56 %	13 %	63 %	21 %	46 %	31 %
Diskriminering	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	0 %
Fysisk vold	17 %	0 %	0 %	0 %	2 %	2 %
Trusler	0 %	20 %	11 %	5 %	2 %	9 %
Hensynsløs atferd	6 %	20 %	5 %	21 %	20 %	27 %
Mot off. tjenesteperson	6 %	0 %	5 %	0 %	2 %	0 %
Skadeverk	11 %	47 %	11 %	42 %	18 %	29 %
Andre lovbrudd	6 %	0 %	5 %	11 %	8 %	2 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Figur V6.
Andel anmeldelser i prosent, registrert på *antisemittisme*, fordelt etter lovbrudd

Nedsatt funksjonsevne

Tabell V17. Utvikling i antall anmeldelser registrert på *nedsatt funksjonsevne*, fordelt etter lovbrudd

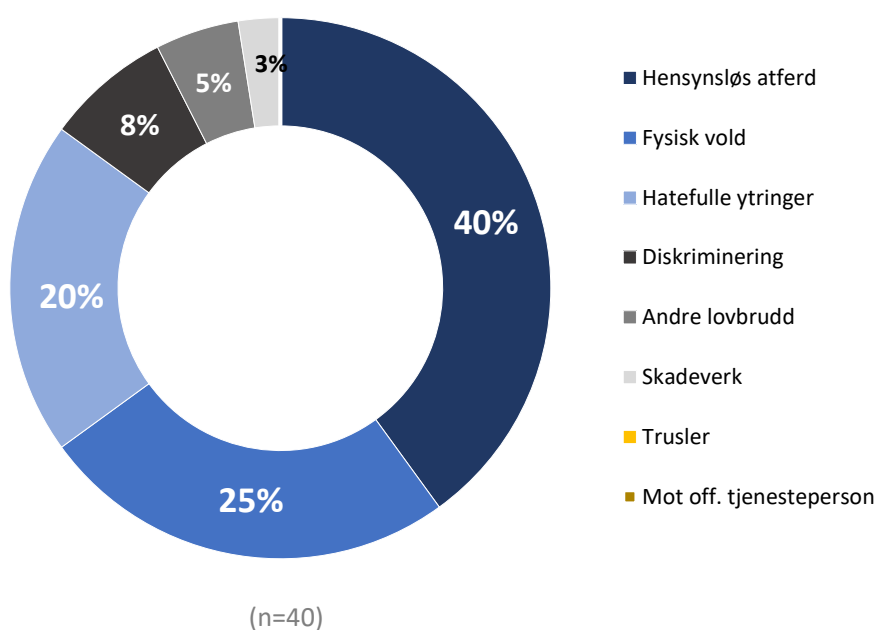
Nedsatt funksjonsevne	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-24
Hatefulle ytringer	4	5	5	6	5	8	3
Diskriminering	5	6	2	3	2	3	1
Fysisk vold	3	4	3	5	7	10	3
Trusler	4	0	0	1	1	0	-1
Hensynsløs atferd	8	5	5	4	6	16	10
Mot off. tjenesteperson	1	0	0	0	0	0	0
Skadeverk	2	0	1	0	2	1	-1
Andre lovbrudd	7	1	2	3	3	2	-1
Totalt	34	21	18	22	26	40	14

Tabell V18. Prosentvis fordeling registrert på *nedsatt funksjonsevne*, etter lovbrudd 2019-2024

Nedsatt funksjonsevne	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hatefulle ytringer	12 %	24 %	28 %	27 %	19 %	20 %
Diskriminering	15 %	29 %	11 %	14 %	8 %	8 %
Fysisk vold	9 %	19 %	17 %	23 %	27 %	25 %
Trusler	12 %	0 %	0 %	5 %	4 %	0 %
Hensynsløs atferd	24 %	24 %	28 %	18 %	23 %	40 %
Mot off. tjenesteperson	3 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Skadeverk	6 %	0 %	6 %	0 %	8 %	3 %
Andre lovbrudd	21 %	5 %	11 %	14 %	12 %	5 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Figur V7.

Andel anmeldelser i prosent, registrert på *nedsatt funksjonsevne*, fordelt etter lovbrudd

Annen religion og livssyn

Tabell V19. Utvikling i antall anmeldelser registrert på *annen religion/livssyn*, fordelt etter lovbrudd

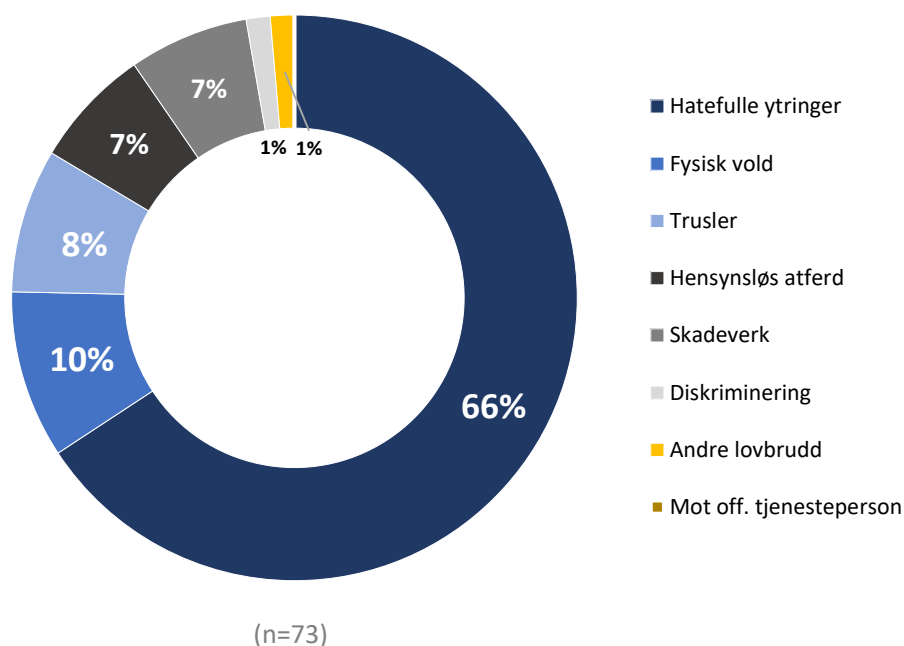
Annen religion og livssyn	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-24
Hatefulle ytringer	76	62	48	36	50	48	-2
Diskriminering	3	1	2	2	3	1	-2
Fysisk vold	21	13	5	0	5	7	2
Trusler	12	16	9	4	6	6	0
Hensynsløs atferd	21	23	8	2	7	5	-2
Mot off. tjenesteperson	2	1	1	1	2	0	-2
Skadeverk	3	6	5	2	3	5	2
Andre lovbrudd	11	14	1	0	0	1	1
Totalt	149	136	79	47	76	73	-3

Tabell V20. Prosentvis fordeling registrert på *nedsatt funksjonsevne*, etter lovbrudd 2019-2024

Annen religion og livssyn	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hatefulle ytringer	51 %	46 %	61 %	77 %	66 %	66 %
Diskriminering	2 %	1 %	3 %	4 %	4 %	1 %
Fysisk vold	14 %	10 %	6 %	0 %	7 %	10 %
Trusler	8 %	12 %	11 %	9 %	8 %	8 %
Hensynsløs atferd	14 %	17 %	10 %	4 %	9 %	7 %
Mot off. tjenesteperson	1 %	1 %	1 %	2 %	3 %	0 %
Skadeverk	2 %	4 %	6 %	4 %	4 %	7 %
Andre lovbrudd	7 %	10 %	1 %	0 %	0 %	1 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Figur V8.

Andel anmeldelser i prosent, registrert på *annen religion/livssyn*, fordelt etter lovbrudd

Religion sammenslått

Tabell V21. Utvikling i antall anmeldelser registrert på religionskategorier sammenslått, fordelt etter lovbrudd

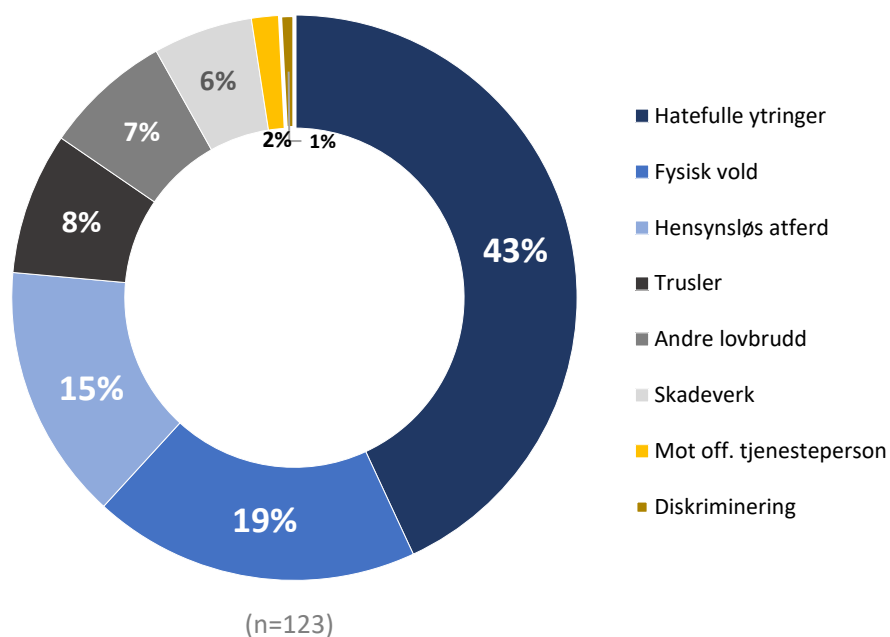
Religion/livssyn (sammenslått)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-24
Hatefulle ytringer	76	62	63	49	59	53	-6
Diskriminering	3	1	2	2	3	1	-2
Fysisk vold	21	13	24	11	19	23	4
Trusler	12	16	20	13	17	10	-7
Hensynsløs atferd	21	23	13	18	24	18	-6
Mot off. tjenesteperson	2	1	3	2	3	2	-1
Skadeverk	3	6	8	6	4	7	3
Andre lovbrudd	11	14	4	5	5	9	4
Totalt	149	136	137	106	134	123	-11

Tabell V22. Prosentvis fordeling registrert på religionskategorier sammenslått, etter lovbrudd 2019-2024

Religion/livssyn (sammenslått)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hatefulle ytringer	51 %	46 %	46 %	46 %	44 %	43 %
Diskriminering	2 %	1 %	1 %	2 %	2 %	1 %
Fysisk vold	14 %	10 %	18 %	10 %	14 %	19 %
Trusler	8 %	12 %	15 %	12 %	13 %	8 %
Hensynsløs atferd	14 %	17 %	9 %	17 %	18 %	15 %
Mot off. tjenesteperson	1 %	1 %	2 %	2 %	2 %	2 %
Skadeverk	2 %	4 %	6 %	6 %	3 %	6 %
Andre lovbrudd	7 %	10 %	3 %	5 %	4 %	7 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Figur V9.

Andel anmeldelser i prosent, registrert på religionskategorier sammenslått, fordelt etter lovbrudd

Seksuell orientering eller kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk (sammenslått)

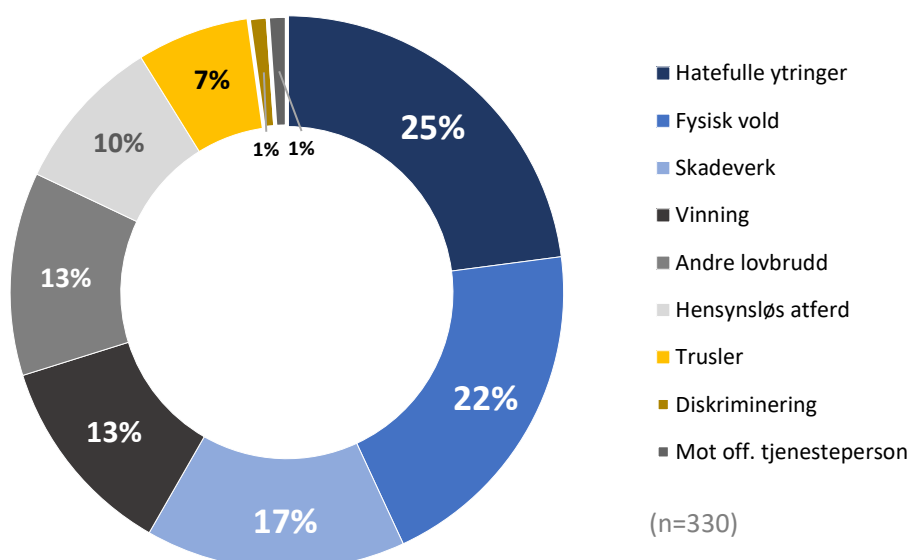
Tabell V21. Utvikling i antall anmeldelser registrert på seksuell orientering/kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk sammenslått, fordelt etter lovbrudd

Seksuell orientering/ kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-24
Hatefulle ytringer	27	27	56	85	81	83	2
Diskriminering	3	1	1	4	3	4	1
Fysisk vold	33	32	44	51	55	73	18
Trusler	21	10	21	17	25	24	-1
Hensynsløs atferd	16	11	17	34	45	33	-12
Mot off. tjenesteperson	2	1	1	6	5	4	-1
Skadeverk	6	2	18	19	77	55	-22
Vinning	4	0	24	12	38	43	5
Andre lovbrudd	4	0	24	12	38	43	5
Totalt	121	97	190	236	341	330	-11

Tabell V22. Prosentvis fordeling registrert på seksuell orientering/kjønnsidentitet sammenslått, fordelt etter lovbrudd 2019-2024

Seksuell orientering/ kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hatefulle ytringer	22 %	28 %	29 %	36 %	24 %	25 %
Diskriminering	2 %	1 %	1 %	2 %	1 %	1 %
Fysisk vold	27 %	33 %	23 %	22 %	16 %	22 %
Trusler	17 %	10 %	11 %	7 %	7 %	7 %
Hensynsløs atferd	13 %	11 %	9 %	14 %	13 %	10 %
Mot off. tjenesteperson	2 %	1 %	1 %	3 %	1 %	1 %
Skadeverk	5 %	2 %	9 %	8 %	23 %	17 %
Vinning	3 %	0 %	13 %	5 %	11 %	13 %
Andre lovbrudd	3 %	0 %	13 %	5 %	11 %	13 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Figur V10.
Andel anmeldelser i prosent, registrert på seksuell orientering/kjønnsidentitet sammenslått, fordelt etter lovbrudd

Kapittel 6. Saksbehandling og oppklaring

Tabell V23. Utvikling i antall påtaleavgjorte, oppklarte og ikke oppklarte saker, med oppklaringsprosent

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-2024
Påtaleavgjorte saker	751	821	833	890	1114	1127	13
Oppklarte saker	332	393	372	426	456	449	-7
Ikke oppklarte saker	358	356	380	397	559	577	18
Oppklaringsprosent	48 %	52 %	49 %	52 %	45 %	44 %	-1,1 %

	Prosentpoeng økning 2023-2024	Gjennomsnitt 2019-2023	Gj.snitt 2019-2023 vs. 2024
Påtaleavgjorte saker	1,1 %	882	28 %
Oppklarte saker	-1,5 %	396	13 %
Ikke oppklarte saker	3,2 %	410	41 %
Oppklaringsprosent		49,3 %	-6 %

Tabell V24. Utvikling i oppklaringsprosent innen hatkriminalitet nasjonalt, etter registrerte hatmotiv

Hatmotiv/oppklaringsprosent	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hudfarge/etnisitet	52 %	56 %	54 %	56 %	50 %	49 %
Antisemittisme	33 %	29 %	42 %	50 %	26 %	29 %
Religion Islam			50 %	45 %	43 %	46 %
Religion og livssyn annet	45 %	47 %	44 %	49 %	40 %	40 %
Seksuell orientering	38 %	47 %	35 %	45 %	33 %	29 %
Kjønnsidentitet/-uttrykk			27 %	47 %	32 %	30 %
Nedsatt funksjonsevne	35 %	30 %	43 %	47 %	47 %	53 %
Oppklaringsprosent totalt Norge	48 %	53 %	50 %	52 %	45 %	44 %

Tabell V25. Utvikling i oppklaringsprosent innen hatkriminalitet nasjonalt, etter lovbruddskategorier

Oppklaringsprosent etter lovbruddskategorier	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hatefulle ytringer	48 %	49 %	52 %	51 %	47 %	45 %
Diskriminering	21 %	35 %	13 %	54 %	43 %	35 %
Fysisk vold	50 %	50 %	45 %	49 %	49 %	49 %
Trusler	42 %	56 %	40 %	44 %	42 %	40 %
Hensynsløs atferd	47 %	56 %	60 %	56 %	42 %	51 %
Mot offentlig tjenesteperson	95 %	95 %	92 %	95 %	90 %	94 %
Skadeverk	29 %	47 %	24 %	21 %	22 %	11 %
Vinning	30 %	40 %	15 %	28 %	8 %	9 %
Andre lovbrudd	61 %	56 %	72 %	67 %	65 %	60 %
Totalt	48 %	52 %	49 %	52 %	45 %	44 %

Tabell V26. Utvikling i oppklaringsprosent innen hatkriminalitet, fordelt på politidistriktene (oppklarte saker)

Oppklaringsprosent etter politidistrikt	2019	2020	2021	2022	2023	2024
201 Oslo politidistrikt	47 %	50 %	43 %	47 %	42 %	42 %
202 Øst politidistrikt	63 %	57 %	55 %	56 %	42 %	44 %
203 Innlandet politidistrikt	61 %	63 %	40 %	55 %	38 %	42 %
204 Sør-Øst politidistrikt	54 %	60 %	56 %	55 %	53 %	35 %
205 Agder politidistrikt	50 %	55 %	45 %	56 %	50 %	47 %
206 Sør-Vest politidistrikt	29 %	55 %	53 %	51 %	49 %	52 %
207 Vest politidistrikt	43 %	32 %	62 %	47 %	35 %	35 %
208 Møre og Romsdal politidistrikt	60 %	43 %	53 %	45 %	48 %	60 %
209 Trøndelag politidistrikt	36 %	55 %	48 %	59 %	38 %	43 %
210 Nordland politidistrikt	48 %	56 %	64 %	44 %	67 %	41 %
211 Troms politidistrikt	62 %	57 %	50 %	54 %	57 %	62 %
212 Finnmark politidistrikt	30 %	63 %	50 %	63 %	60 %	45 %
Oppklaringsprosent Norge	48 %	52 %	49 %	52 %	45 %	44 %

Tabell V27. Utvikling i gjennomsnittlig saksbehandlingstid innen hatkriminalitet 2019-2024, i [antall dager](#)

Saksbehandlingstid (dager)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-24
Oppklarte saker	137	136	124	120	116	117	1
Ikke oppklarte saker	93	107	92	81	69	70	1
Alle saker	109	117	101	96	84	84	0

	Prosentpoeng økning 2023-2024	Snitt 2019-23	Gj.snitt 2019-2023 vs. 2024
Oppklarte saker	0,2 %	126	-8 %
Ikke oppklarte saker	1,3 %	88	-21 %
Alle saker	-0,3 %	101	-17 %

Tabell V28. Avgjørelser på saksnivå, antall avgjorte anmeldelser 2019-2024

Avgjørelser på saksnivå	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Henlagt på saksnivå. Ulike årsaker.	172	139	190	187	269	291
Manglende oppl. om gjerningsperson	125	107	140	143	209	237
Ikke rimelig grunn til å undersøke	16	16	24	22	24	26
Ikke straffbart/ikke bevist straffbart	10	10	19	10	26	15
Kapasitet	7	4	4	6	2	8
Andre henleggelser	14	2	3	6	8	5
Avgjort mot person	554	641	632	637	783	759
Andre avgjørelser	15	5	5	8	9	5
Totalsum avgjorte anmeldelser	727	783	824	826	1053	1050

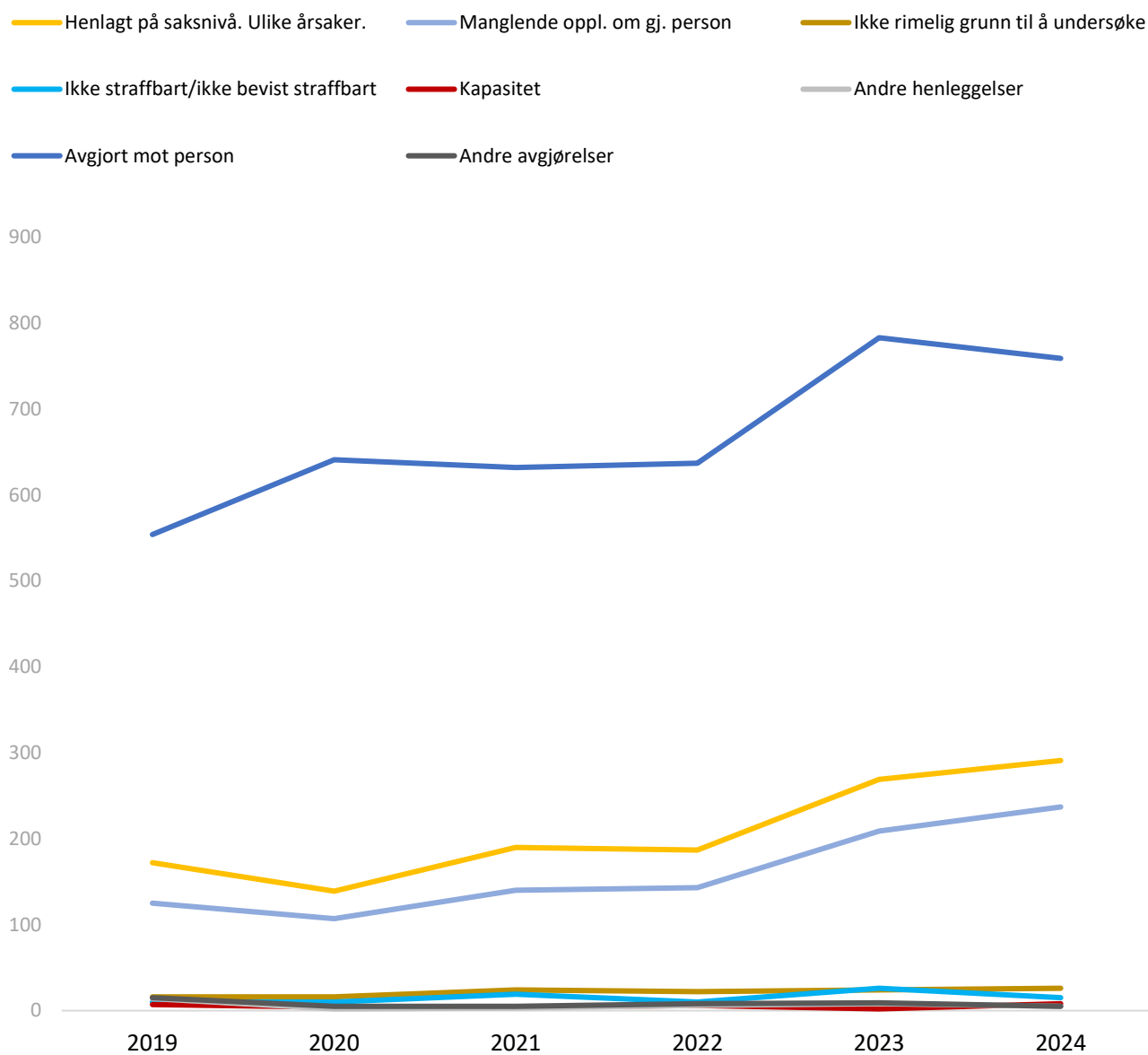
Tabell V29. Avgjørelser på saksnivå, avgjorte anmeldelser i prosent 2019-2024

Avgjørelser på saksnivå	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Henlagt på saksnivå. Ulike årsaker.	24 %	18 %	23 %	23 %	26 %	28 %
Manglende oppl. om gj. person	17 %	14 %	17 %	17 %	20 %	23 %
Ikke rimelig grunn til å undersøke	2 %	2 %	3 %	3 %	2 %	2 %
Ikke straffbart/ikke bevist straffbart	1 %	1 %	2 %	1 %	2 %	1 %
Kapasitet	1 %	1 %	0 %	1 %	0 %	1 %
Andre henleggelser	2 %	0 %	0 %	1 %	1 %	0 %
Avgjort mot person	76 %	82 %	77 %	77 %	74 %	72 %
Andre avgjørelser	2 %	1 %	1 %	1 %	1 %	0 %
Totalsum avgjorte anmeldelser	727	783	824	826	1053	1050

Tabell V30. Avgjørelser på saksnivå, utvikling og endring i antall avgjorte anmeldelser 2019-2024

Avgjørelser på saksnivå	Endring 2023-24	Prosent 2023-24	Snitt 2019-23	Gj.snitt 2019- 2023 vs. 2024
Henlagt på saksnivå. Ulike årsaker.	22	8,2 %	191	52 %
Manglende oppl. om gjerningsperson	28	13,4 %	145	64 %
Ikke rimelig grunn til å undersøke	2	8,3 %	20	27 %
Ikke straffbart/ikke bevist straffbart	-11	-42,3 %	15	0 %
Kapasitet	6	300,0 %	5	74 %
Andre henleggelser	-3	-37,5 %	7	-24 %
Avgjort mot person	-24	-3,1 %	649	17 %
Andre avgjørelser	-4	-44,4 %	8	-40 %
Totalsum avgjorte anmeldelser	-3	-0,3 %	843	24,6 %

Figur V11. Utvikling i avgjørelser på saksnivå for ulike sakskoder og henleggelseskoder

POLITIET

Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet

POLITIDIREKTORATET | OSLO POLITIDISTRIKT

Kontakt

oslo.hatkriminalitet@politiet.no